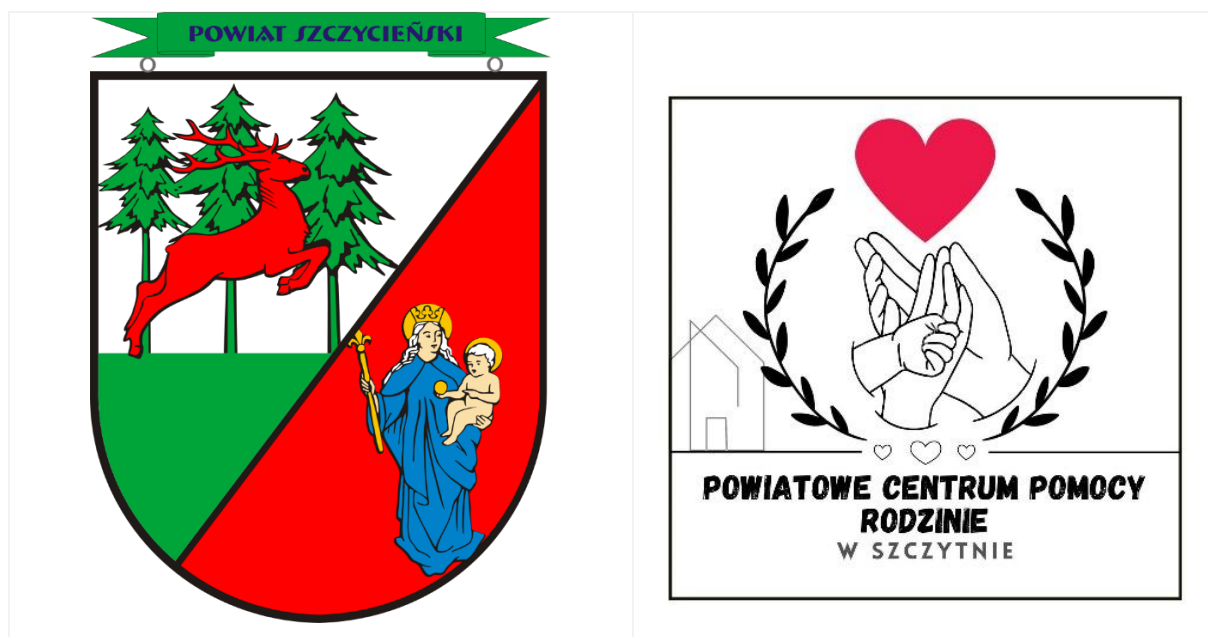

**POWIATOWA STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
W POWIECIE SZCZYCIEŃSKIM
NA LATA 2026-2031**

Spis treści

1. Wprowadzenie	3
2. Uwarunkowania prawno-systemowe	5
3. Metodyka prac nad tworzeniem Strategii	6
4. Charakterystyka Powiatu Szczycieńskiego	7
4.1 Powierzchnia i podział administracyjny	8
4.2 Gminy Powiatu Szczycieńskiego	9
4.3 Sytuacja demograficzna powiatu	11
4.4 Sytuacja gospodarcza i lokalny rynek pracy	14
4.5 Diagnoza sytuacji społecznej Powiatu Szczycieńskiego	16
4.5.1 Polityka prorodzinna i wspieranie rodziny	16
4.5.2 System pieczy zastępczej	19
4.5.3 Pomoc Społeczna	27
4.5.4 Promocja i ochrona zdrowia	42
4.5.5 Wspieranie osób niepełnosprawnych	46
4.5.6 Oświata	60
4.5.7 Reintegracja zawodowa, przeciwdziałanie bezrobociu	67
4.5.8 Reintegracja społeczna, pobudzanie aktywności obywatelskiej	67
4.5.9 Kultura, kultura fizyczna i turystyka	76
4.5.10 Mieszkalnictwo	81
4.5.11 Ochrona środowiska	82
4.5.12 Bezpieczeństwo publiczne	88
5. Analiza SWOT, wnioski	96
6. Cele strategii	103
7. System wdrażania strategii	113
8. Sposoby monitorowania i finansowania strategii	113
9. Zakończenie	115
10. Spis tabel	117
11. Spis wykresów	120
12. Bibliografia	121

1. Wprowadzenie

Współczesne społeczeństwa mierzą się z wieloma złożonymi zjawiskami, które wpływają na jakość życia mieszkańców oraz spójność lokalnych wspólnot. Odpowiedzią na te wyzwania jest planowe i skoordynowane działanie, przyjmujące formę strategii rozwiązywania problemów społecznych. Dokument ten stanowi uporządkowany zestaw kierunków działań oraz narzędzi, których celem jest ograniczanie negatywnych zjawisk oraz wzmacnianie potencjału społeczności lokalnej powiatu szczycieńskiego.

Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych odnosi się do działań realizowanych na poziomie ponadgminnym, uwzględniając zarówno kompetencje samorządu powiatowego, jak i współpracę z instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami działającymi w obszarze polityki społecznej. Jej istotą jest diagnoza najważniejszych problemów dotyczących mieszkańców powiatu szczycieńskiego oraz wyznaczenie realistycznych i długofalowych kierunków ich rozwiązywania.

Niniejsza strategia rozwiązywania problemów społecznych została opracowana na podstawie obowiązujących przepisów prawa, w szczególności art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej¹, który nakłada na powiat obowiązek opracowania i realizacji powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Dokument uwzględnia również zapisy innych aktów prawnych regulujących obszar polityki społecznej, w tym m.in. ustawy o samorządzie powiatowym, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Dokument dotyczy obszaru powiatu szczycieńskiego i odnosi się do sytuacji społecznej jego mieszkańców. Określa kierunki działań oraz priorytety w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, uwzględniając lokalne uwarunkowania, zasoby oraz potrzeby społeczności powiatu.

Problem społeczny jest to zjawisko, które dla większej lub znaczącej części pewnej zbiorowości stanowi fakt uciążliwy oraz wymagający przeciwdziałania².

Problem społeczny możemy rozpatrywać w dwóch znaczeniach:

¹ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 639 z późn. zm.), art. 19 pkt 1 – określający obowiązek opracowania i realizacji powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

² M. Pacholski, A. Słaboń, Słownik pojęć socjologicznych 2010, s.149.

- znaczenie szerokie - stosuje się go, gdy chcemy opisać zjawiska, które są lub mogą w przyszłości stanowić przedmiot zainteresowania socjologii lub innych nauk społecznych;
- znaczenie węższe - czyli problemy, które powstały w wyniku zjawisk, jakie są nie tylko przedmiotem refleksji uczonych, ale i przedmiotem ogólnego zainteresowania ludzi danego społeczeństwa; są to problemy niezgodne z normami przyjętymi przez ogół oraz takie, których pokonanie możliwe jest wspólnymi siłami³.

W praktyce do najczęściej występujących problemów społecznych należą m.in. ubóstwo, bezrobocie, uzależnienia, przemoc w rodzinie, trudności opiekuńczo-wychowawcze, zjawiska wykluczenia społecznego oraz niepełnosprawność. Cechą charakterystyczną tych problemów jest ich wzajemne powiązanie – często występują jednocześnie, nasilając swoje skutki i utrudniając skuteczną pomoc. Z tego względu wymagają one kompleksowego i zintegrowanego podejścia, które łączy działania profilaktyczne, interwencyjne oraz wspierające.

Istotnym elementem nowoczesnej polityki społecznej jest wzmacnianie kompetencji jednostek i rodzin w radzeniu sobie z trudnościami życiowymi. Działania edukacyjne, aktywizacyjne oraz integracyjne odgrywają kluczową rolę w zapobieganiu marginalizacji i budowaniu aktywnej postawy obywatelskiej. Jednocześnie należy uwzględnić, że część osób wymaga długotrwałego i specjalistycznego wsparcia, szczególnie w sytuacjach związanych z uzależnieniami czy wieloma występującymi problemami.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych na poziomie powiatu pełni funkcję narzędzia zarządzania rozwojem społecznym. Wyznacza cele strategiczne, określa kierunki działań oraz wskazuje podmioty odpowiedzialne za ich realizację. Jej zadaniem jest nie tylko reagowanie na istniejące problemy, ale również ich przewidywanie i zapobieganie ich pogłębianiu się.

Należy podkreślić, że strategia ma charakter otwarty i elastyczny. Zmieniające się uwarunkowania społeczne, gospodarcze i demograficzne powodują konieczność jej systematycznej aktualizacji oraz dostosowywania do bieżących potrzeb mieszkańców. Dzięki temu może ona skutecznie wspierać proces podejmowania decyzji zarówno w perspektywie krótkoterminowej jak i długofalowej, przyczyniając się do poprawy jakości życia społeczności lokalnej.

³ J. Sztumski, Wstęp do metod i technik badań społecznych 2010, s. 47.

2. Uwarunkowania prawno-systemowe

Zróżnicowany charakter problemów społecznych występujących na terenie powiatu szczycieńskiego powoduje konieczność uwzględnienia szerokiego katalogu aktów prawnych regulujących obszar polityki społecznej. Mają one istotne znaczenie zarówno dla konstrukcji niniejszego dokumentu, jak i dla realizacji zadań w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w przyszłości.

Podstawowym aktem prawnym wyznaczającym kierunki działań państwa w tym obszarze jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r.⁴, która gwarantuje wszystkim obywatelom równość wobec prawa oraz zakazuje dyskryminacji w życiu społecznym, politycznym i gospodarczym.

Istotne znaczenie dla funkcjonowania samorządu powiatowego ma ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, określająca jego zadania oraz zakres kompetencji. Kluczowym aktem regulującym system wsparcia jest ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej wraz z aktami wykonawczymi, która definiuje zadania pomocy społecznej, rodzaje świadczeń, zasady ich przyznawania oraz organizację całego systemu.

Ważną rolę odgrywa również ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Reguluje ona działania mające na celu poprawę jakości życia osób z niepełnosprawnościami poprzez rehabilitację społeczną i zawodową oraz ich aktywizację na rynku pracy.

Kwestie związane z rynkiem pracy zostały uregulowane w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która określa działania państwa w zakresie przeciwdziałania bezrobociu oraz wspierania aktywności zawodowej.

Problematyka przemocy domowej została ujęta w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, wskazującej zasady pomocy osobom jej doświadczającym oraz działania wobec sprawców przemocy. Uzupełnieniem tych regulacji jest ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która określa formy wsparcia rodzin przeżywających trudności oraz zasady funkcjonowania pieczy zastępczej.

Istotne znaczenie ma także ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego, regulująca zasady opieki nad osobami z zaburzeniami psychicznymi oraz wskazująca obowiązki państwa w zakresie ochrony ich praw.

⁴ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.).

W obszarze profilaktyki uzależnień zastosowanie znajdują przepisy ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, które określają zasady przeciwdziałania uzależnieniom oraz formy wsparcia osób nimi dotkniętych.

Działania w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej wspiera ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym, wprowadzająca instrumenty takie jak centra i kluby integracji społecznej. Z kolei ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie reguluje współpracę administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi oraz zasady angażowania wolontariuszy.

System wsparcia rodzin uzupełnia ustawa o świadczeniach rodzinnych, określająca zasady przyznawania i wypłaty świadczeń. Ważnym źródłem prawa w tym zakresie jest również Kodeks rodzinny i opiekuńczy, który reguluje stosunki rodzinne i opiekuńcze.

Procedury administracyjne związane z realizacją zadań publicznych określa Kodeks postępowania administracyjnego, natomiast funkcjonowanie systemu edukacji reguluje ustawa o systemie oświaty, wskazująca m.in. zasady działania placówek oświatowych oraz organizacji procesu kształcenia.

Uzupełnieniem powyższych regulacji jest ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, która określa zasady dostępu do świadczeń zdrowotnych oraz ich finansowania ze środków publicznych.

Wskazane akty prawne tworzą kompleksowy system regulacyjny, stanowiący podstawę do planowania i realizacji działań w obszarze polityki społecznej na poziomie powiatu.

3. Metodyka prac nad tworzeniem Strategii

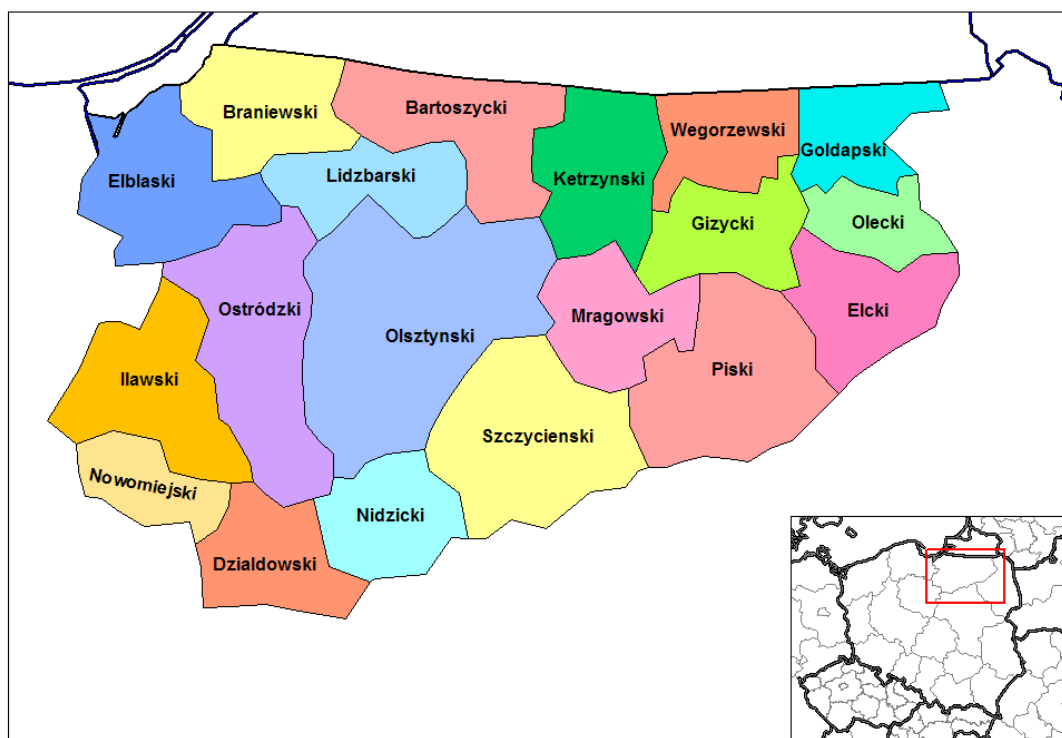
W procesie opracowywania „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Szczycieńskim na lata 2026-2031” zastosowano podejście partycypacyjne, umożliwiające aktywne włączenie przedstawicieli różnych instytucji i środowisk. Wybór tej formy pracy wynikał z przekonania, że osoby na co dzień zajmujące się poszczególnymi obszarami polityki społecznej najlepiej identyfikują występujące problemy oraz potrzeby mieszkańców.

W ramach przygotowania dokumentu przeprowadzono konsultacje społeczne, które obejmowały diagnozę problemów oraz określenie kierunków działań i celów. W konsultacjach uczestniczyli przedstawiciele ośrodków pomocy społecznej, jednostek samorządu terytorialnego oraz organizacji pozarządowych działających na terenie powiatu.

4. Charakterystyka Powiatu Szczycieńskiego

Powiat szczycieński położony jest w południowej części Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Od południa graniczy z Województwem Mazowieckim - Powiatem Przasnyskim i Powiatem Ostrołęckim, od wschodu z Powiatem Piskim i Powiatem Mrągowskim, od północy z Powiatem Ziemskim Olsztyn, a od zachodu z Powiatem Nidzickim.

Funkcję Starosty Powiatu Szczycieńskiego pełni Pan Jarosław Matłach. Siedzibą samorządu powiatowego jest miasto Szczytno, znajduje się pod adresem ul. H. Sienkiewicza 1, 12-100 Szczytno i stanowi centrum życia społecznego, kulturalnego i gospodarczego mieszkańców powiatu⁵.

Mapa nr 1 Położenie powiatu szczycieńskiego na mapie województwa warmińsko-mazurskiego⁶

⁵ <https://powiatszczycienski.pl/powiat>.

⁶ <https://th.bing.com> Warmińsko-Mazurskie powiaty.

4.1 Powierzchnia i podział administracyjny

Powiat szczycieński zajmuje obszar 1933 km² co stanowi 8% powierzchni województwa warmińsko-mazurskiego i plasuje go w grupie powiatów o największej powierzchni. W granicach powiatu szczycieńskiego funkcjonuje pięć gmin wiejskich: Gmina Dźwierzuty, Gmina Jedwabno, Gmina Rozogi, Gmina Szczytno, Gmina Świętajno oraz Miasto i Gmina Pasym, Miasto i Gmina Wielbark i Miasto Szczytno. Dla samorządów lokalnych, centra gospodarczo-społeczno-kulturalne pełnią miejscowości stanowiące ich siedziby w miejscowościach: Dźwierzuty, Jedwabno, miasto Pasym, Rozogi, Świętajno, Wielbark, a dla gminy Szczytno - miasto Szczytno. Szczytno jest położone centralnie w stosunku do siedzib gmin w odległościach około 20 km przy stosunkowo dobrej sieci dróg.

Mapa nr 2 Położenie gmin na mapie powiatu szczycieńskiego⁷

⁷ https://pl.wikipedia.org/wiki/Powiat_szczycienski.

4.2 Gminy Powiatu Szczycieńskiego

Miasto Szczytno leży w północno-wschodniej Polsce. Należy do województwa warmińsko-mazurskiego, powiatu szczycieńskiego i stanowi powierzchnię 10,6 km². Położone jest nad dwoma jeziorami: Domowym Dużym, nazwanym także Długim oraz Domowym Małym, co czyni je idealnym miejscem do wypoczynku i aktywnego spędzania czasu. Jest stolicą powiatu i siedzibą gminy miejskiej Szczytno, położona jest w odległości 50 km od stolicy regionu – Miasta Olsztyna oraz 180 km od Miasta Warszawy. Prawa miejskie Szczytno oficjalnie uzyskało dnia 12 czerwca 1723 roku. Szczytno to miasto o bogatej historii, unikalnej architekturze i urokliwym otoczeniu. Znane jest z ruin zamku krzyżackiego, który stanowi serce miasta i jest symbolem jego bogatej historii. Szczytno oferuje wiele atrakcji turystycznych, w tym zabytki, naturę i kulturowe aspekty. Władzę w mieście sprawuje burmistrz Pan Stefan Ochman.

Gmina Szczytno jest gminą wiejską położoną w południowej części województwa warmińsko-mazurskiego, w centralnej części powiatu szczycieńskiego i stanowi 17,9% powierzchni całego powiatu. Siedziba gminy znajduje się w Mieście Szczytno. Jest to gmina rolnicza o dużej powierzchni zalesienia, posiadająca liczne walory przyrodnicze i krajobrazowe sprzyjające rozwojowi turystyki, w tym agroturystyki. Na terenie gminy znajduje się Port Lotniczy Olsztyn-Mazury w Szymanach. Władzę w gminie sprawuje wójt Pan Sławomir Wojciechowski.

Gmina Dźwierzuty jest gminą wiejską położoną w centralnej części województwa warmińsko-mazurskiego, w północnej części powiatu szczycieńskiego, zajmuje 13,6% powierzchni powiatu. Siedziba gminy znajduje się w Dźwierzutach, położona około 18 km na północ od Miasta Szczytno i 31 km na wschód od stolicy województwa Miasta Olsztyna. Gmina rolnicza posiadająca liczne walory przyrodnicze i krajobrazowe sprzyjające rozwojowi turystyki, w tym agroturystyki. Władzę w gminie sprawuje wójt Pan Dariusz Tymiński.

Gmina Świątajno jest gminą wiejską położoną w południowej części województwa warmińsko-mazurskiego, w powiecie szczycieńskim, stanowi 14,47% powierzchni powiatu. Siedziba gminy znajduje się w Świątajnie. Ze względu na dużą liczbę lasów (Puszcza Piska), jezior oraz przebiegający przez terytorium gminy kajakowy szlak Krutyni teren jest atrakcyjny

turystycznie. Północno-wschodnia część gminy znajduje się w granicach Mazurskiego Parku Krajobrazowego. Władzę w gminie sprawuje wójt Pani Alicja Kołakowska.

Gmina Rozogi położona jest w południowo-wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego, przy ważnym szlaku komunikacyjnym Warszawa-Mazury, na pograniczu mazursko-kurpiowskim. Jest bramą wjazdową na Mazury. Siedziba gminy mieści się w Rozogach. Od północy sąsiaduje z Gminą Świętajno, od wschodu z gminami Ruciane Nida i Pisz, od zachodu z gminami Szczytno i Wielbark, zaś od południa i południowego wschodu z gminami kurpiowskimi: Myszyńiec i Łyse, które leżą w województwie mazowieckim. Jest to gmina wiejska o charakterze rolniczym, zajmuje 11,59% powierzchni powiatu szczycieńskiego. Władzę w gminie sprawuje wójt Pan Grzegorz Kaczmarczyk.

Gmina Jedwabno to gmina wiejska należąca do powiatu szczycieńskiego w województwie warmińsko-mazurskim. Siedzibą gminy jest wieś Jedwabno, która jest oddalona od siedziby powiatu Miasta Szczytna o 20 km, natomiast od siedziby województwa Miasta Olsztyna o 43 km. Gmina stanowi 16,11% powierzchni powiatu. Jest to gmina rolnicza o dużej powierzchni zalesienia, posiada liczne walory przyrodnicze i krajobrazowe sprzyjające rozwojowi turystyki. Władzę w gminie sprawuje wójt Pan Sławomir Ambroziak.

Gmina miejsko – wiejska Wielbark położona jest w województwie warmińsko-mazurskim, w południowej części powiatu szczycieńskiego. Miejscowość Wielbark - siedziba władz i główny ośrodek położony jest w centrum gminy. Gmina Wielbark stanowi 18% powierzchni powiatu szczycieńskiego. Od południa graniczy z mazowieckimi gminami Chorzele i Czarnia, od zachodu i północy z Janowem, Jedwabnem i Szczytnem, a od wschodu z Rozogami. Położona jest w odległości 20 km na południe od Miasta Szczytna. Władzę w gminie sprawuje burmistrz Pan Jerzy Szczepanek.

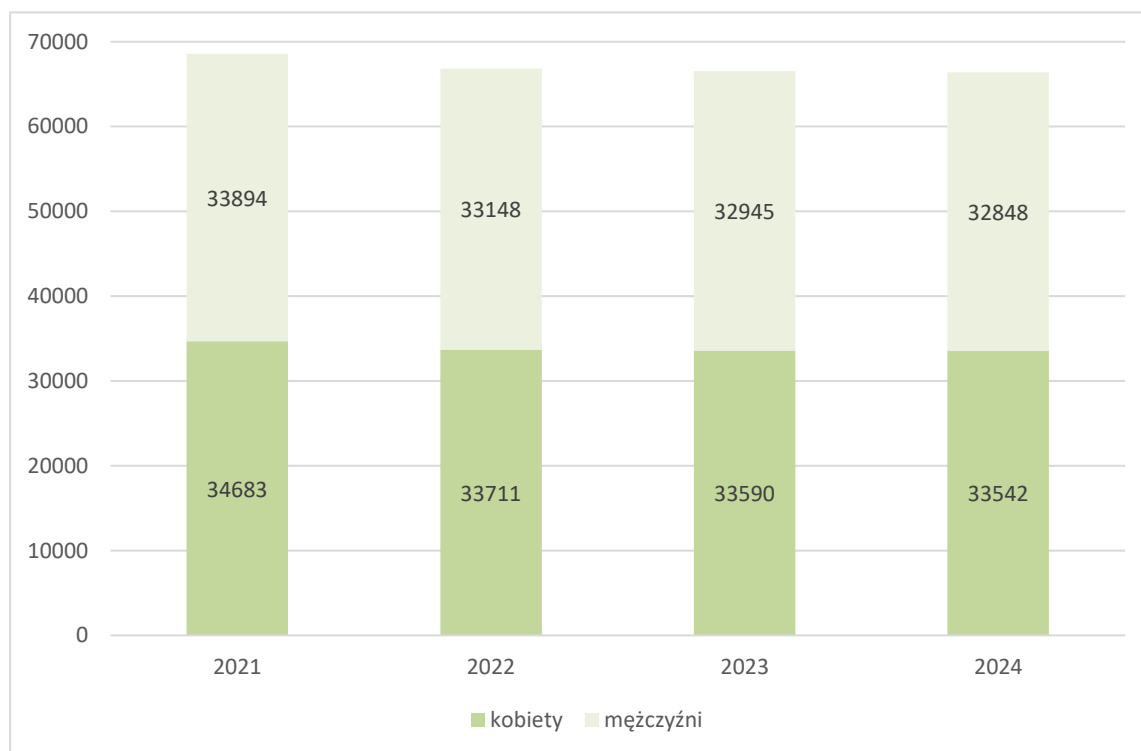
Gmina miejsko – wiejska Pasym położona jest w południowej części województwa warmińsko-mazurskiego, w północno-zachodniej części powiatu szczycieńskiego. Oddalona jest o 30 km na południowy wschód od Miasta Olsztyn. Siedziba gminy znajduje się w Pasymiu. Jest gminą rolniczą o dużej powierzchni zalesienia, posiadającą liczne walory przyrodnicze i krajobrazowe sprzyjające rozwojowi turystyki, w tym agroturystyki. Stanowi 7,7% powierzchni powiatu szczycieńskiego. Władzę w gminie sprawuje burmistrz Pan Marcin Nowociński.

4.3 Sytuacja demograficzna powiatu

Obszar powiatu szczycieńskiego na koniec 2024r. zamieszkiwało 69,3 tys. osób, co stanowiło 5% mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego. Mieszkańcy miast stanowią 40,7% populacji, a mieszkańcy wsi 59,3%. Średni wskaźnik gęstości zaludnienia wynosi 37 osób na 1 km²⁸.

W stosunku do całkowitej liczby mieszkańców, 50,5% populacji stanowią kobiety, a 49,5% mężczyźni. Z kolei średni wiek mieszkańców wynosi 42,3 lat. Prognozowana liczba mieszkańców powiatu szczycieńskiego w 2050 roku wynosi 57 529, z czego 28 561 to kobiety, a 28 968 mężczyźni⁹.

Wykres 1. Liczba ludności w powiecie szczycieńskim w latach 2021-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

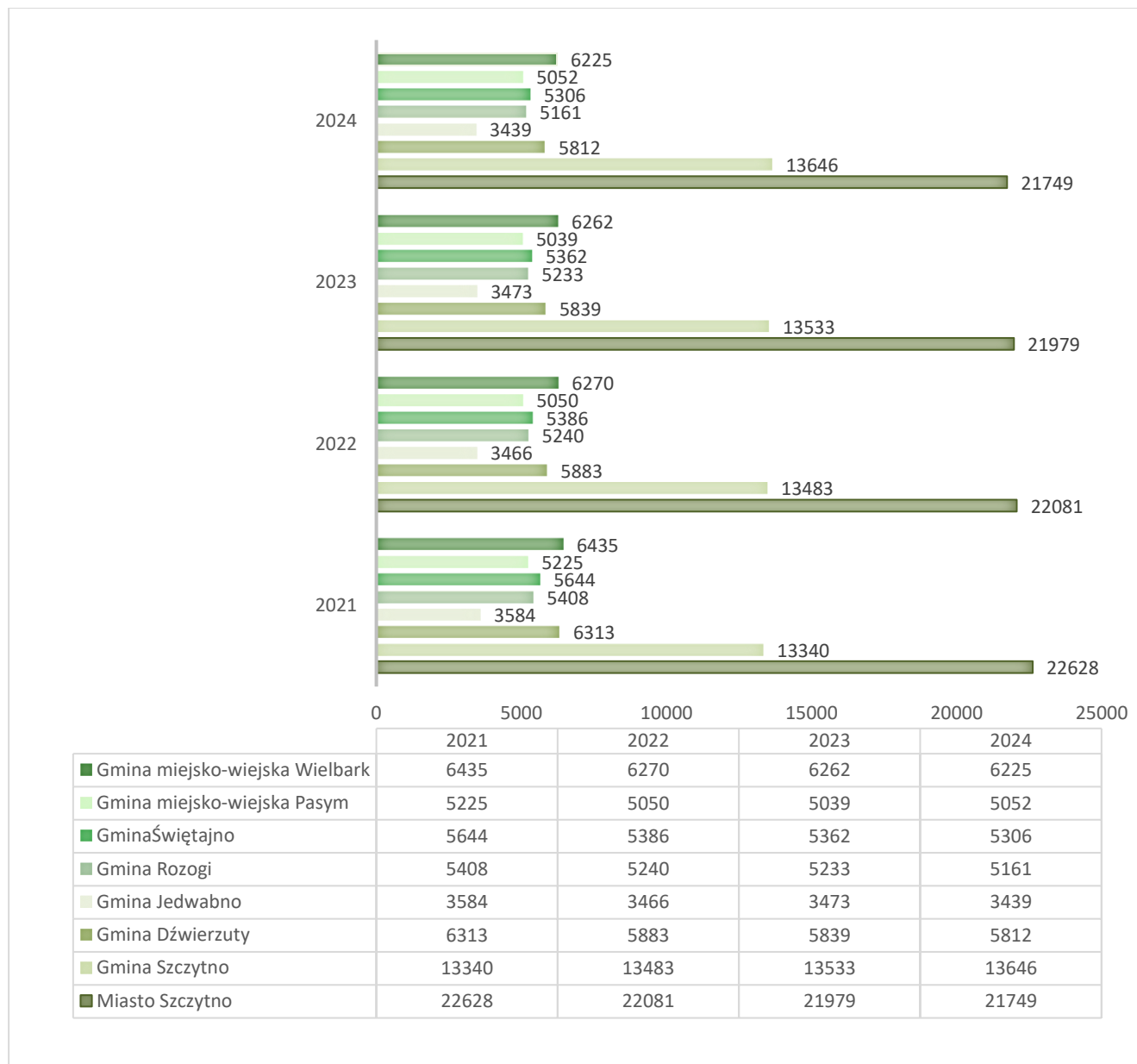
Z przedstawionych na powyższym wykresie danych, zauważa się coroczny spadek liczby mieszkańców powiatu, co spowodowane może być niskim przyrostem naturalnym, migracjami i zgonami. Czynnikiem mającym wpływ na zmniejszającą liczbę populacji może być również problem bezrobocia oraz brak na lokalnym rynku pracy ofert atrakcyjnych pod

⁸ <https://powiatszczycienski.pl/powiat>

⁹ https://www.polskawliczbach.pl/powiat_szczycienski#dane-demograficzne

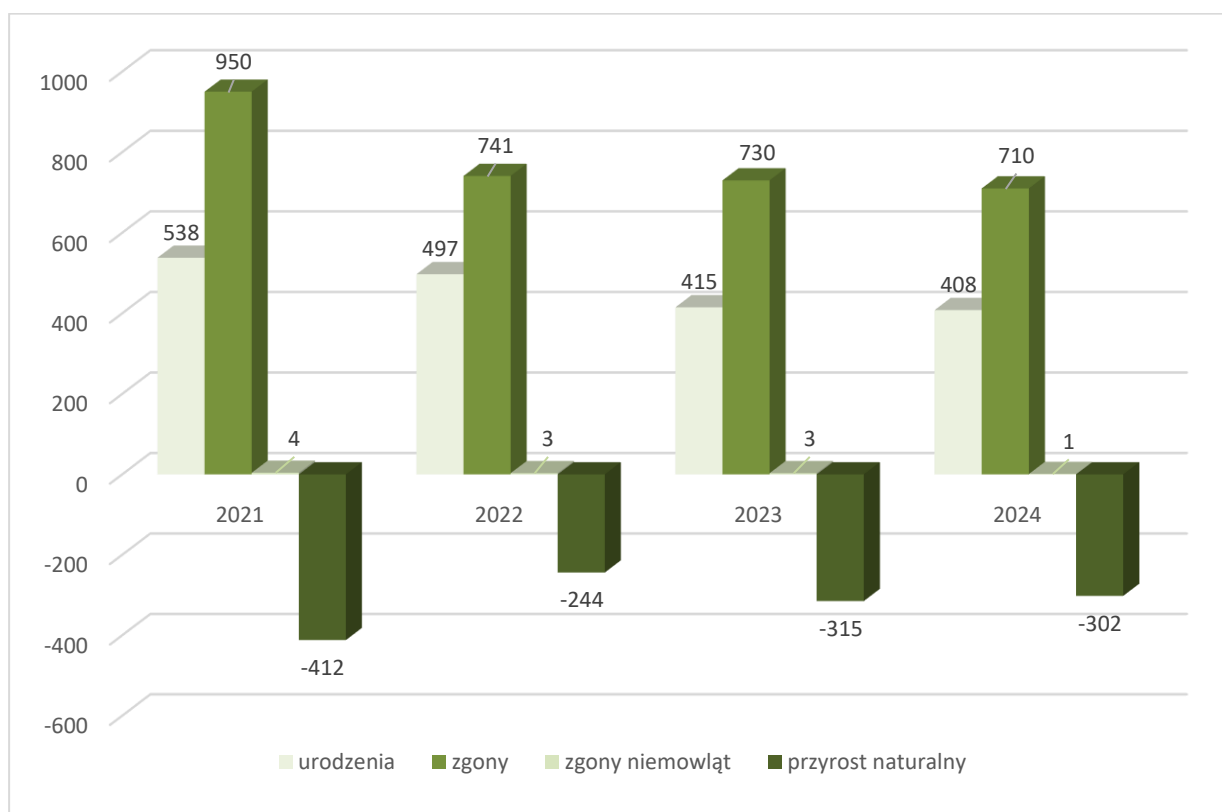
względem finansowym i rozwojowym. Powiat szczycieński opuszczają młodzi ludzie w celu podjęcia nauki, podniesienia kwalifikacji, a przede wszystkim znalezienia jak najlepszej pracy.

Wykres 2. Liczba ludności powiatu szczycieńskiego z podziałem na gminy w latach 2021-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Urzędów Gmin i Miast

Na podstawie danych zawartych w powyższym wykresie zauważa się spadek liczby ludności w poszczególnych gminach z wyjątkiem Gminy Szczytno, gdzie w każdym kolejnym roku zanotowano wzrost liczby populacji, z ilości 13 340 osób w roku 2021 do 13 646 w roku 2024.

Wykres 3. Przyrost naturalny w powiecie szczycieńskim w latach 2021-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS¹⁰

W powiecie szczycieńskim na przełomie lat 2021-2024 utrzymuje się ujemny przyrost naturalny. Liczba urodzeń znacznie spada. W stosunku do roku 2021, w którym urodziło się 538 osób, w roku 2024 liczba ta zmniejszyła się o 130.

Na koniec 2024r. 28,4% mieszkańców powiatu szczycieńskiego było stanu wolnego, 52,4% żyło w małżeństwie, 7,8% populacji było po rozwodzie, a 8,5% stanowili wdowy/wdowcy¹¹.

Tabela nr 1. Małżeństwa i rozwody w powiecie szczycieńskim w latach 2021-2024

	ROK				ŁĄCZNA LICZBA
	2021	2022	2023	2024	
MAŁŻEŃSTWA	366	295	285	295	1 241
ROZWODY	137	140	115	147	539

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Urzędów Gmin i Miast

¹⁰ https://www.polskawliczbach.pl/powiat_szczycki#dane-demograficzne

¹¹ powiat szczycieński (warmińsko-mazurskie) w liczbach » Przystępne dane statystyczne

4.4 Sytuacja gospodarcza i lokalny rynek pracy

Zgodnie z Ustawą o rynku pracy i służbach zatrudnienia art. 2 pkt. 1 lit. a-n bezrobotny to osoba niezatrudniona i niewykonująca innej pracy zarobkowej, nieucząca się w szkole, z wyjątkiem osoby uczącej się w szkole dla dorosłych, branżowej szkole II stopnia w formie stacjonarnej lub zaocznej, w szkole policealnej w formie stacjonarnej lub zaocznej, lub przystępującej do egzaminów eksternistycznych z zakresu programu nauczania szkoły dla dorosłych lub branżowej szkoły II stopnia, lub kształcącej się na studiach niestacjonarnych, lub uczącej się w szkole artystycznej realizującej wyłącznie kształcenie artystyczne, niemająca stałego źródła dochodu, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub w danej służbie albo innej pracy zarobkowej albo jeżeli jest osobą niepełnosprawną, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy, zarejestrowaną w powiatowym urzędzie pracy¹².

W powiecie szczycieńskim na 1000 mieszkańców pracuje 171 osób. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa warmińsko-mazurskiego oraz znacznie mniej od wartości dla Polski. 53,0% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 47,0% mężczyźni.

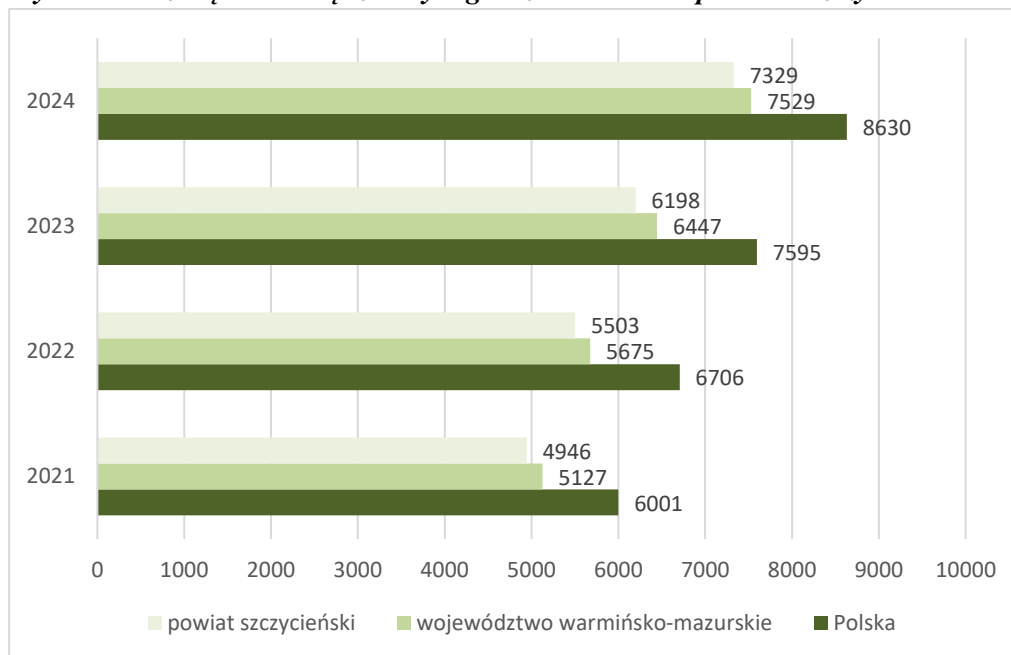
Spośród aktywnych zawodowo mieszkańców powiatu szczycieńskiego 25,9% z nich pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), z kolei w przemyśle i budownictwie aktywnych zawodowo jest 32,9%. W sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) zatrudnionych jest 12,4%, a w sektorze finansowym pracuje 1,9% populacji (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców powiatu szczycieńskiego 3 728 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 2 168 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi 1 560¹³.

W 2024 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie szczycieńskim wynosiło 7 329 zł, co odpowiada 84,92% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Z kolei w stosunku do odnotowanej wysokości wynagrodzenia w województwie warmińsko-mazurskim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie szczycieńskim stanowi 97,34%.

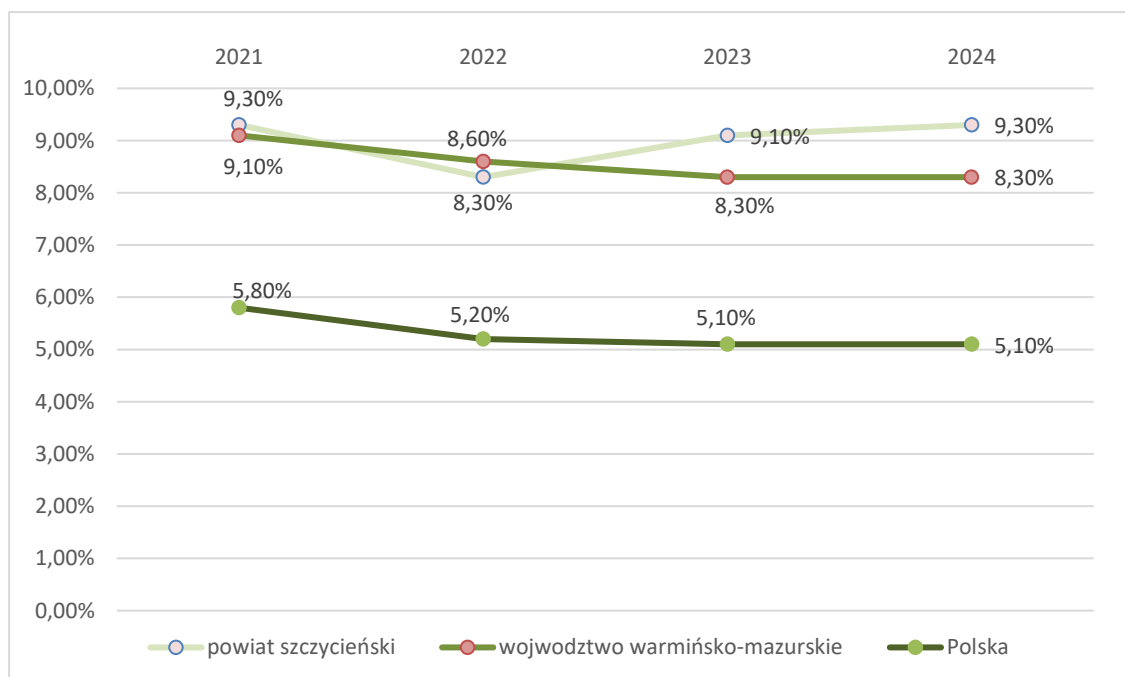
¹² Ustawa z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia ([Dz. U. z 2025 r. poz. 620](#))

¹³ powiat szczycieński (warmińsko-mazurskie) w liczbach » Przystępne dane statystyczne

Wykres 4. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie szczycieńskim w latach 2021-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Z przedstawionego poniżej wykresu wynika, iż bezrobocie rejestrowane w powiecie szczycieńskim wynosiło w 2024 roku 9,3% (9,3% wśród kobiet i 9,3% wśród mężczyzn). Jest to wartość porównywalna do stopy bezrobocia rejestrowanego dla województwa warmińsko-mazurskiego, które wynosiło 8,3% oraz znacznie więcej od stopy bezrobocia rejestrowanego dla całej Polski tj. 5,1%.

Wykres 5. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie szczycieńskim w latach 2021-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GU

4.5 Diagnoza sytuacji społecznej Powiatu Szczycieńskiego

4.5.1 Polityka prorodzinna i wspieranie rodziny

Tabela nr 2. Tabela przedstawia konsultacje i poradnictwo specjalistyczne, usługi dla rodzin z dziećmi, pomoc prawną, spotkania w celu wymiany doświadczeń oraz zapobieganiu izolacji dla osób dorosłych i dzieci przebywających na terenie powiatu szczycieńskiego w latach 2021-2024, z którego wynika, że maleje liczba mieszkańców korzystających z w/w działań.

GMINA/ MIASTO*	ROK											
	2021			2022			2023			2024		
	Ilość działań	Liczba osób korzystających z działań ogółem	W tym liczba dzieci korzystających z działań	Ilość działań	Liczba osób korzystających z działań ogółem	W tym liczba dzieci korzystających z działań	Ilość działań	Liczba osób korzystających z działań ogółem	W tym liczba dzieci korzystających z działań	Ilość działań	Liczba osób korzystających z działań ogółem	W tym liczba dzieci korzystających z działań
KONSULTACJE I PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE	1320	663	44	1333	712	40	1241	633	37	944	515	101
TERAPIA I MEDIACJE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
USŁUGI DLA RODZIN Z DZIEĆMI (W TYM USŁUGI OPIEKUŃCZE I SPECJALISTYCZNE)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
POMOC PRAWNA	186	139	0	177	144	0	173	135	0	147	102	0
SPOTKANIA MAJĄCE NA CELU WYMIANĘ DOŚWIADCZEŃ ORAZ ZAPOBIEGANIE IZOLACJI (GRUPY WSPARCIA, GRUPY SAMOPOMOCOWE)	96	38	14	98	39	12	106	41	15	48	10	3
ŁĄCZNA LICZBA OSÓB, KTÓRE SKORZYSTAŁY Z W.W. DZIAŁAŃ	1400	638	121	1387	603	52	1290	473	52	1367	319	25

Źródło: opracowanie na podstawie danych z OPS/CUS

Tabela nr 3 Powyższa tabela przedstawia przyznane zasiłki rodzinne i dodatki dla mieszkańców z Powiatu szczycieńskiego w latach 2021- 2024, z której wynika, że maleje liczba osób korzystających z przyznawanych zasiłków i dodatków na przestrzeni w/w lat.

	ROK																			
	2021					2022					2023					2024				
	Liczba rodzin	Liczba dzieci				Liczba rodzin	Liczba dzieci				Liczba rodzin	Liczba dzieci				Liczba rodzin	Liczba dzieci			
		Do 5 rż	6-18 lat	19-24 lata	RAZEM		Do 5 rż	6-18 lat	19-24 lata	RAZEM		Do 5 rż	6-18 lat	19-24 lata	RAZEM		Do 5 rż	6-18 lat	19-24 lata	RAZEM
OSOBY KORZYSTAJĄCE Z ZASIŁKU RODZINNEGO W TYM Z DODATKÓW:	3516	1750	3472	535	5757	2782	1344	3138	303	4785	2336	1100	2691	262	4053	2003	979	2293	191	3463
Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	417	71	327	54	452	348	54	300	47	401	324	50	319	32	401	304	43	302	18	363
Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	709	0	903	176	1079	595	0	746	148	894	490	0	625	108	733	409	0	539	91	630
Dodatek z tytułu	1402	0	2697	330	3027	1197	0	2520	196	2716	1057	0	2270	183	2453	890	0	2055	158	2213

rozpoczęcia roku szkolnego																				
Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	143	65	131	21	217	140	66	109	40	215	134	63	104	27	194	120	67	92	15	174
Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	216	174	0	0	174	174	138	0	0	138	135	110	0	0	110	98	84	0	0	84
Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	625	449	500	71	1020	573	441	490	41	972	503	399	398	36	833	445	377	339	26	742
Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	174	173	1	0	174	144	143	1	0	144	100	100-	0	0	100	72	72	0	0	72

Tabela nr 4. Liczba wydanych kart dużej rodziny wydanych na terenie gminy/miasta w latach 2021-2024 w powiecie Szczycieńskim.

	ROK			
POWIAT SZCZYCIEŃSKI	2021	2022	2023	2024
LICZBA WYDANYCH KART DUŻEJ RODZINY	777	2218	2379	754

Z pozyskanych danych zauważa się znacznych spadek wydanych kart dużej rodziny w roku 2024 w porównaniu do lat 2022- 2023. Może to być spowodowane między innym niską liczbą urodzeń.

Tabela nr 5. W/w tabela przedstawia liczbę osób korzystające z funduszu alimentacyjnego na terenie gmin i miast w powiecie szczycieńskim w latach 2021-2024

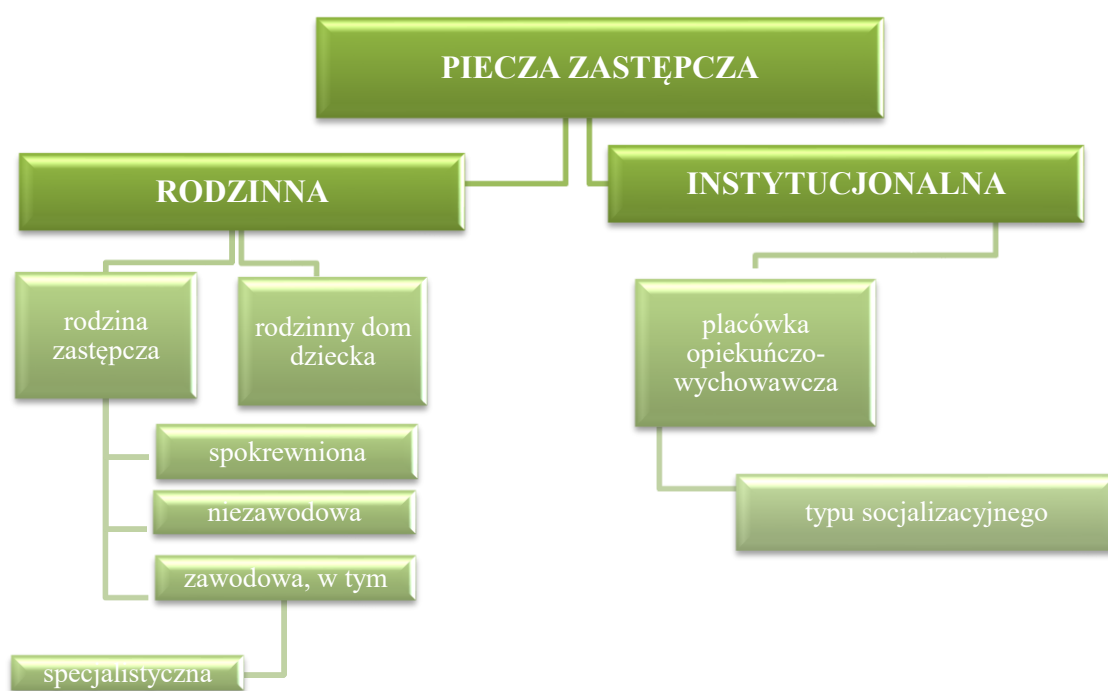
POWIAT SZCZYCIEŃSKI	ROK			
	2021	2022	2023	2024
LICZBA WNIOSKÓW ZŁOŻONYCH NA FUNDUSZ ALIEMNETACYJNY	489	438	439	440
LICZBA DZIECI DO 18 R.Ż. NA KTÓRE ZOSTAŁ PRZYZNANY FUNDUSZ ALIMENTACYJNYCH	688	636	624	605
W TYM POSIADAJACYCH ORZECZENIE O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	11	12	14	11
LICZBA OSÓB POWYŻEJ 18 R.Ż. NA KTÓRE ZOSTAŁ PRZYZNANY FUNDUSZ ALIMENTACYJNY	113	91	95	105
W TYM POSIADAJACYCH ORZECZENIE O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	8	9	12	16
ŁĄCZNA LICZBA OSÓB NA KTÓRE ZOSTAŁ PRZYZNANY FUNDUSZ ALIMENTACYJNY	801	727	719	710

źródło: pozyskanie danych z Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej funkcjonujących na terenie Powiatu Szczycieńskiego

W/w tabela przedstawia, że liczba osób, którym zostały przyznane świadczenia alimentacyjne w latach 2021-2024 przez ośrodki pomocy społecznej na terenie powiatu szczycieńskiego wykazuje tendencję spadkową. Natomiast z roku na rok wzrosła liczba osób powyżej 18 roku życia z niepełnosprawnością ubiegającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

4.5.2 System pieczy zastępczej

W sytuacji gdy dziecko nie może dalej się wychowywać we własnej rodzinie biologicznej, wówczas dla jego bezpieczeństwa zapewnia się mu opiekę w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. Na terenie powiatu szczycieńskiego funkcjonują następujące formy pieczy zastępczej:

Wykres 6. Schemat pieczy zastępczej.

Źródło: Opracowanie własne PCPR.

Pieczka zastępcza jest formą tymczasowej opieki nad dzieckiem i ma na celu zapewnienie dziecku odpowiednich warunków do rozwoju i wychowania, adekwatnie do jego stanu zdrowia i indywidualnych możliwości.

CHARAKTERYSTYKA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE SZCZYCIEŃSKIM

Poniższa tabela przedstawia formy rodzinnej pieczy zastępczej funkcjonujące na terenie Powiatu Szczycieńskiego w latach 2021 – 2024.

Tabela nr 6. Liczba rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka

Rodzinna piecza zastępcza		2021	2022	2023	2024
1	Spokrewnione	38	45	46	49
2	Niezawodowe	25	21	22	23
3	Zawodowe	10	9	9	9
4	Specjalistyczne	0	1	1	1
5	Pogotowia rodzinne	0	0	0	0
6	Rodzinne domy dziecka	2	2	3	4
Razem		75	78	81	86
Liczba rodzin w ciągu roku		86	90	89	97

Źródło: Opracowanie własne, wiersze 2-8 według stanu na 31. grudnia danego roku, wiersz 9 narastająco w ciągu roku.

W ostatnich latach obserwuje się wzrost stanu rodzin zastępczych spokrewnionych. Na podobnym poziomie utrzymuje się stan rodzin zastępczych niezawodowych, rodzin zastępczych zawodowych, przy jednoczesnym nieznacznym wzroście rodzinnych domów dziecka. Nowe rodziny zawodowe oraz rodzinne domy dziecka są efektem przekształceń już istniejących rodzin zastępczych, co nie wpływa na zwiększenie liczby miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej. Nowo powstałe rodziny zastępcze to w większości rodziny ustanawiane przez Sąd, posiadające już dzieci (ciotki, wujkowie, dziadkowie, rodzeństwo) i nie wyrażające zgody na umieszczanie dzieci obcych.

Tabela nr 7. Liczba dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w danym roku

Dzieci/osoby pełnoletnie w rodzinnej pieczy zastępczej		2021	2022	2023	2024
1	Spokrewnione	54	67	65	73
2	Niezawodowe	36	33	29	31
3	Zawodowe	38	33	36	38
4	Specjalistyczne	0	5	4	3
5	Pogotowia rodzinne	0	0	0	0
6	Rodzinne domy dziecka	16	18	27	33
Razem		144	156	161	178
Liczba dzieci w ciągu roku		175	186	184	207

Źródło: Opracowanie własne, wiersze 2-8 według stanu na 31. grudnia danego roku, wiersz 9 narastająco w ciągu roku.

Tabela nr 8. Liczba dzieci umieszczonych w danym roku w rodzinnej pieczy zastępczej

DZIECI PO RAZ PIERWSZY UMIESZCZONE W RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ		2021	2022	2023	2024
1	Spokrewnione	15	15	9	18
2	Niezawodowe	11	3	3	8
3	Zawodowe	18	6	15	19
4	Specjalistyczne	0	3	0	0
5	Pogotowia rodzinne	0	0	0	0
6	Rodzinne domy dziecka	3	14	7	5
Razem		47	41	34	50

Źródło: Opracowanie własne, według stanu na 31. grudnia danego roku.

Wzrasta liczba dzieci w spokrewnionych rodzinach zastępczych. Na równym poziomie pozostaje liczba dzieci w niezawodowych i zawodowych formach pieczy zastępczej. Znacznie wzrosła liczba dzieci umieszczonych w rodzinnych domach dziecka. Zbliżony jest poziom liczby dzieci przebywających w ciągu całego roku w pieczy zastępczej.

Tabela nr 9. Przyczyny rotacji dzieci w pieczy zastępczej

Przyczyny rotacji		2021	2022	2023	2024
1	Spokrewnione	0	1	6	6
	powrót do rodziny naturalnej	0	1	4	6
	umieszczone w innej formie RPZ*	0	0	0	0
	przekazane do adopcji	0	0	0	0
	umieszczone w instytucjonalnej pieczy	0	0	2	0
	inny powód	0	0	0	0
2	Niezawodowe	3	6	1	4
	powrót do rodziny naturalnej	3	3	0	0
	umieszczone w innej formie RPZ*	0	0	0	0
	przekazane do adopcji	0	3	1	1
	umieszczone w instytucjonalnej pieczy	0	0	0	1
	inny powód	0	0	0	2
3	Zawodowe	15	12	7	10
	powrót do rodziny naturalnej	6	7	4	4
	umieszczone w innej formie RPZ*	7	2	0	0
	przekazane do adopcji	0	3	3	5
	umieszczone w instytucjonalnej pieczy	2	0	0	1
	inny powód	0	0	0	0
4	Specjalistyczne	0	0	1	1
	powrót do rodziny naturalnej	0	0	0	1
	umieszczone w innej formie RPZ*	0	0	0	0
	przekazane do adopcji	0	0	1	0
	umieszczone w instytucjonalnej pieczy	0	0	0	0
	inny powód	0	0	0	0

5	Pogotowia rodzinne	0	0	0	0
	powrót do rodziny naturalnej	0	0	0	0
	umieszczone w innej formie RPZ*	0	0	0	0
	przekazane do adopcji	0	0	0	0
	umieszczone w instytucjonalnej pieczy	0	0	0	0
	inny powód	0	0	0	0
6	Rodzinne domy dziecka	1	12	2	3
	powrót do rodziny naturalnej	0	6	1	2
	umieszczone w innej formie RPZ*	0	3	0	0
	przekazane do adopcji	0	0	0	1
	umieszczone w instytucjonalnej pieczy	1	3	1	0
	inny powód	0	0	0	0
Razem		19	31	17	24

Źródło: Opracowanie własne, według stanu na 31. grudnia danego roku.

*RPZ – rodzinna piecza zastępcza

Przyczyną rotacji występującą w spokrewnionych rodzinach zastępczych jest powrót dzieci pod opiekę rodziców biologicznych. Rotacyjność w niezawodowych rodzinach zastępczych w analizowanym okresie zmieniła swój kierunek, zmniejsza się liczba powrotów dzieci pod opiekę rodziców biologicznych, zmalał również wskaźnik adopcji. Rotacyjność w zawodowych rodzinach zastępczych w analizowanym okresie zmieniła swój kierunek, zmalała liczba powrotów dzieci pod opiekę rodziców biologicznych i obecnie pozostaje na zbliżonym poziomie jak przekazanie do adopcji. Rotacyjność w rodzinnych domach dziecka w analizowanym okresie pozostaje na niskim poziomie.

Zgodnie z przedstawioną analizą, na terenie powiatu szczycieńskiego obserwuje się znikomy wzrost zawodowych i niezawodowych form rodzinnej pieczy zastępczej oraz dominowanie spokrewnionych rodzin zastępczych. Przekłada się to na brak faktycznego wzrostu miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej, która bez wsparcia rodzin zastępczych spokrewnionych prawdopodobnie byłaby w głębokim kryzysie, z licznymi niezrealizowanymi postanowieniami Sądu i dziećmi pozostającymi w dysfunkcyjnych i zagrażających środowiskach rodzinnych.

Stanowi to jednocześnie zagrożenie dla procesu deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej. Liczba dzieci po raz pierwszy umieszczanych w pieczy zastępczej jest prawie dwa razy wyższa niż liczba dzieci, które rodzinną pieczę zastępczą opuszczają. Jeśli tendencja ta będzie się stale utrzymywała, przy jednocześnie niskim poziomie powstawania nowych form rodzinnej pieczy zastępczej, wówczas doprowadzi to do konieczności tworzenia nowych placówek opiekuńczo-wychowawczych, aby móc zabezpieczyć dzieci w pieczy zastępczej. Naturalnie wypłyne to również na zwiększenie rocznych kosztów pieczy zastępczej z uwagi na zwiększenie

kosztów faktycznego pobytu dzieci w pieczy zastępczej, z uwagi na zmianę finansowania z pieczy rodzinnej do pieczy instytucjonalnej.

Tabela nr 10. Świadczenia pieniężne związane z pobytem dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej

Rodzaj wydatków	2021	2022	2023	2024
Środki wypłacane z budżetu powiatu dla rodzin zastępczych w latach 2021-2024				
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka	1 535 634	1 823 631	1 919 099	2 091 098
Dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka	48 368	62 952	76 373	84 219
Dodatek do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania	200	1 800	0	0
Świadczenie jednorazowe na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	22 305	34 149	19 300	31 219
Świadczenia jednorazowe lub okresowe na pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki	20 489	7 391	32 581	22 968
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego	65 796	104 538	112 911	160 891
Świadczenie na pokrycie kosztów przeprowadzenia niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego	5 000	12 070	19 700	0
Wynagrodzenia zawodowych rodzin zastępczych, RDD, rodzin pomocowych oraz osób zatrudnionych do pomocy	481 037	693 271	939 354	1 249 449
Szkolenia	3 800	3 050	1 500	800

Źródło: Opracowanie własne, według stanu na 31. grudnia danego roku.

Zauważalny jest wzrost kosztów utrzymania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej, na co wpływ ma zwiększająca się liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej oraz wzrastająca wysokość świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej, a także wzrost wysokości wynagrodzeń dla rodzin zastępczych. Zwiększa się także liczba osób zatrudnionych do pomocy przy opiece nad dziećmi oraz przy pracach gospodarskich (co związane jest z umieszczaniem większej ilości dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych oraz rodzinnych domach dziecka).

Tabela nr 11. Kadra pieczy zastępczej

Kadra	2021	2022	2023	2024
Koordynator	4	4	4	4
Pracownik wykonujący obowiązki koordynatora wyznaczony przez Organizatora	1	1	1	1
Pracownik socjalny	2	2	2	3
Psycholog	2	1	1	2
Pedagog	1	1	1	1
Pracownik administracyjny / inspektor	0	0	1	1
Kierownik zespołu ds. pieczy zastępczej	1	1	1	1

Źródło: Opracowanie własne, według stanu na 31. grudnia danego roku.

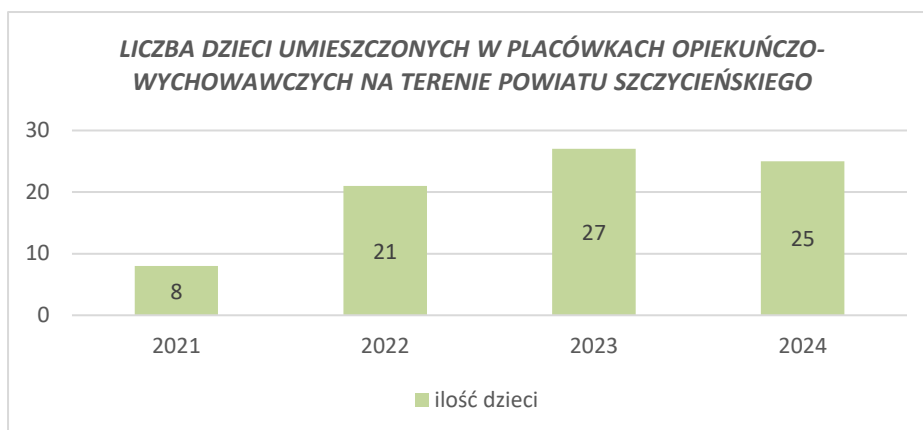
CHARAKTERYSTYKA INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE SZCZYCIEŃSKIM

W strukturze jednostek organizacyjnych Powiatu Szczycieńskiego funkcjonuje pięć placówek opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego:

- *Dom Dziecka Nr 1 w Szczytnie przeznaczony dla 14 wychowanków*
- *Dom Dziecka Nr 2 w Szczytnie przeznaczony dla 12 wychowanków, nad którymi wspólną obsługę administracyjną i ekonomiczną prowadzi Centrum Administracyjne do Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Szczytnie*
- *Dom dla Dzieci Nr 1 przeznaczony dla 14 wychowanków*
- *Dom dla Dzieci Nr 2 przeznaczony dla 14 wychowanków*
- *Dom dla Dzieci Nr 3 przeznaczony dla 14 wychowanków, nad którymi wspólną obsługę administracyjną i ekonomiczną prowadzi Centrum Ekonomiczno-Administracyjne Domów dla Dzieci w Pasymiu.*

Na podstawie postanowień sądu w w/w placówkach umieszczono łącznie w:

- a) 2021 r. - 8 dzieci, w tym 7 pochodziło z terenu naszego, a 1 z terenu innych powiatów;
- b) 2022 r. - 21 dzieci, w tym 9 z terenu naszego powiatu, a 12 z terenu innych powiatów;
- c) 2023 r. - 27 dzieci, w tym 6 z terenu naszego powiatu, a 21 dzieci z terenu innych powiatów.
- d) 2024 r. - 25 dzieci, w tym 16 dzieci z terenu naszego powiatu, a 9 z terenu innych powiatów.

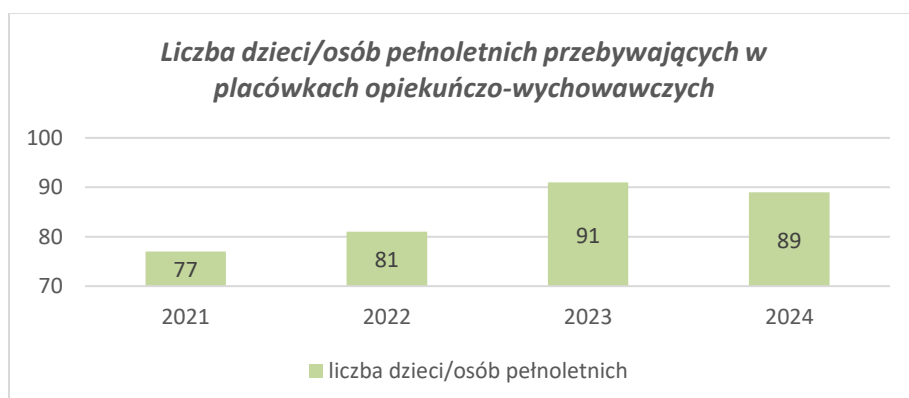
Wykres nr 7. Liczba dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej

Tabela nr 12. Średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka/osoby pełnoletniej w placówce opiekuńczo-wychowawczej:

Wyszczególnienie	2021	2022	2023	2024
<i>Dom Dziecka w Szczycie</i>	6.781,57 zł	7.121,29 zł	7.573,50 zł	8 769,41 zł
<i>Dom Dziecka Nr 2 w Szczycie</i>	6.648,26 zł	6.098,42 zł	7.036,86 zł	8 491,80 zł
<i>Domy dla Dzieci Nr 1, Nr 2, Nr 3 w Pasymiu</i>	4.186,53 zł	5.289,70 zł	6.294,38 zł	7 125,86 zł

Źródło: Opracowanie własne, według stanu na 31. grudnia danego roku.

Poniższy wykres przedstawia liczbę dzieci/osób pełnoletnich przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w ciągu danego roku. Z poniższej analizy wynika, iż liczba dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej wzrasta, co prawdopodobnie jest wynikiem niewystarczającej liczby rodzin zastępczych oraz wieku, w jakim dzieci trafiają do pieczy zastępczej (powyżej 10 roku życia).

Wykres nr 8. Liczba dzieci/osób pełnoletnich przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w ciągu roku, w tym z terenu powiatu szczycieńskiego oraz innych powiatów.

Tabela nr 13. Liczba dzieci/osób pełnoletnich, które opuściły instytucjonalną pieczę zastępczą.

Przyczyny rotacji	2021	2022	2023	2024
<i>Liczba dzieci, które powróciły do rodziny biologicznej</i>	5	3	9	5
<i>Liczba dzieci, które umieszczono w rodzinie zastępczej</i>	2	3	0	3
<i>Liczba dzieci, które umieszczono w rodzinie adopcyjnej</i>	0	2	0	0

Źródło: Opracowanie własne, według stanu na 31. grudnia danego roku.

4.5.3 Pomoc Społeczna

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie powiatu szczycieńskiego realizuje w szczególności Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie w Szczycie oraz ośrodki pomocy społecznej funkcjonujące na terenie każdej z gmin powiatu szczycieńskiego.

Tabela nr 14. Liczba osób oraz rodzin korzystających z pomocy społecznej w Ośrodkach Pomocy Społecznej na terenie powiatu szczycieńskiego.

ROK							
2021		2022		2023		2024	
Liczba rodzin	Liczba Osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób
3825	8239	3715	8241	3933	8447	4689	9265

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Ośrodków Pomocy Społecznej

W okresie poddanym analizie w powiecie szczycieńskim początkowo obserwowano spadek rodzin korzystających z pomocy społecznej. Jednak w 2024r. nastąpił znaczny wzrost rodzin, które uzyskały pomoc z ośrodków pomocy społecznej.

Diagnostując problemy społeczne bazowano na kategoriach problemów społecznych wymienione w art. 7 Ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. Na podstawie art. 7 ww. ustawy, pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy domowej, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności; bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Tabela nr 15. Powody przyznania pomocy przez OPS w powiecie szczycieńskim w latach 2021-2024

	ROK							
	2021		2022		2023		2024	
	L.R.	L.O.	L.R.	L.O.	L.R.	L.O.	L.R.	L.O.
Ubóstwo	785	2451	990	2421	971	2300	869	1953
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0	0	0
Bezdomność	30	48	55	57	56	58	59	64
Bezrobocie	597	1378	666	1460	647	1450	1184	1768
Niepełnosprawność	713	1154	763	1132	726	1033	813	1098
Długotrwała lub ciężka choroba	549	925	475	839	648	1095	756	1376
Przemoc domowa	33	99	28	336	32	118	53	143
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0	0	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	552	729	542	542	167	731	246	1249
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych	426	1220	391	1200	509	1417	487	1282

trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w RP status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy	0	0	0	0	0	0	0	0
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	30	68	24	31	19	21	14	24
alkoholizmu lub narkomanii	88	115	146	211	146	201	192	267
zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej	22	52	4	12	12	23	16	41
klęski żywiołowej lub ekologicznej	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Ośrodków Pomocy Społecznej

Ź.L.R. – liczba rodzin, L.O. – liczba osób

Opierając się na danych uzyskanych z ośrodków pomocy społecznej z poszczególnych gmin powiatu należy wskazać, że społeczeństwo powiatu szczycieńskiego zmaga się z różnorodnymi problemami społecznymi, które wpływają na jakość ich życia. Ośrodki pomocy społecznej najczęściej udzielają rodzinom wsparcia z powodu ubóstwa, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby, potrzeby ochrony macierzyństwa oraz bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. W roku 2024 nastąpił wzrost rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia oraz z powodu przemocy domowej. Zaobserwowano również problem bezdomności, który w naszym powiecie stopniowo wzrasta.

Tabela nr 16. Rodzaje świadczeń, z jakich korzystają mieszkańcy powiatu szczycieńskiego.

	ROK							
	2021		2022		2023		2024	
	L.R.	L.O.	L.R.	L.O.	L.R.	L.O.	L.R.	L.O.
ZASIŁEK STAŁY	482	616	459	593	464	584	455	593
ZASIŁEK OKRESOWY	638	1276	586	1156	599	1155	569	1063
ZASIŁEK CELOWY	1182	2329	1004	2008	1019	1958	749	1377
SPECJALNY ZASIŁEK CELOWY	175	377	145	342	132	271	87	183
POZOSTAŁE ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE	383	540	153	394	143	423	111	347

ŁĄCZNIE ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE	2860	5138	2347	4493	2357	4391	1971	3563
ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE (SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE, SCHRONIENIE, USŁUGI IPEEKUNCZE, BILET KREDYTOWANY, PRACA SOCJALNA)	1278	3192	938	2451	922	2261	868	2118

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Ośrodków Pomocy Społecznej

*L.R. – liczba rodzin, L.O. – liczba osób

W analizowanym okresie społeczeństwo w powiecie szczycieńskim znacznie częściej korzystało ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej niż pomocy niepieniężnej.

Tabela nr 17. Ilość usług opiekuńczych przyznawanych na terenie powiatu szczycieńskiego z uwzględnieniem płci.

	ROK											
	2021			2022			2023			2024		
	K	M	RAZEM	K	M	RAZEM	K	M	RAZEM	K	M	RAZEM
LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRZYSNANO USŁUGI OPIEKUŃCZE	184	74	258	180	84	264	184	78	262	172	85	257
W TYM SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Ośrodków Pomocy Społecznej

Ilość usług opiekuńczych przyznawanych na terenie powiatu szczycieńskiego w ostatnich latach utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Natomiast zaznaczyć należy liczba kobiet korzystających z usług jest ponad dwukrotnie wyższa niż mężczyzn. Na terenie powiatu szczycieńskiego nie są realizowane specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Przemoc domowa

Problemem, na który również należy zwrócić uwagę jest przemoc. W Polsce głównym aktem prawnym regulującym kwestie przemocy domowej jest ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dn. 29 lipca 2005 r. Definiuje ona przemoc domową w następujący

sposób: Ilekroć w ustawie jest mowa o przemoc domowej, należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osoby doznającej przemocy, w szczególności: narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Bardzo ważnym narzędziem do walki z przemocą domową jest procedura Niebieskiej Karty, która ma na celu ochronę osób, które mierzą się z przemocą domową. W jej ramach dochodzi do inicjowania różnego rodzaju działań o charakterze pomocowym.

Tabela nr 18. Dane dotyczące prowadzenia procedury Niebieskiej Karty na terenie powiatu szczycieńskiego.

	ROK							
	2021		2022		2023		2024	
LICZBA ZAŁOŻONYCH NIEBIESKICH KART	61		54		68		104	
PLEĆ	K	M	K	M	K	M	K	M
LICZBA OSÓB WOBEC KTÓRYCH ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJĄ PRZEMOC DOMOWĄ	11	54	8	47	17	62	34	105
LICZBA OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ	72	90	72	98	85	110	135	88

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Ośrodków Pomocy Społecznej

Analizując powyższe dane należy zwrócić uwagę, ilość zakładanych Niebieskich Kart wzrasta. Tym samym wzrasta ilość osób stosujących przemoc domową oraz osób doznających przemocy domowej. Uzyskane dane wskazują, że stosowania przemocy domowej częściej dopuszczają się mężczyźni.

Tabela nr 19. Rodzaje przemocy zgłaszanej przez osoby doznające przemocy domowej na terenie powiatu szczycieńskiego.

	ROK							
	2021		2022		2023		2024	
PLEĆ	K	M	K	M	K	M	K	M
PRZEMOC PSYCHICZNA	54	10	56	15	64	24	95	38
PRZEMOC FIZYCZNA	18	3	20	2	31	2	61	16
PRZEMOC EKONOMICZNA	10	3	5	2	11	1	16	4
PRZEMOC SEKSUALNA	1	0	0	0	1	0	2	1
ZANIEDBANIE	2	1	3	2	0	0	1	0
INNY RODZAJ PRZEMOCY	11	7	7	13	5	0	5	3

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Ośrodków Pomocy Społecznej

Powyższe dane prezentują, że najczęściej doznawanym rodzajem przemocy w naszym powiecie jest przemoc psychiczna. Natomiast na drugim miejscu figuruje przemoc fizyczna. W obu przypadkach częściej doznają jej kobiety.

Kadra pomocy społecznej

Kadra pomocy społecznej w Polsce od lat boryka się z brakami kadrowymi. Poniżej przedstawiono jak sytuacja kadrowa wygląda w Ośrodkach Pomocy Społecznej na terenie powiatu szczycieńskiego.

Tabela nr 20. Obecna kadra ośrodków pomocy społecznej na terenie powiatu szczycieńskiego oraz wykazane zapotrzebowanie kadrowe.

	WOLNE WAKATY		PRACOWNICY OŚRODKÓW POMOCY SPOŁECZNEJ	
	UMOWA O PRACĘ	UMOWA ZLECENIE	UMOWA O PRACĘ	UMOWA ZLECENIE
PRACOWNICY SOCJALNI	1	-	47	-
ASYSTENCI RODZINY	-	-	6	2
PEDAGOG	-	-	-	-
PSYCHOLOG	-	-	-	3

TERAPEUTA	-	-	-	-
PRAWNIK	-	-	-	3
INNE	-	-	49	12
ŁĄCZNA LICZBA	-	-	102	20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Ośrodków Pomocy Społecznej

Pozyskane dane wskazują, że w ośrodkach pomocy społecznej znajdujących się na terenie powiatu szczycieńskiego obecnie jest zatrudnionych 47 pracowników socjalnych, 8 asystentów rodziny, 3 psychologów, 3 prawników oraz 61 pozostałych pracowników. Jeden z ośrodków wykazuje zapotrzebowanie na etacie pracownika socjalnego.

Zgodnie z art. 15 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej liczba rodzin, którymi jeden asystent rodziny może prowadzić pracę jest uzależniona od trudności zadań, jednak nie może przekroczyć 15 rodzin. Natomiast na podstawie art. 110 pkt.11 Ośrodek pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – centrum usług społecznych, zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Tabela nr 21. Ilość asystentów rodziny oraz pracowników socjalnych zatrudnionych w poszczególnych miastach i gminach przez ośrodki pomocy społecznej a także ilość rodzin z którymi pracują.

MIASTO/ GMINA	LICZBA ZATRUDNIONYCH ASYSTENTÓW RODZINY	LICZBA RODZIN OBJĘTYCH WSPÓŁPRACĄ		LICZBA ZATRUDNIONYCH PRACOWNIKÓW SOCJALNYCH	LICZBA MIESZKAŃCÓW
		OGÓŁEM	NA PODSTAWIE POSTANOWIENIA SĄDU:		
MIASTO I GMINA WIELBARK	1	0	0	4	6225
MIASTO I GMINA PASYM	1	9	1	5	5052
MIASTO SZCZYTNO	1	23	9	15	21749
GMINA SZCZYTNO	1	13	5	6	13646
GMINA JEDWABNO	1	4	0	3	3439
GMINA ŚWIĘTAJNO	1	9	2	4	5306
GMINA DŹWIERZUTY	1	9	4	4	5812
GMINA ROZOGI	1	13	0	3	5161

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Ośrodków Pomocy Społecznej oraz GUS

Powyższe dane wskazują, że w większości powiatu szczycieńskiego liczba asystentów rodziny zaspokaja potrzeby mieszkańców. Zatrudnienie jednego asystenta rodziny jest niewystarczające jedynie na terenie miasta Szczytno. Natomiast liczba pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej na terenie naszego powiatu w większości jest zgodna z obowiązującymi przepisami. Jedynie w Gminie Szczytno dostrzeżono potrzebę zatrudnienia pracownika socjalnego, biorca pod uwagę ilość mieszkańców.

Pomoc społeczna stanowi jeden z kluczowych obszarów niniejszej strategii, ukierunkowany na wsparcie osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Działania podejmowane w tym zakresie mają na celu zapewnienie dostępu do niezbędnych świadczeń i usług, a także tworzenie warunków sprzyjających integracji społecznej i poprawie jakości życia mieszkańców powiatu. Funkcjonowanie systemu pomocy społecznej opiera się na przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, która określa zasady udzielania wsparcia oraz organizację instytucji działających w tym obszarze. Szczególne miejsce w systemie pomocy społecznej zajmują instytucje świadczące całodobową opiekę osobom wymagającym stałego wsparcia, w tym domy pomocy społecznej.

Jedną z najważniejszych placówek tego typu na terenie powiatu szczycieńskiego jest Dom Pomocy Społecznej w Szczytnie z filią w Spychowie. Jednostka ta prowadzona jest przez Powiat Szczycieński i jest przeznaczona dla osób przewlekle psychicznie chorych, które wymagają całodobowej opieki oraz wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Główna siedziba DPS mieści się w Szczytnie przy ul. Wielbarskiej 2 i dysponuje 171 miejscami, natomiast filia w Spychowie, zlokalizowana przy ul. Sienkiewicza 3 (12-150 Spychowo), oferuje 25 miejsc.

Placówka zapewnia mieszkańcom kompleksową opiekę, obejmującą zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych, wsparcie opiekuńcze oraz działania wspomagające i terapeutyczne. Szczególny nacisk kładziony jest na utrzymanie możliwie najwyższego poziomu samodzielności mieszkańców oraz ich aktywizację społeczną. W ramach funkcjonowania DPS prowadzone są m.in. zajęcia które wspierają rozwój umiejętności życiowych oraz poprawę kondycji psychofizycznej.

Dom Pomocy Społecznej w Szczytnie wraz z filią w Spychowie pełni istotną rolę w lokalnym systemie wsparcia, stanowiąc zabezpieczenie dla osób, które ze względu na stan zdrowia nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w środowisku. Jego działalność wpisuje się w realizację celów polityki społecznej powiatu, ukierunkowanej na zapewnienie godnych warunków życia oraz kompleksowej opieki osobom najbardziej potrzebującym.

Tabela nr 22. Informacje dotyczące funkcjonowania Domu Pomocy Społecznej w Szczycie z filią w Spychowie w latach 2021-2024

Dom Pomocy Społecznej w Szczycie z filią w Spychowie	ROK			
	2021	2022	2023	2024
LICZBA WYDANYCH DECYZJI O UMIESZCZENIU	17	29	11	12
LICZBA MIEJSC STATUTOWYCH	171 DPS w Szczycie 25 Filia w Spychowie	171 DPS w Szczycie 25 Filia w Spychowie	171 DPS w Szczycie 25 Filia w Spychowie	171 DPS w Szczycie 25 Filia w Spychowie
ŚREDNI KOSZT UTRZYMANIA MIESZKAŃCA	3 852,06 zł	4 488,61 zł	5 019,12 zł	6 416,94 zł
KADRA (LICZBA ZATRUDNIONYCH PRACOWNIKÓW)	Liczba osób zatrudnionych w Domu Pomocy Społecznej w Szczycie z filią w Spychowie. 2021 rok: 129 osób, 2022 rok: 128 osób, 2023 rok: 132 osoby, 2024 rok: 130 osób.			

Obok instytucji zapewniających całodobową opiekę, takich jak domy pomocy społecznej, istotnym elementem systemu wsparcia są również placówki dziennego pobytu, które umożliwiają osobom wymagającym pomocy funkcjonowanie w ich dotychczasowym środowisku. W przeciwieństwie do DPS, które przeznaczone są dla osób wymagających stałej opieki, ośrodki wsparcia dziennego koncentrują się na aktywizacji, rehabilitacji społecznej oraz podtrzymywaniu samodzielności uczestników

Środowiskowe Domy Samopomocy stanowią ważny element systemu pomocy społecznej oraz wsparcia osób z zaburzeniami psychicznymi, funkcjonujący na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Ich działalność ukierunkowana jest na wspieranie osób w codziennym funkcjonowaniu, rozwijanie umiejętności społecznych oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. W ramach niniejszej strategii placówki tego typu pełnią istotną rolę w realizacji działań z zakresu integracji społecznej oraz poprawy jakości życia mieszkańców powiatu szczycieńskiego.

Na terenie powiatu funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy w Szczycie z filią w Piasutnie. Jest to ośrodek wsparcia dziennego. Placówka zapewnia uczestnikom wsparcie w formie zajęć terapeutycznych, rehabilitacyjnych oraz aktywizujących, które mają na celu rozwijanie samodzielności i umiejętności niezbędnych do funkcjonowania w środowisku społecznym.

Działalność ŚDS obejmuje m.in. terapię zajęciową, treningi umiejętności społecznych i życia codziennego, wsparcie psychologiczne, a także organizację czasu wolnego. Uczestnicy mają możliwość rozwijania swoich zainteresowań, poprawy sprawności psychofizycznej oraz nawiązywania relacji społecznych. Filia w Piasutnie umożliwia objęcie wsparciem osób z terenów bardziej oddalonych, zwiększając dostępność usług na obszarze powiatu.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Szczycie z filią w Piasutnie wpisuje się w lokalny system wsparcia realizowany przez Powiat Szczycieński, stanowiąc ważne uzupełnienie oferty pomocy społecznej. Jego działalność przyczynia się do aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wspiera realizację celów strategicznych w zakresie integracji społecznej i wsparcia osób z zaburzeniami psychicznymi.

Tabela nr 23. Informacje dotyczące funkcjonowania Środowiskowego Domu Samopomocy w Szczycie z filią w Piasutnie w latach 2021-2024

Środowiskowy Dom Samopomocy w Szczycie z filią w Piasutnie	ROK			
	2021	2022	2023	2024
LICZBA WYDANYCH DECYZJI KIERUJACYCH	SDS w Szczycie: 49 decyzji kierujących SDS w Piasutnie: 25 decyzji kierujących	SDS w Szczycie: 45 decyzji kierujących SDS w Piasutnie: 20 decyzji kierujących	SDS w Szczycie: 45 decyzji kierujących SDS w Piasutnie: 29 decyzji kierujących	SDS w Szczycie: 41 decyzji kierujących SDS w Piasutnie: 31 decyzji kierujących
LICZBA MIEJSC STATUTOWYCH	SDS w Szczycie: 60 miejsc statutowo SDS w Piasutnie: 60 miejsc statutowo	SDS w Szczycie: 60 miejsc statutowo SDS w Piasutnie: 60 miejsc statutowo	SDS w Szczycie: 60 miejsc statutowo SDS w Piasutnie: 60 miejsc statutowo	SDS w Szczycie: 60 miejsc statutowo SDS w Piasutnie: 60 miejsc statutowo

PRACOWNIE TERAPUTYCZNE FUNKCJONUJĄCE OBECNIE NA TERENIE PLACÓWKI	ŚDS Szczytno: sala kształtowania wrażliwości estetycznej oraz sala robótek ręcznych, czystości i higieny z pomieszczeniem pomocniczym, sala komputerowa, treningu kulinarnego i gospodarstwa domowego, sala rozwijania wiedzy ogólnej i treningu budżetowego, sala rozwijania umiejętności i zainteresowań wokaloinstrumentalno-tanecznych i relaksacji, sala terapii ruchowej, sala rozwijania wartości moralnych i twórczych, sala rozwijania zainteresowań literaturą, audycjami RTV oraz turystyką i rekreacją ŚDS Piasutno: sala promocji zdrowia która pełni również funkcję świetlicy dla uczestników, sala komputerowa, sala treningu kulinarnego, sala artystyczna, sala treningu ruchowego i fizjoterapii, sala gospodarstwa domowego i robótek ręcznych, sala rozwijania zainteresowań kulturalnych, sala pedagogiczna i treningu budżetowego, pokój wyciszeń.
KADRA (LICZBA ZATRUDNIONYCH PRACOWNIKÓW ZE WSKAZANIEM ZAJMOWANEGO STANOWISKA)	ŚDS w Szczytnie oraz filia w Piasutnie zatrudnienie w poszczególnych latach: Rok 2021: 32 osoby Rok 2022: 32 osoby Rok 2023: 33 osoby Rok 2024: 30 osoby

Warto również zaprezentować dane pochodzących z innych Środowiskowych Domów Samopomocy funkcjonujących na terenie Powiatu Szczycieńskiego

Tabela nr 24. Informacje dotyczące Środowiskowego Domu Samopomocy w latach 2021-2024

Środowiskowy Dom Samopomocy w Jedwabnie	ROK			
	2021	2022	2023	2024
LICZBA WYDANYCH DECYZJI KIERUJACYCH	47	47	47	47
LICZBA MIEJSC STATUTOWYCH	47	47	47	47

PRACOWNIE TERAPUTYCZNE FUNKCJONUJĄCE OBECNIE NA TERENIE PLACÓWKI	1. Pracownia muzyczno-teatralna, 2. Pracownia kulinarna, 3. Pracownia spędzania czasu wolnego, 4. Pracownia plastyczno-rękodzielnicza, 5. Pracownia rękodzielniczo-krawiecka, 6. Pracownia rekreacji i ruchu.			
KADRA (LICZBA ZATRUDNIONYCH PRACOWNIKÓW ZE WSKAZANIEM ZAJMOWANEGO STANOWISKA)	1. Kierownik 1os, 2. Gł. Księgowa 1 os, 3. Terapeuta 3 os, 4. Terapeuta zajęciowy 3os, 5. Opiekun medyczny 1 os, 6. Opiekun 2 os, 7. Kierowca/konserwator 1os, 8. Sprzątaczk 1 os.			
<i>Środowiskowy Dom Samopomocy w Dźwierzutach</i>	ROK			
	2021	2022	2023	2024
LICZBA WYDANYCH DECYZJI KIERUJACYCH	55	53	56	60
LICZBA MIEJSC STATUTOWYCH	50	50	50	50
PRACOWNIE TERAPUTYCZNE FUNKCJONUJĄCE OBECNIE NA TERENIE PLACÓWKI	- sala kulinarna, - sala ogólna, - sala zaradności życiowej, - sala plastyczno-techniczna, - sala rękodzieła artystycznego, - sala komputerowo- edukacyjna, - sala ćwiczeń ruchowych.			
KADRA (LICZBA ZATRUDNIONYCH PRACOWNIKÓW ZE WSKAZANIEM ZAJMOWANEGO STANOWISKA)	-Kierownik- 1 -Terapeuta- 2 -St. Terapeuta- 1 -St. terapeuta zajęciowy- 3 -Sprzątaczk- 1 -Opiekun 1 -St. opiekun 1			

<i>Środowiskowy Dom Samopomocy w Wesołowie</i>	ROK			
	2021	2022	2023	2024
LICZBA WYDANYCH DECYZJI KIERUJACYCH	49	49	49	49
LICZBA MIEJSC STATUTOWYCH	49	49	49	49
PRACOWNIE TERAPUTYCZNE FUNKCJONUJĄCE OBECNIE NA TERENIE PLACÓWKI	Pracownia artystyczno-rękodzielnicza, muzyczna, kulinarna, komputerowo-edukacyjna, kulturalno-oświatowa.			
KADRA (LICZBA ZATRUDNIONYCH PRACOWNIKÓW ZE WSKAZANIEM ZAJMOWANEGO STANOWISKA)	Dyrektor- 1 Terapeuta 3 Terapeuta zajęciowy 1 Terapeuta zajęciowy fizjoterapii 1 Instruktor terapii 2 Opiekun i pracownik administracyjny 3			
<i>Środowiskowy Dom Samopomocy w Orzeszkach</i>	ROK			
	2021	2022	2023	2024
LICZBA WYDANYCH DECYZJI KIERUJACYCH	51	53	53	52
LICZBA MIEJSC STATUTOWYCH	45	45	45	45
PRACOWNIE TERAPUTYCZNE FUNKCJONUJĄCE OBECNIE NA TERENIE PLACÓWKI	1. Sala promocji zdrowia, 2. Sala komunikacyjno-edukacyjna, 3. Sala artystyczna, 4. Sala muzyczna, 5. Sala zaradności życiowej, 6. Sala kulinarna, 7. Świetlica.			
KADRA (LICZBA ZATRUDNIONYCH PRACOWNIKÓW ZE WSKAZANIEM ZAJMOWANEGO STANOWISKA)	Kierownik 1 Specjalista pracy socjalnej 1 Starszy terapeuta 2 Terapeuta zajęciowy 1 Instruktor terapii 4 Opiekun 1 Kierowca 1 Sprzątaczką 1			

Kolejnym istotnym obszarem działań w ramach systemu pomocy społecznej są zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy, które stanowią ważny element polityki społecznej powiatu. Problematyka przemocy w rodzinie wymaga podejmowania skoordynowanych i wieloaspektowych działań, obejmujących zarówno profilaktykę, jak i interwencję oraz wsparcie osób doświadczających przemocy.

Działania w tym zakresie realizowane są zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz w oparciu o lokalne programy i strategie, których celem jest ograniczenie zjawiska przemocy, zwiększenie świadomości społecznej oraz zapewnienie skutecznej pomocy osobom pokrzywdzonym.

W latach 2021–2024 na terenie powiatu szczycieńskiego podejmowano szereg inicjatyw mających na celu przeciwdziałanie przemocy, w tym działania edukacyjne, wsparcie specjalistyczne dla osób dotkniętych przemocą, a także współpracę instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie temu zjawisku.

Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową stanowi istotny element systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i jest realizowany w oparciu o obowiązujące przepisy prawa oraz krajowe programy strategiczne. Jego głównym celem jest zmiana postaw i zachowań sprawców przemocy, ograniczenie ryzyka ponownego stosowania przemocy, a także zwiększenie ich świadomości w zakresie odpowiedzialności prawnej i społecznej.

Realizacja programu ma charakter cykliczny i odbywa się co roku, z uwzględnieniem lokalnych potrzeb oraz możliwości organizacyjnych jednostki realizującej. Z reguły program prowadzony jest w dwóch odrębnych grupach szkoleniowych, z których każda liczy około 10 uczestników. Taka liczebność grupy pozwala na zachowanie efektywności oddziaływań korekcyjnych, umożliwia indywidualizację pracy z uczestnikami oraz sprzyja budowaniu bezpiecznej przestrzeni do pracy nad zmianą zachowań.

Podstawę prawną realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych stanowią przede wszystkim przepisy ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej która nakłada na jednostki samorządu terytorialnego obowiązek podejmowania działań w zakresie przeciwdziałania przemocy, w tym prowadzenia oddziaływań wobec osób stosujących przemoc. Dodatkowo, zgodnie z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej, programy korekcyjno-edukacyjne stanowią jedno z podstawowych narzędzi oddziaływania wobec sprawców przemocy i są rekomendowane jako element systemowego wsparcia.

Istotne znaczenie mają również przepisy wykonawcze, w szczególności rozporządzenia określające standardy prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, które wskazują

m.in. na konieczność prowadzenia zajęć w małych grupach, zapewnienia odpowiednio przygotowanej kadry oraz realizacji programu w oparciu o sprawdzone metody pracy psychologicznej i pedagogicznej.

Program obejmuje cykl spotkań o charakterze edukacyjnym i terapeutycznym, podczas których uczestnicy mają możliwość zdobycia wiedzy na temat mechanizmów przemocy, nauki konstruktywnych sposobów radzenia sobie z emocjami, rozwijania umiejętności komunikacyjnych oraz kształtowania postaw opartych na szacunku i odpowiedzialności. Zajęcia prowadzone są przez wykwalifikowanych specjalistów, posiadających doświadczenie w pracy z osobami stosującymi przemoc.

Podział na dwie grupy po około 10 osób każda wynika zarówno z przesłanek merytorycznych, jak i organizacyjnych. Mniejsza liczba uczestników sprzyja aktywnemu udziałowi w zajęciach, umożliwia prowadzącym bieżące monitorowanie postępów uczestników oraz pozwala na lepsze dostosowanie treści i metod pracy do indywidualnych potrzeb grupy. Jednocześnie organizacja dwóch edycji programu w ciągu roku zwiększa dostępność wsparcia dla osób kierowanych do udziału w programie przez sądy, zespoły interdyscyplinarne czy inne instytucje.

Podsumowując, coroczna realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego w dwóch grupach liczących po około 10 osób stanowi rozwiązanie zgodne z obowiązującymi standardami oraz przepisami prawa, a także odpowiada na potrzebę skutecznego oddziaływania wobec osób stosujących przemoc domową. Dzięki takiej organizacji możliwe jest osiągnięcie zakładanych celów programu, w tym ograniczenie zjawiska przemocy oraz zwiększenie bezpieczeństwa osób jej doświadczających.

W roku 2025 program odbył się w 2 edycjach, w pierwsze wzięło udział 10 osób a w kolejnej 6 osób z czego wszystkie 16 osób ukończyło program.

Istotnym elementem systemu przeciwdziałania przemocy oraz wsparcia osób znajdujących się w sytuacjach kryzysowych jest działalność Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Szczycie. Jednostka ta pełni ważną rolę w strukturze pomocy społecznej powiatu, zapewniając natychmiastową i specjalistyczną pomoc osobom doświadczającym przemocy, kryzysów życiowych oraz innych trudnych sytuacji.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczycie oferuje wsparcie psychologiczne, prawne oraz socjalne, dostosowane do indywidualnych potrzeb osób zgłaszających się po pomoc. Działania podejmowane przez OIK mają na celu przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa osobom dotkniętym przemocą, udzielenie im niezbędnego wsparcia oraz pomoc w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej.

W ramach swojej działalności ośrodek współpracuje z innymi instytucjami, takimi jak jednostki pomocy społecznej, policja, sądy czy organizacje pozarządowe, co pozwala na kompleksowe podejście do problemu i skuteczniejsze przeciwdziałanie przemocy. Działalność Ośrodka Interwencji Kryzysowej wpisuje się w realizację celów strategii rozwiązywania problemów społecznych powiatu szczycieńskiego, stanowiąc istotne ogniwo systemu wsparcia mieszkańców.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczycie zgodnie z art. 47 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1214, 1302) realizuje zadania z zakresu interwencji kryzysowej. Funkcjonujący w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie Ośrodek Interwencji Kryzysowej udziela poradnictwa osobom i rodzinom będącym ofiarami przemocy lub znajdującym się w innej sytuacji kryzysowej mającym trudności lub wykazującym potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczycie odnotowywał wizyty bezpośrednio w Ośrodku oraz udzielał poradnictwa telefonicznego.

Zgłaszającymi byli mieszkańcy Powiatu Szczycieńskiego. Główne obszary problemowe, z którymi zgłaszali się nasi klienci to uzależnienie od alkoholu i środków psychoaktywnych, uzależnienia behawioralne, zaburzone relacje małżeńskie oraz rodzinne, problemy wychowawcze dzieci i młodzieży, kryzysy psychiczne, w tym samotności osób starszych, bezdomność i inne. Udzielono porad dotyczących możliwości leczenia odwykowego, wskazywano placówki leczenia oraz pomagano w ustaleniu miejsca i terminu leczenia. Praca z rodzinami to także pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych dzieci i młodzieży. Występujące w tym obszarze problemy to: brak zaangażowania dzieci i młodzieży w życie wspólnotowe rodziny, utrata autorytetu rodzicielskiego, uzależnienia dzieci i młodzieży od środków psychoaktywnych, alkoholu i innych.

Ośrodek udzielał wsparcia postaci całodobowego schronienia głównie dla ofiar przemocy domowej oraz osób, które znalazły się w sytuacji kryzysowej jak np. pożar mieszkania.

4.5.4 Promocja i ochrona zdrowia

Podstawowa opieka zdrowotna stanowi miejsce pierwszego kontaktu świadczeniobiorcy. Ma na celu zapewnienie opieki zdrowotnej nad świadczeniobiorcą i jego rodziną; koordynację opieki zdrowotnej nad świadczeniobiorcą w systemie ochrony zdrowia; ocenę potrzeb

oraz ustalenie priorytetów zdrowotnych populacji objętej opieką oraz wdrażanie działań profilaktycznych; rozpoznawanie, eliminowanie lub ograniczanie zagrożeń i problemów zdrowia fizycznego i psychicznego; zapewnienie profilaktycznej opieki zdrowotnej oraz promocji zdrowia dostosowanych do potrzeb różnych grup społeczeństwa; zapewnienie edukacji świadczeniobiorcy w zakresie odpowiedzialności za własne zdrowie i kształtowanie świadomości prozdrowotnej.

Zadania w zakresie ochrony zdrowia na terenie powiatu szczycieńskiego realizują przychodnie podstawowej opieki zdrowotnej oraz szpital powiatowy. Na terenie powiatu szczycieńskiego funkcjonuje 19 Poradni Podstawowej Opieki Zdrowotnej. Przy poradniach funkcjonują gabinety pielęgniarskie oraz gabinety położnej (łącznie 28 gabinetów) oraz 2 zespoły transportu medycznego.

Tabela nr 25. Wykaz Poradni Podstawowej Opieki Zdrowotnej w powiecie szczycieńskim.

	NAZWA PRZYCHODNI	ADRES
1.	OMEGA -MED Topolscy Poradnia POZ	ul. Nauczycielska 18, 12- 100 Szczytno
2.	OMEGA -MED Topolscy Poradnia POZ	ul. Lipowiec 20A, 12- 100 Szczytno
3.	Świat Zdrowia Operator Medyczny Spółka z.o.o	ul. Gnieźnieńska 2,12-100 Szczytno
4	Świat Zdrowia Operator Medyczny Spółka z.o.o	ul. Nauczycielska 18/4U, 12-100 Szczytno
5.	Świat Zdrowia Operator Medyczny Spółka z.o.o	ul. T. Kościuszki 20, 12-100 Szczytno
6.	Świat Zdrowia Operator Medyczny Spółka z.o.o	ul. Pocztowa 3,12-130 Pasym
7.	Świat Zdrowia Operator Medyczny Spółka z.o.o	Orzyny 32, 12-120 Dźwierzuty
8.	TAR-MEDICA Tarasiuk Spółka jawna	ul. B. Chrobrego 10, 12-100 Szczytno
9.	TAR-MEDICA Tarasiuk Spółka jawna	ul. Szymany 35, 12-100 Szczytno
10.	CENTRUM–MED Sp. z.o.o.	ul. Pocztowa 3, 12-100 Szczytno
11.	Tadeusz Polak Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „POLMED”	ul. Partyzantów 12, 12-114 Rozogi
12.	Józef Koc Poradnia POZ	ul. Rynek 11, 12-114 Rozogi
13.	Józef Koc Poradnia POZ	ul. Mazurska 5, 12-150 Spychowo
14.	Małgorzata Łubińska Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MEDICUS”	ul. Leśna 4P, 12- 140 Świątajno
15.	Praktyka Lekarska „PROMEDICA”	ul. Grunwaldzka 13C, 12-140 Świątajno
16.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Lekarska MEDICAL Mariola Kurpiel- Jędrzejczyk,	ul Szczycieńska 16, 12-120 Dźwierzuty

17.	Przychodnia Lekarska MEDIX Górski, Kazimierczak Spółka jawna	ul. Kętrzyńskiego 1, 12-160 Wielbark
18.	ZANIEWSKI BLISKI Sp. z o.o	ul. Długa 2, 12- 100 Szczytno
19.	ZANIEWSKI BLISKI Sp. z o.o.	ul Wielbarska 5,12-122 Jedwabno

Źródło: <https://gsl.nfz.gov.pl/GSL/GSL/POZ>

Przychodnie podstawowej opieki zdrowotnej realizują są następujące działania profilaktyczne: profilaktyka układu krążenia, profilaktyka 40+, profilaktyka gruźlicy, programy pilotażowe opieki koordynowanej oraz wykłady edukacyjne na temat zdrowego stylu życia.

Zespół Opieki Zdrowotnej zatrudnia 73 lekarzy o następujących specjalizacjach: anesteziologia i intensywna terapia, położnictwo i ginekologia, chirurgia ogólna, ortopedia i traumatologia narządu ruchu, urologia, kardiologia, choroby wewnętrzne, gastroenterologia, radiodiagnostyka, medycyna pracy, medycyna rodzinna, pediatria, medycyna ratunkowa. Ponadto zatrudnia 173 pielęgniarki, 35 opiekunów medycznych, 4 osoby w kadrze zarządzającej, 18 pracowników administracyjnych. 18 pracowników administracyjnych, 47 pracowników sprzątających i obsługujących chorych oraz 24 pracowników obsługujących pracownię.

W skład Szpitala Powiatowego w Szczytnie wchodzi następujące oddziały:

- oddział chirurgiczny z pododdziałem urazowo - ortopedycznym,
- oddział wewnętrzny oddział położniczo-ginekologiczny z pododdziałem noworodkowym,
- oddział dziecięcy,
- szpitalny oddział ratunkowy (SOR),
- Zakład opiekuńczo – leczniczy,
- Zakład opiekuńczo - leczniczy dla wentylowanych mechanicznie,
- Blok operacyjny,
- oddział intensywnej terapii (OIT).

Na terenie szpitala znajdują się następujące poradnie specjalistyczne: kardiologiczna, chirurgiczna, urazowo-ortopedyczna, urologiczna oraz położniczo-ginekologiczna. ponadto znajdują się pracowni USG, ENDOSKOPOWA, RTG, TK, EKG oraz MRI. Na terenie placówki są wykonywane różnorodne zabiegi rehabilitacyjne z zakresu fizykoterapii, hydroterapii oraz kinezyterapii.

Zakład Opieki Zdrowotnej realizuje następujące akcje profilaktyczne mają na celu promocje ochrony zdrowia oraz zdrowego stylu życia wśród mieszkańców powiatu

szczycieńskiego: przesiewowe badania cytologiczne, przesiewowe badania noworodków w kierunku chorób metabolicznych, przesiewowe badania słuchu noworodków, szczepienia obowiązkowe noworodków, Przesiewowe badania noworodków w kierunku wrodzonej dysplazji stawów biodrowych, populacyjne badania przesiewowe wczesnego wykrywania nowotworów jelita grubego, telefoniczne poradnictwo laktacyjne oraz szkoła rodzenia.

W Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Szczycie znajduje się Nocna i Świąteczna Opieka Zdrowotna., gdzie są udzielane świadczenia lekarskie i pielęgniarские w dni powszednie od godziny 18.00 do 8.00, natomiast w weekendy całodobowo.

Na terenie powiatu szczycieńskiego znajduje się 17 aptek oraz 2 punkty apteczne.

Tabela nr 26. Wykaz aptek znajdujących się w powiecie szczycieńskim.

L.p.	NAZWA	ADRES
1.	Apteka AMICA	ul. BURSKIEGO 29, 12-130 PASYM
2.	PERZANOWSKA ANNA MGR FARM. APTEKA	ul. WIELBARKA 5, 12-122 JEDWABNO
3.	GRZECHNIK MAŁGORZTA, ROMAN APTEKA	ul. POCZTOWA 3, 12-130 PASYM
4.	APTEKA DBAM O ZDROWIE	ul. B.CHROBREGO 22, 12-100 SZCZYTNO
5.	APTEKA DBAM O ZDROWIE	ul. CHROBREGO 5, 12-100 SZCZYTNO
6.	APTEKA GEMINI	ul. KOŚCIUSZKI 19, 12-100 SZCZYTNO
7.	APTEKA MAZURSKA	ul. RYNEK 1/3, 12-114 ROZOGI
8.	APTEKA NA ZDROWIE	ul. KOPERNIKA 1, 12-160 WIELBARK
9.	APTEKA NOWA	ul. RYNEK 24C, 12-114 ROZOGI
10.	APTEKA OSIEDŁOWA	ul. NAUCZYCIELSKA 18, 12-100 SZCZYTNO
11.	APTEKA PRIMA	ul. ODRÓDZENIA 39/5, 12-100 SZCZYTNO
12.	APTEKA PRZYJAZNA	ul. PIŁSUDSKIEGO 30, 12-100 SZCZYTNO
13.	APTEKA ZDROWIE	ul. GRUNWALDZKA 13 C, 12-140 ŚWIĘTAJNO
14.	CENTRUM LEKÓW NOWA FARMACJA NA POLSKIEJ	ul. POLSKA 36, 12-100 SZCZYTNO
15.	DOZ APTEKA DBAM O ZDROWIE	ul. GNIEŹNIEŃSKA 2, 12-100 SZCZYTNO
16.	DOZ APTEKA DBAM O ZDROWIE	ul. KOŚCIUSZKI 20, 12-100 SZCZYTNO
17.	DOZ PUNKT APTECZNY DBAM O ZDROWIE	ul. SZCZYCIEŃSKA 16A, 12-120 DŹWIERZUTY
18.	PUNKT APTECZNY	ul. MAZURSKA 5, 12-150 SPYCHOWO
19.	SUPERAPTEKA	ul. JAGIEŁŁY 22 A, 12-160 WIELBARK

Źródło: <https://gsl.nfz.gov.pl/GSL/GSL/AptekiRecepty>

4.5.5 Wspieranie osób niepełnosprawnych

Wspieranie osób z niepełnosprawnościami stanowi jeden z kluczowych obszarów polityki społecznej na poziomie powiatu. Wynika to zarówno z obowiązków nałożonych na jednostki samorządu terytorialnego, jak i z potrzeby zapewnienia wszystkim mieszkańcom równych szans w dostępie do edukacji, rynku pracy, ochrony zdrowia oraz życia społecznego. Niepełnosprawność, rozumiana jako długotrwałe ograniczenie w funkcjonowaniu wynikające z naruszenia sprawności organizmu, wpływa nie tylko na sytuację jednostki, ale również na funkcjonowanie jej rodziny i otoczenia społecznego.

Współczesne podejście do problematyki niepełnosprawności opiera się na modelu społecznym, który podkreśla znaczenie barier środowiskowych, architektonicznych i społecznych utrudniających pełne uczestnictwo osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym. W związku z tym działania podejmowane na poziomie lokalnym powinny koncentrować się nie tylko na wsparciu indywidualnym, ale również na eliminowaniu tych barier oraz tworzeniu warunków sprzyjających integracji i aktywizacji.

Istotnym elementem diagnozy sytuacji osób z niepełnosprawnościami w powiecie jest analiza danych dotyczących liczby wydanych orzeczeń o niepełnosprawności oraz ich struktury. Pozwala ona na określenie skali zjawiska, identyfikację grup wymagających szczególnego wsparcia oraz planowanie adekwatnych działań w ramach lokalnej polityki społecznej.

Poniżej przedstawione zostaną szczegółowe dane dotyczące orzeczeń o niepełnosprawności w powiecie szczycieńskim, stanowiące podstawę do określenia kierunków działań oraz form wsparcia dedykowanych tej grupie mieszkańców.

Tabela nr 27. Liczba wydanych orzeczeń dla osób powyżej 16 r.ż. z określeniem stopnia niepełnosprawności wśród mieszkańców Powiatu szczycieńskiego w latach 2021-2024

Stopień niepełnosprawności	2021	2022	2023	2024
Znaczny	373	448	393	392
Umiarkowany	1028	996	863	825
Lekki	312	314	440	473
ogółem	1713	1758	1696	1690

Tabela nr 28. Liczba wydanych orzeczeń dla osób poniżej 16 r.ż. wśród mieszkańców Powiatu szczycieńskiego w latach 2021-2024.

Wydane orzeczenie	2021	2022	2023	2024
o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	259	216	170	227
o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	13	8	16	13
o odmowie ustalenia niepełnosprawności	0	4	3	3
ogółem	272	228	189	243

Tabela nr 29. Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyn posiadanej niepełnosprawności w stosunku do osób powyżej 16 r.ż. wśród mieszkańców Powiatu szczycieńskiego w latach 2021-2024.

Symbol orzeczonej niepełnosprawności	2021	2022	2023	2024
01-U – upośledzenie umysłowe	25	26	16	38
02-P – choroby psychiczne	227	156	160	212
03-L – zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	57	60	69	55
04-O – choroby narządu wzroku	25	26	41	31
05-R – upośledzenie narządu ruchu	605	670	622	558
06-E - epilepsja	22	17	25	15
07-S – choroby układu oddechowego i krążenia	295	278	280	227
08-T – choroby układu pokarmowego	60	66	70	65
09-M – choroby układu moczowo-płciowego	50	71	82	118
10-N – choroby neurologiczne	179	211	202	223

11-I – inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego	153	167	112	123
12-C – całościowe zaburzenia rozwojowe	15	10	17	25
Razem wydane orzeczenia	1713	1758	1696	1690

Tabela nr 30. Liczba wydanych kart parkingowych dla mieszkańców Powiatu szczycieńskiego w latach 2021-2024.

Karta parkingowa	2021	2022	2023	2024
dla osób niepełnosprawnych	326	330	473	494
ogółem	326	330	473	494

Struktura przyczyn niepełnosprawności wśród osób dorosłych pokazuje, że najczęściej orzekane są schorzenia związane z narządem ruchu oraz choroby układu oddechowego i krążenia, choć w obu tych grupach widoczna jest tendencja spadkowa. Istotny udział mają również choroby psychiczne oraz schorzenia neurologiczne, przy czym w ostatnich latach można zaobserwować ich wzrost lub utrzymywanie się na wysokim poziomie. Zwiększa się także liczba orzeczeń związanych z chorobami układu moczowo-płciowego oraz całościowymi zaburzeniami rozwojowymi. Pozostałe przyczyny niepełnosprawności występują rzadziej i cechują się większą zmiennością w czasie.

Dane dotyczące kart parkingowych wskazują na wyraźny wzrost liczby ich wydawania w ostatnich latach, co może świadczyć o rosnącej liczbie osób z ograniczoną mobilnością lub większej świadomości uprawnień przysługujących osobom z niepełnosprawnościami.

Podsumowując, analiza danych potwierdza utrzymującą się skalę zjawiska niepełnosprawności w Powiecie szczycieńskim, przy jednoczesnych zmianach w jego strukturze. Zauważalne trendy wskazują na potrzebę dalszego rozwijania działań wspierających, w szczególności w zakresie rehabilitacji, wsparcia zdrowia psychicznego, przeciwdziałania chorobom przewlekłym oraz poprawy dostępności przestrzeni publicznej i usług dla osób z ograniczoną sprawnością.

Środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) stanowią istotny element systemu wsparcia osób z niepełnosprawnościami, realizowanego na poziomie powiatu. Ich głównym celem jest ograniczanie skutków niepełnosprawności,

wspieranie samodzielności oraz zwiększanie aktywności społecznej i zawodowej tej grupy mieszkańców. Dofinansowania przyznawane ze środków PFRON umożliwiają osobom z niepełnosprawnościami oraz ich rodzinom dostęp do różnorodnych form pomocy, które często nie byłyby możliwe do sfinansowania z własnych środków.

Zakres wsparcia obejmuje w szczególności dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się, co przyczynia się do poprawy dostępności mieszkań oraz przestrzeni życia codziennego. Istotnym obszarem jest także dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, wspierających proces leczenia i rehabilitacji. Ponadto środki PFRON przeznaczane są na uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych, które sprzyjają poprawie sprawności fizycznej i integracji społecznej.

W ramach wsparcia realizowane są również działania ukierunkowane na aktywizację zawodową, w tym m.in. dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej, wyposażenia stanowisk pracy, staże pracy, prace interwencyjne czy organizację szkoleń. Ważnym elementem są także zadania z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób z niepełnosprawnościami, które wpływają na poprawę jakości życia oraz przeciwdziałają wykluczeniu społecznemu.

Poniżej przedstawione zostaną szczegółowe dane dotyczące wykorzystania środków PFRON w powiecie szczycieńskim, w tym liczby osób korzystających z poszczególnych form wsparcia oraz kierunków ich rozdysponowania.

Tabela Nr 31. Informacje dotyczące przyznanych i wydatkowanych środków na poszczególne zadania w latach 2021-2024.

PFRON								
RODZAJ ZADANIA	ROK							
	2021		2022		2023		2024	
	KWOTA PRYZNANYCH ŚRODKÓW NA POSZCZEGÓLNE ZADANIA	KWOTA WYDATKOWNYCH ŚRODKÓW NA POSZCZEGÓLNE ZADANIA	KWOTA PRYZNANYCH ŚRODKÓW NA POSZCZEGÓLNE ZADANIA	KWOTA WYDATKOWNYCH ŚRODKÓW NA POSZCZEGÓLNE ZADANIA	KWOTA PRYZNANYCH ŚRODKÓW NA POSZCZEGÓLNE ZADANIA	KWOTA WYDATKOWNYCH ŚRODKÓW NA POSZCZEGÓLNE ZADANIA	KWOTA PRYZNANYCH ŚRODKÓW NA POSZCZEGÓLNE ZADANIA	KWOTA WYDATKOWNYCH ŚRODKÓW NA POSZCZEGÓLNE ZADANIA
Likwidacja barier w komunikowaniu się	85.036,00 zł	85.036,00 zł	58.597,00 zł	58.597,00 zł	100.338,00 zł	100.212,00 zł	151.000,00 zł	147.000,00 zł
Likwidacja barier architektonicznych	210.915,00 zł	210.915,00 zł	232.284,00 zł	232.284,00 zł	264.253,00 zł	264.253,00 zł	385.872,00 zł	385.872,00 zł
Likwidacja barier technicznych	31.049,00 zł	31.049,00 zł	37.522,00 zł	37.522,00 zł	18.228,00 zł	18.228,00 zł	32.313,00 zł	32,313,00 zł
Dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego	51.023,00 zł	51.023,00 zł	41.779,00 zł	41.779,00 zł	103.865,00 zł	103.865,00 zł	93.108,00 zł	93.108,00 zł
Dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych	713.500,80 zł	713.500,80 zł	802.975,40 zł	802.975,40 zł	891.826,76 zł	891.826,76 zł	1.060 092,10 zł	1.060 092,10 zł
Warsztaty Terapii Zajęciowej ze środków PFRON	1 084800	1 084 800	1 294 800	1 294 800	1 474 800	1 474 800	1 684 800	1 684 800

Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji turystyki osób niepełnosprawnych	57 707	55 599	114 969	112 883	191 282	177 131	225 051	222 498
Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych	228 001	194 454	209 781	187 830	307 164	249 653	414 497	348 782
Dofinansowanie do rozpoczęcia działalności gospodarczej	58 000	58 000	58 000	58 000	0	0	60 000	60 000
Finansowanie kosztów szkoleń organizowanych przez kierownika powiatowego urzędu pracy	5 904	5 904	0	0	0	0	0	0
Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy dla niepełnosprawnych (staże, szkolenia, prace interwencyjne)	36 067	14 875	23 623	19 958	23 160,40	24 857,24	36 962,76	29 804,44

Tabela Nr 32. Informacje dotyczące przyznanych i wydatkowanych środków na poszczególne zadania w latach 2021-2024.

AKTYWNY SAMORZĄD								
Moduł	ROK							
	2021		2022		2023		2024	
	KWOTA PRZYZNANYCH ŚRODKÓW NA POSZCZEGÓLNE ZADANIA	KWOTA WYDATKOWNYCH ŚRODKÓW NA POSZCZEGÓLNE ZADANIA	KWOTA PRZYZNANYCH ŚRODKÓW NA POSZCZEGÓLNE ZADANIA	KWOTA WYDATKOWNYCH ŚRODKÓW NA POSZCZEGÓLNE ZADANIA	KWOTA PRZYZNANYCH ŚRODKÓW NA POSZCZEGÓLNE ZADANIA	KWOTA WYDATKOWNYCH ŚRODKÓW NA POSZCZEGÓLNE ZADANIA	KWOTA PRZYZNANYCH ŚRODKÓW NA POSZCZEGÓLNE ZADANIA	KWOTA WYDATKOWNYCH ŚRODKÓW NA POSZCZEGÓLNE ZADANIA
Moduł I Likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową	147.551,00 zł	147.551,00 zł	160.081,20 zł	159.932,00 zł	238.469,00 zł	209.949,00 zł	265.988,50 zł	258.875,42 zł
Moduł II-pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym	140.705,83 zł	136.524,50 zł	127.588,00 zł	127.588,00 zł	147.738,00 zł	146.253,00 zł	265.120,00 zł	250.290,00 zł

Tabela Nr 33. Informacje dotyczące przyznanych i wydatkowanych środków z Programu „Opieka wytchnieniowa” w latach 2021-2024.

OPIEKA WYTCHNIENIOWA							
ROK							
2021		2022		2023		2024	
KWOTA PRZYZNANYCH ŚRODKÓW	KWOTA WYDATKOWNYCH ŚRODKÓW	KWOTA PRZYZNANYCH ŚRODKÓW	KWOTA WYDATKOWNYCH ŚRODKÓW	KWOTA PRZYZNANYCH ŚRODKÓW	KWOTA WYDATKOWNYCH ŚRODKÓW	KWOTA PRZYZNANYCH ŚRODKÓW	KWOTA WYDATKOWNYCH ŚRODKÓW
-	-	96 000 zł	96 000 zł	120 960 zł	120 960 zł	166 158 zł	165 953,70 zł
		+1920 koszt obsługi	+1920 koszt obsługi	+2419,20 koszt obsługi	+2419,20 koszt obsługi	+3258 koszt obsługi	+3253,99 koszt obsługi

Program „Opieka wytchnieniowa” dla jednostek samorządu terytorialnego jest formą wsparcia kierowaną do członków rodzin oraz opiekunów osób z niepełnosprawnościami. Jego głównym celem jest czasowe odciążenie opiekunów od codziennych obowiązków związanych ze sprawowaniem opieki, poprzez zapewnienie zastępczej pomocy w formie usług opiekuńczych.

Wsparcie to może być realizowane w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością lub w placówkach całodobowych i dziennych, w zależności od potrzeb uczestników programu. Dzięki temu opiekunowie zyskują czas na odpoczynek, załatwienie spraw życiowych lub regenerację, co ma istotne znaczenie dla utrzymania ich zdrowia i dobrostanu psychicznego.

Program realizowany jest przez jednostki samorządu terytorialnego, w tym powiaty i finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego, stanowiąc ważny element systemu wsparcia rodzin osób z niepełnosprawnościami.

Tabela Nr 34. Informacje dotyczące przyznanych i wydatkowanych środków z Programu „Asystent osoby niepełnosprawnej” w latach 2021-2024.

ASYSTENT OSOBISTY OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ DLA JEDNOSTEK SAMORZĄTU TERYTORIALNEGO							
ROK							
2021		2022		2023		2024	
KWOTA PRZYZNANYCH ŚRODKÓW	KWOTA WYDATKOWANYCH ŚRODKÓW	KWOTA PRZYZNANYCH ŚRODKÓW	KWOTA WYDATKOWANYCH ŚRODKÓW	KWOTA PRZYZNANYCH ŚRODKÓW	KWOTA WYDATKOWANYCH ŚRODKÓW	KWOTA PRZYZNANYCH ŚRODKÓW	KWOTA WYDATKOWANYCH ŚRODKÓW
NIE REALIZOWANO Z POWODU COVID-19	-	NIE REALIZOWANO Z POWODU COVID-19		247.896,00 ZŁ	188.528,84 ZŁ	286.274,00 ZŁ	285.265,68 ZŁ

Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla jednostek samorządu terytorialnego to forma wsparcia mająca na celu zwiększenie samodzielności oraz niezależności osób z niepełnosprawnościami w życiu codziennym. Polega on na zapewnieniu pomocy asystenta,

który wspiera uczestnika m.in. w wykonywaniu codziennych czynności, poruszaniu się, załatwianiu spraw urzędowych czy udziale w życiu społecznym, kulturalnym i zawodowym.

Usługi asystenckie są dostosowane do indywidualnych potrzeb osoby z niepełnosprawnością, co pozwala na bardziej aktywne funkcjonowanie oraz odciążenie członków rodziny lub opiekunów. Program realizowany jest przez jednostki samorządu terytorialnego, w tym **powiaty** i finansowany ze środków publicznych, stanowiąc istotne uzupełnienie systemu wsparcia tej grupy mieszkańców.

Tabela Nr 35. Informacje dotyczące złożonych i rozpatrzonych wniosków na poszczególne zadania w latach 2021-2024.

RODZAJ ZADANIA	PFRON											
	ROK											
	2021			2022			2023			2024		
	LICZBA ZŁOŻONYCH WNIOSKÓW	LICZBA ROZPATRZONYCH WNIOSKÓW		LICZBA ZŁOŻONYCH WNIOSKÓW	LICZBA ROZPATRZONYCH WNIOSKÓW		LICZBA ZŁOŻONYCH WNIOSKÓW	LICZBA ROZPATRZONYCH WNIOSKÓW		LICZBA ZŁOŻONYCH WNIOSKÓW	LICZBA ROZPATRZONYCH WNIOSKÓW	
		POZYTYWNE	NEGATYWNE		POZYTYWNE	NEGATYWNE		POZYTYWNE	NEGATYWNE		POZYTYWNE	NEGATYWNE
Likwidacja barier w komunikowaniu się	63	37	26	26	24	2	91	41	50	118	74	44
Likwidacja barier architektonicznych	42	20	22	28	18	10	57	21	36	67	24	43
Likwidacja barier technicznych	7	7	0	9	8	1	4	4	0	10	9	1
Dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego	32	29	3	27	18	9	52	48	4	64	59	5
Dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych	382	382	0	369	369	0	440	417	23	584	584	0

Warsztaty Terapii Zajęciowej	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0
Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji turystyki osób niepełnosprawnych	6	4	2	6	6	0	8	8	0	8	8	0
Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych	173 osoby	162 osoby	11 osoby	231 osoby	136 osoby	95 osoby	400 osoby	190 osoby	210 osoby	276 osoby	273 osoby	3 osoby
Dofinansowanie do rozpoczęcia działalności gospodarczej	3	1	2	1	1	0	0	0	0	3	1	2
Finansowanie kosztów szkoleń organizowanych przez kierownika powiatowego urzędu pracy	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy dla niepełnosprawnych(staże, szkolenia, prace interwencyjne)	4	2	2	3	5 (w tym dwie osoby z roku poprzedniego)	0	2	4 (w tym dwie z roku poprzedniego)	0	4	5 (w tym jedna z roku poprzedniego)	0

Tabela Nr 36. Informacje dotyczące złożonych i rozpatrzonych wniosków na poszczególne zadania w latach 2021-2024.

AKTYWNY SAMORZĄD												
Moduł oraz rodzaj zadania	ROK											
	2021			2022			2023			2024		
	LICZBA ZŁOŻONYCH WNIOSKÓW	LICZBA ROZPATRZONYCH WNIOSKÓW		LICZBA ZŁOŻONYCH WNIOSKÓW	LICZBA ROZPATRZONYCH WNIOSKÓW		LICZBA ZŁOŻONYCH WNIOSKÓW	LICZBA ROZPATRZONYCH WNIOSKÓW		LICZBA ZŁOŻONYCH WNIOSKÓW	LICZBA ROZPATRZONYCH WNIOSKÓW	
		POZYTYWNE	NEGATYWNE		POZYTYWNE	NEGATYWNE		POZYTYWNE	NEGATYWNE		POZYTYWNE	NEGATYWNE
Moduł I Likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową												
Zadanie-pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania samochodu,	1	1	0	1	1	0	2	2	0	6	6	0
Zadanie-pomoc w uzyskaniu prawa jazdy,	2	2	0	3	3	0	2	1	1	3	2	1
Zadanie-pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania	3	3	0	9	7	2	14	12	2	14	13	1
Zadanie-dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,	0	0	0	2	2	0	0	0	0	1	1	0
Zadanie-pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	4	4	0	3	3	0	1	1	0	4	4	0

Zadanie- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	0	0	0	1	1	0	2	2	0	2	2	0
Zadanie pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,	0	0	0	1	1	0	3	2	1	0	0	0
Zadanie-pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
Zadanie- pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego,	4	4	0	3	3	0	1	1	0	2	1	1
Zadanie- pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
pomoc w kontynuowaniu rehabilitacji w formie wentylacji domowej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14	13	1
Moduł II -pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym	41	38	3	35	34	1	40	39	1	61	60	1

Tabela Nr 37. Informacje dotyczące realizacji programu „Opieka wytchnieniowa” w latach 2021-2024.

OPIEKA WYTCHNIENIOWA											
ROK											
2021			2022			2023			2024		
LICZBA ZŁOŻONYCH WNIOSKÓW	LICZBA OSÓB KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE		LICZBA ZŁOŻONYCH WNIOSKÓW	LICZBA OSÓB KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE		LICZBA ZŁOŻONYCH WNIOSKÓW	LICZBA OSÓB KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE		LICZBA ZŁOŻONYCH WNIOSKÓW	LICZBA OSÓB KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE	
	POWYŻEJ 16 R.Ż	DO 16 RŻ		POWYŻEJ 16 R.Ż	DO 16 RŻ		POWYŻEJ 16 R.Ż	DO 16 RŻ		POWYŻEJ 16 R.Ż	DO 16 RŻ
			10	8	2	19	10	9	29	19	10

Tabela Nr 38. Informacje dotyczące realizacji programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego w latach 2021-2024

ASYSTENT OSOBISTY OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ- DLA JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO											
ROK											
2021			2022			2023			2024		
LICZBA ZŁOŻONYCH WNIOSKÓW	LICZBA OSÓB KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE		LICZBA ZŁOŻONYCH WNIOSKÓW	LICZBA OSÓB KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE		LICZBA ZŁOŻONYCH WNIOSKÓW	LICZBA OSÓB KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE		LICZBA ZŁOŻONYCH WNIOSKÓW	LICZBA OSÓB KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE	
	POWYŻEJ 16 R.Ż	DO 16 RŻ		POWYŻEJ 16 R.Ż	DO 16 RŻ		POWYŻEJ 16 R.Ż	DO 16 RŻ		POWYŻEJ 16 R.Ż	DO 16 RŻ
Nie realizowano programu z powodu covid			Nie realizowano programu z powodu covid			22	19	3	44	41	3

System dofinansowań realizowanych ze środków PFRON obejmuje różnorodne formy wsparcia, dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się

Dofinansowanie to ma na celu umożliwienie osobom z niepełnosprawnościami swobodnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania i otoczeniu. Obejmuje m.in. dostosowanie mieszkań (np. montaż podjazdów, likwidację progów, przebudowę łazienek), zakup urządzeń technicznych ułatwiających codzienne życie oraz sprzętu wspierającego komunikację (np. komputerów, oprogramowania specjalistycznego).

Dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego- Wsparcie dotyczy zakupu urządzeń służących rehabilitacji w warunkach domowych, które pomagają w utrzymaniu lub poprawie sprawności fizycznej.

Dofinansowanie do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych- Obejmuje częściowe pokrycie kosztów zakupu m.in. protez, wózków inwalidzkich, aparatów słuchowych, kul, ortez czy innych wyrobów medycznych, które są niezbędne w codziennym funkcjonowaniu.

Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych- Wsparcie finansowe umożliwiające udział w wyjazdach, łączących rehabilitację z integracją społeczną. W uzasadnionych przypadkach obejmuje również opiekunów osób z niepełnosprawnościami.

Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki- Środki przeznaczone na organizację i udział w wydarzeniach integracyjnych, zajęciach sportowych, wyjazdach czy inicjatywach kulturalnych, sprzyjających aktywizacji społecznej.

Dofinansowanie z zakresu rehabilitacji zawodowej- Obejmuje m.in. wsparcie na podjęcie działalności gospodarczej lub rolniczej, wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej, wyposażenie stanowisk pracy dla osób z niepełnosprawnościami, staże pracy, prace interwencyjne, szkolenia. Celem jest zwiększenie aktywności zawodowej i niezależności ekonomicznej.

Warsztaty Terapii Zajęciowej (WTZ)- Placówki prowadzące rehabilitację społeczną i zawodową osób z niepełnosprawnościami, które nie są jeszcze zdolne do podjęcia pracy. WTZ oferują zajęcia rozwijające umiejętności praktyczne, społeczne i zawodowe, przygotowując uczestników do bardziej samodzielnego życia, a w dalszej perspektywie – do wejścia na rynek pracy. Warsztaty pełnią również ważną funkcję integracyjną i wspierają budowanie relacji społecznych. W okresie od 2021 do 2024 liczba miejsc w WTZ funkcjonującym w Powiecie szczycieńskim wynosi 50 miejsc a liczba pracowni terapeutycznych wynosi 10.

Realizacja powyższych form wsparcia odbywa się na terenie powiatu szczycieńskiego za pośrednictwem właściwych jednostek organizacyjnych, w szczególności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szczycinie. Powiat szczycieński konsekwentnie wykorzystuje dostępne środki PFRON, dążąc do zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami jak najszerzego dostępu do oferowanych form pomocy. Podejmowane działania mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców, zwiększenie ich samodzielności oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Podsumowując, wsparcie osób z niepełnosprawnościami w powiecie szczycieńskim ma charakter kompleksowy i wielowymiarowy, obejmując zarówno działania z zakresu rehabilitacji społecznej, jak i zawodowej. Przedstawione dane dotyczące orzecznictwa oraz realizowanych form pomocy wskazują na utrzymującą się skalę zjawiska niepełnosprawności, a także na zróżnicowane potrzeby tej grupy mieszkańców. Jednocześnie zauważalne są zmiany w strukturze niepełnosprawności oraz rosnące znaczenie działań ukierunkowanych na poprawę jakości życia i zwiększenie samodzielności.

Istotną rolę w realizacji zadań na rzecz osób z niepełnosprawnościami odgrywa powiat szczycieński, który – przy wykorzystaniu środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – zapewnia dostęp do szerokiego katalogu form wsparcia. Zadania te realizowane są w szczególności przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczycinie, które odpowiada za dystrybucję środków, organizację pomocy oraz bieżący kontakt z mieszkańcami wymagającymi wsparcia.

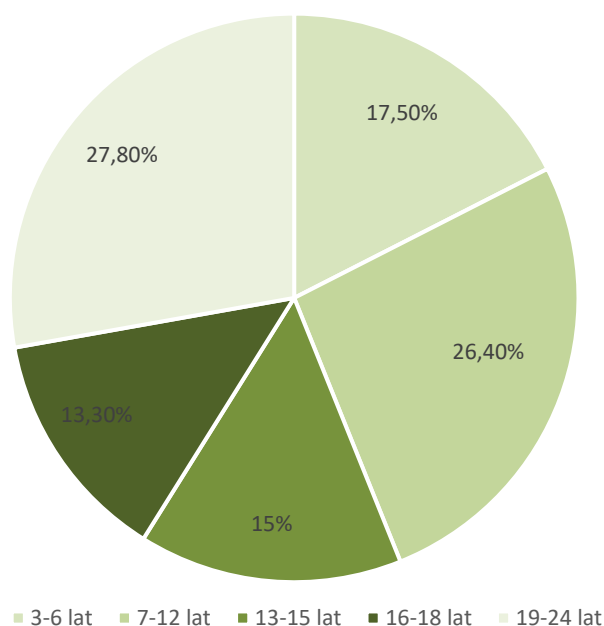
Podejmowane działania przyczyniają się do ograniczania barier funkcjonalnych i społecznych, wspierają proces rehabilitacji oraz sprzyjają aktywizacji osób z niepełnosprawnościami. W dalszej perspektywie kluczowe pozostaje kontynuowanie i rozwijanie dotychczasowych form pomocy, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych oraz dążeniem do pełniejszej integracji osób z niepełnosprawnościami w życiu lokalnej społeczności.

4.5.6 Oświata

W porównaniu do średniej krajowej mieszkańcy powiatu szczycieńskiego mają niższy poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w powiecie szczycieńskim największy odsetek ma wykształcenie wyższe - grupa ta stanowi 22,6% oraz podstawowe ukończone-

20,7%. Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe, liczba ta stanowi 27,7% oraz podstawowe ukończone – 19,9%.

Zgodnie z opublikowanymi danymi na koniec 2024 roku w powiecie szczycieńskim najliczniejszą grupą edukacyjną był przedział wiekowy 19-24 lat, zaraz za nią plasowała się grupa 7-12 lat. Najmniej liczną grupę populacji uczącej się zajmował przedział wiekowy 16-18 lat¹⁴.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Z pozyskanych danych przekazanych przez szkoły z terenu powiatu szczycieńskiego wiadomo, iż w większości z nich prowadziła na swoim terenie wolontariat dla uczniów. W tabeli poniżej wykazana jest łączna liczba wolontariuszy we wszystkich szkołach zarówno w szkołach podstawowych jak i średnich.

Tabela nr 39. Wolontariat na terenie szkół powiatu szczycieńskiego w latach 2021-2024

	ROK			
	2021	2022	2023	2024
Liczba wolontariuszy	520	568	575	517

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych ze szkół z terenu powiatu szczycieńskiego

¹⁴ powiat szczycieński (warmińsko-mazurskie) w liczbach» Przystępne dane statystyczne

Poniższa tabela przedstawia skalę podejrzenia przemocy wśród uczniów szkół na terenie powiatu szczycieńskiego. Z przedstawionych wyników zauważa się coroczny wzrost liczby realizowanych programów z zakresu profilaktyki, z których największą ilość stanowią programy dotyczące przemocy rówieśniczej.

Tabela nr 40. Aktualne problemy wśród uczniów szkół na terenie powiatu szczycieńskiego w latach 2021-2024

	ROK			
	2021	2022	2023	2024
Liczba dzieci wobec których istnieje podejrzenie że stosują przemoc ogółem:	64	178	144	152
W tym	53	165	131	131
- wobec rówieśników				
- wobec nauczycieli	11	13	13	21
Liczba realizowanych programów z zakresu profilaktyki ogółem	217	275	250	290
W tym:	15	20	31	31
- przemocy domowej				
- cyberprzemocy	24	40	32	73
- przemocy rówieśniczej	156	186	162	150
- niewłaściwego korzystania przez dzieci i młodzież z Internetu	22	29	25	36

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych ze szkół z terenu powiatu szczycieńskiego

Tabela nr 41. Liczba placówek oświatowych funkcjonujących na terenie powiatu szczycieńskiego w latach 2021- 2024

	RODZAJ PLACÓWKI	LICZBA PLACÓWEK	LICZBA MIEJSC	LICZBA DZIECI W CIĄGU ROKU
2021	SZKOŁY PODSTAWOWE	28	5 224	5129
	SZKOŁY SPECJALNE	1	175	96
	POZOSTAŁE SZKOŁY (Państwowa Szkoła Muzyczna I Stopnia w Szczycie))	1	97	97

	ODDZIAŁY PRZEDSZKOLNE	14	240	239
	PRZEDSZKOLA	22	1 960	1 930
	ŻŁOBKI	1	63	62
2022	SZKOŁY PODSTAWOWE	27	5 047	4 785
	SZKOŁY SPECJALNE	1	193	100
	POZOSTAŁE SZKOŁY (Państwowa Szkoła Muzyczna I Stopnia w Szczycie)	1	96	96
	ODDZIAŁY PRZEDSZKOLNE	13	221	187
	PRZEDSZKOLA	23	2 017	1 990
	ŻŁOBKI	1	73	72
2023	SZKOŁY PODSTAWOWE	26	4 893	4 504
	SZKOŁY SPECJALNE	1	191	111
	POZOSTAŁE SZKOŁY (Państwowa Szkoła Muzyczna I Stopnia w Szczycie)	1	108	108
	ODDZIAŁY PRZEDSZKOLNE	13	269	249
	PRZEDSZKOLA	22	2 190	2 157

	ŻŁOBKI	1	96	93
2024	SZKOŁY PODSTAWOWE	25	4 228	4006
	SZKOŁY SPECJALNE	1	192	102
	POZOSTAŁE SZKOŁY (Państwowa Szkoła Muzyczna I Stopnia w Szczycie)	1	106	106
	ODDZIAŁY PRZEDSZKOLNE	13	268	232
	PRZEDSZKOLA	23	2 005	1 985
	ŻŁOBKI	2	144	138

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych ze szkół z terenu powiatu szczycieńskiego

Na terenie powiatu szczycieńskiego działa Oddział Warmińsko-Mazurskiego Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Olsztynie. Słuchacze mają możliwość uczęszczania na zajęcia w dwóch rodzajach szkół Liceum Ogólnokształcącym bądź Branżowej Szkoły II Stopnia. Oferowanymi kierunkami są: technik mechanik, technik pojazdów samochodowych, technik przemysłu drzewnego, technik elektryk, technik usług fryzjerskich, technik handlowiec, technik żywienia i usług gastronomicznych, technik technologii żywności oraz technik usług kelnerskich. Liczba miejsc jest dostosowana według bieżących potrzeb i wynosiła w roku 2021 – 105 słuchaczy, w 2022 roku – 158 słuchaczy, w 2023 roku – 198 oraz w roku 2024 – 266.

W Mieście Szczycie znajduje się również Akademia Policji, która oferuje studentom studia stacjonarne i niestacjonarne na dwóch stopniach na kierunkach: Bezpieczeństwo wewnętrzne, Kryminologia, Nauka o policji, Administracja, Kryminalistyka w służbie prawa, a także Bezpieczeństwo w cyberprzestrzeni.

Tabela nr 42. Liczba studentów w Akademii Policji w latach 2021-2024

	ROK			
	2021	2022	2023	2024
Liczba studentów	1 917	1 948	2 060	2 266

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych z Akademii Policji w Szczytnie

Funkcjonująca na terenie powiatu szczycieńskiego Poradnia psychologiczno-pedagogiczna wspiera rozwój dzieci i młodzieży, udziela wieloaspektowej i wszechstronnej pomocy rodzicom i nauczycielom oraz wspomaga szkoły i inne placówki w realizacji zadań edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych. Oferuje wsparcie dla dzieci i młodzieży poprzez możliwość uczęszczania na zajęcia do szeregu specjalistów takich jak: pedagog, psycholog, rehabilitant, terapeuta SI, logopeda oraz neurologopeda i surdologopeda. Tabela poniżej przedstawia dane o liczbie dzieci uczęszczających w poszczególnych latach na zajęcia u wymienionych wyżej specjalistów.

Tabela nr 43. Liczba dzieci z terenu powiatu szczycieńskiego uczęszczających na zajęcia do specjalistów w latach 2021-2024

Specjaliści zatrudnieni w Poradni	2021	2022	2023	2024
Pedagog	73	108	82	95
Logopeda (w tym neurologopeda, surdologopeda)	132	109	159	139
Psycholog	234	162	79	99
Rehabilitant	12	12	20	23
Terapeuta SI	10	12	25	37

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych z PPP w Szczytnie

Poradnia psychologiczno-pedagogiczna w Szczytnie wydaje szereg specjalistycznych opinii i orzeczeń, które określają indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne, możliwości psychofizyczne oraz mechanizmy funkcjonowania dziecka w odniesieniu do zgłaszanego problemu. Poniższa tabela przedstawia rodzaje i ilość wydanych opinii i orzeczeń na terenie powiatu szczycieńskiego w latach 2021-2024.

Tabela nr 44. Liczba wydanych Opinii dla dzieci z terenu powiatu szczycieńskiego w latach 2021-2024

Rodzaj opinii	2021	2022	2023	2024
Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka	56	53	50	52
Wcześniejsze przyjęcie dziecka do szkoły podstawowej	1	3	1	1
Odroczenie rozpoczęcia spełniania przez dziecko obowiązku szkolnego	30	32	28	38
Zwolnienie ucznia z nauki drugiego języka obcego	0	0	0	0
Objęcie ucznia nauką w klasie terapeutycznej	0	0	0	0
Dostosowanie wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb edukacyjnych ucznia	6	6	7	8
Udzielenie zezwolenia na indywidualny program lub tok nauki	2	1	0	0
Zezwolenie na zatrudnienie młodocianego w celu przyuczenia do wykonywania określonej pracy lub nauki zawodu	6	13	29	8
Brak przeciwwskazań do wykonywania przez dziecko pracy lub innych zajęć zarobkowych	1	0	0	0
Objęcie dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolu	91	107	119	149
Objęcie dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole lub placówce	232	274	241	289
Inne opinie o przebadanych	14	21	12	6
Informacja o wynikach diagnoz	24	48	69	113
O specyficznych trudnościach w uczeniu się	29	58	45	56
W sprawie spełniania obowiązku szkolnego/ obowiązku nauki/ poza przedszkolem, szkołą	0	0	0	0
Zindywidualizowana ścieżka obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego	0	0	0	1
Zindywidualizowana ścieżka kształcenia	3	4	3	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych z PPP w Szczycie

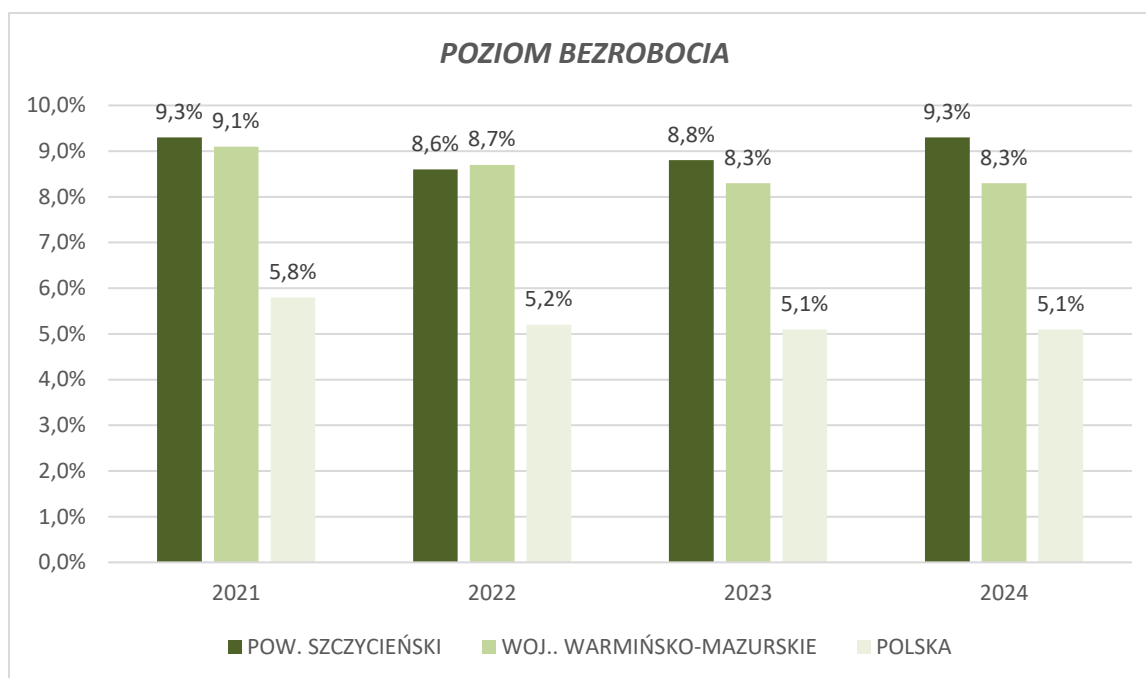
Tabela nr 45. Liczba wydanych Orzeczeń dla dzieci z terenu powiatu szczycieńskiego w latach 2021-2024

Rodzaj orzeczenia	2021	2022	2023	2024
Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego	157	171	202	249
Orzeczenie o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego	2	1	1	1
Orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania	20	25	41	14
Orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych zespołowych/indywidualnych	5	5	2	0
Orzeczenie o braku potrzeby kształcenia specjalnego	0	1	1	0
Orzeczenie o braku potrzeby indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego	0	0	0	0
Orzeczenie o braku potrzeby indywidualnego nauczania	0	0	0	0
Orzeczenie o braku potrzeby zajęć rewalidacyjno-wychowawczych zespołowych/indywidualnych	0	0	0	0
Orzeczenie o odmowie uchylecia orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego	0	0	0	0
Orzeczenie o odmowie uchylecia orzeczenia o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych z PPP w Szczytnie

4.5.7 Reintegracja zawodowa, przeciwdziałanie bezrobociu

Bezrobocie w powiecie szczycieńskim stanowi istotny problem społeczny, wpływający na jakość życia mieszkańców oraz rozwój lokalny. Pomimo ogólnokrajowej tendencji spadkowej, poziom bezrobocia w regionie pozostaje wyższy niż średnia dla kraju oraz województwa warmińsko-mazurskiego.

Wykres nr 9. Poziom bezrobocie na przełomie lat 2021-2024 uwzględniający dane z powiatu szczycieńskiego, województwa warmińsko-mazurskiego oraz kraju

Struktura osób bezrobotnych wskazuje na znaczący udział:

- osób długotrwale bezrobotnych,
- osób o niskich kwalifikacjach zawodowych,
- osób powyżej 50. roku życia,
- osób młodych wchodzących na rynek pracy,
- kobiet powracających na rynek pracy po przerwie związanej z opieką nad dziećmi.

Istotnym problemem jest również niedopasowanie kwalifikacji zawodowych do potrzeb lokalnego rynku pracy. Do głównych przyczyn bezrobocia w powiecie należą:

- ograniczona liczba miejsc pracy, szczególnie w sektorze przemysłowym,
- sezonowość zatrudnienia (np. w turystyce i rolnictwie),
- niskie kwalifikacje lub brak doświadczenia zawodowego,
- bariery transportowe utrudniające dojazd do pracy,
- problemy społeczne współwystępujące, takie jak uzależnienia, ubóstwo czy długotrwała bierność zawodowa,
- niska motywacja do podjęcia zatrudnienia u części osób korzystających z pomocy społecznej.

W przypadku osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (w tym klientów pomocy społecznej oraz pieczy zastępczej), trudności te mają charakter skumulowany.

Tabela nr 46. Liczba osób bezrobotnych na terenie powiatu szczycieńskiego w latach 2021-2024.

GMINA	PODZIAŁ	2021			2022			2023			2024		
		K	M	RAZEM	K	M	RAZEM	K	M	RAZEM	K	M	RAZEM
MIASTO SZCZYTNO	bezrobotni z prawem do zasiłku	63	47	110	81	60	141	85	76	161	76	73	149
	bezrobotni długotrwale	156	123	279	113	83	196	125	93	218	117	109	226
	OGÓŁEM	291	284	575	302	278	580	290	299	589	270	319	589
GMINA SZCZYTNO	bezrobotni z prawem do zasiłku	46	40	86	48	39	87	56	45	101	71	53	124
	bezrobotni długotrwale	100	59	159	85	39	124	80	44	124	94	53	147
	OGÓŁEM	200	147	347	190	142	332	203	153	356	231	184	415
GMINA ROZOGI	bezrobotni z prawem do zasiłku	21	14	35	16	11	27	19	11	30	25	17	42
	bezrobotni długotrwale	32	28	60	25	22	47	30	23	53	29	26	55
	OGÓŁEM	70	68	138	68	55	123	76	62	138	78	71	149
GMINA ŚWIĘTAJNO	bezrobotni z prawem do zasiłku	18	18	36	26	14	40	21	15	36	22	23	45
	bezrobotni długotrwale	45	38	83	36	20	56	40	20	60	36	21	57
	OGÓŁEM	92	87	179	86	64	150	82	70	152	80	75	155
GMINA JEDWABNO	bezrobotni z prawem do zasiłku	10	9	19	12	15	27	18	11	29	8	15	23
	bezrobotni długotrwale	42	11	53	27	20	47	31	24	55	30	24	54
	OGÓŁEM	63	41	104	56	53	109	66	55	121	63	62	125
GMINA DŹWIERZU TY	bezrobotni z prawem do zasiłku	23	20	43	23	21	44	27	15	42	28	16	44
	bezrobotni długotrwale	78	54	132	61	33	94	59	27	86	52	29	81
	OGÓŁEM	135	100	235	117	87	204	125	80	205	117	73	190
MIASTO-GMINA WIELBAR	bezrobotni z prawem do zasiłku	23	21	44	22	17	39	16	17	33	20	21	41
	bezrobotni długotrwale	83	31	114	62	26	88	63	29	92	65	32	97
	OGÓŁEM	141	83	224	115	71	186	119	84	203	124	94	218
MIASTO-GMINA PASYM	bezrobotni z prawem do zasiłku	30	9	39	18	11	29	26	20	46	13	9	22
	bezrobotni długotrwale	24	18	42	21	16	37	32	12	44	36	18	54
	OGÓŁEM	81	50	131	61	49	110	96	56	152	61	58	119
Ogółem powiat:		1 073	860	1 933	995	799	1 794	1 057	859	1 916	1 024	936	1 960

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Szczycie

Na terenie powiatu funkcjonują instytucje i narzędzia wspierające aktywizację zawodową, w szczególności:

- działania Powiatowego Urzędu Pracy (staże, szkolenia, prace interwencyjne),
- wsparcie Ośrodków Pomocy Społecznej i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,
- projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej,
- programy aktywizacji społeczno-zawodowej (np. kontrakty socjalne, CIS, KIS – jeśli występują lokalnie).

Pomimo dostępnych form wsparcia, ich skuteczność bywa ograniczona przez niską motywację uczestników oraz bariery systemowe.

Tabela nr 47. Realizowane projekty/kampanie mające na celu wsparcie osób wykluczonych zawodowo/społecznie lub zagrożonych wykluczeniem społecznym/zawodowym na terenie powiatu szczycieńskiego w latach 2021-2024.

ROK	REALIZOWANE PROJEKTY/KAMPANIE PRZEZ POWIATOWY URZĄD PRACY W SZCZYTNI		
	Prowadzone działania (nazwa, grupa docelowa)	Liczba uczestników	W tym liczba osób niepełnosprawnych
2021	1) RPO 30+ Rozwój przedsiębiorczości i ożywienie rynku pracy powiatu szczycieńskiego (2021-2022) 2) „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie szczycieńskim (VI)” - projekt realizowany w ramach PO WER”; 3) Środki z rezerwy FP Ministra na realizację programu aktywizacji bezrobotnych w regionach wysokiego bezrobocia Projektami i programami zostały objęte osoby bezrobotne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Szczycie jako bezrobotne, w tym m.in: - osoby długotrwale bezrobotne, - osoby z niepełnosprawnościami, - osoby w wieku 50 lat i więcej, - kobiety, - osoby o niskich kwalifikacjach - osoby do 30 r.ż.	405	12
2022	1) RPO 30+ Rozwój przedsiębiorczości i ożywienie rynku pracy powiatu szczycieńskiego (2021-2022) 2) „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie szczycieńskim (VI)” - projekt realizowany w ramach PO WER Projektami i programami zostały objęte osoby bezrobotne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Szczycie jako bezrobotne, w tym m.in: - osoby długotrwale bezrobotne, - osoby z niepełnosprawnościami, - osoby w wieku 50 lat i więcej, - kobiety, - osoby o niskich kwalifikacjach - osoby do 30 r.ż.	295	17

2023	1) Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych w regionach wysokiego bezrobocia; 2) Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w powiecie szczycieńskim (I) Projektami i programami zostały objęte osoby bezrobotne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Szczytnie jako bezrobotne, w tym m.in.: - osoby długotrwale bezrobotne, - osoby z niepełnosprawnościami, - osoby w wieku 50 lat i więcej, - kobiety, - osoby o niskich kwalifikacjach - osoby do 30 r.ż.	386	12
2024	1) Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w powiecie szczycieńskim (I) 2) Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w powiecie szczycieńskim (II) 3) Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych w regionach wysokiego bezrobocia Projektami i programami zostały objęte osoby bezrobotne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Szczytnie jako bezrobotne, w tym m.in.: - osoby długotrwale bezrobotne, - osoby z niepełnosprawnościami, - osoby w wieku 50 lat i więcej, - kobiety, - osoby o niskich kwalifikacjach - osoby do 30 r.ż.	350	13

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Szczytnie

Tabela nr 48. Realizowane projekty/kampanie mające na celu wsparcie osób wykluczonych zawodowo/społecznie lub zagrożonych wykluczeniem społecznym/zawodowym przez gminy z terenu powiatu szczycieńskiego w latach 2021-2024.

ROK	REALIZOWANE PROJEKTY/KAMPANIE PRZEZ POWIATOWY URZĄD PRACY W SZCZYTNI		
	Liczba realizowanych projektów / podjętych działań	Liczba uczestników	W tym liczba osób niepełnosprawnych
2021	Projekty Prace społecznie użyteczne Kierowanie do CIS Poradnictwo zawodowe	148	48
2022		114	44
2023		233	73
2024		380	167

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędów Gmin/Miast, Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu szczycieńskiego

Spółdzielnie socjalne stanowią szczególną formę przedsiębiorstwa społecznego, funkcjonującą na podstawie ustawy o spółdzielniach socjalnych. Ich głównym celem jest reintegracja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób bezrobotnych, długotrwale bezrobotnych, osób z niepełnosprawnościami czy korzystających z pomocy społecznej.

Łączą one działalność gospodarczą z realizacją celów społecznych, co czyni je efektywnym narzędziem aktywizacji zawodowej w regionach o ograniczonym rynku pracy – takich jak powiat szczycieński. Spółdzielnie socjalne realizują proces reintegracji poprzez:

- zatrudnienie wspierane (praca dostosowana do możliwości pracownika),
- podnoszenie kwalifikacji zawodowych w praktyce,
- rozwijanie kompetencji społecznych (np. pracy zespołowej, odpowiedzialności),
- wsparcie w powrocie na otwarty rynek pracy.

Istotną rolę odgrywa tu współpraca z instytucjami rynku pracy, takimi jak Powiatowy Urząd Pracy w Szczycie oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczycie.

Rozwój spółdzielni socjalnych przynosi wielowymiarowe efekty:

- zmniejszenie bezrobocia i bierności zawodowej,
- ograniczenie kosztów pomocy społecznej,
- wzrost aktywności społecznej mieszkańców,
- rozwój usług lokalnych (często niedostępnych na rynku komercyjnym),
- wzmacnianie kapitału społecznego i integracji lokalnej.

Tabela nr 49. Liczba spółdzielni socjalnych funkcjonujących na terenach różnych gmin w powiecie szczycieńskim.

SPÓŁDZIELNIE SOCJALNE FUNKCJONUJĄCE NA TERENIE POWIATU SZCZYCIEŃSKIEGO	ROK			
	2021	2022	2023	2024
	3	3	3	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędów Gmin/Miast

4.5.8 Reintegracja społeczna, pobudzanie aktywności obywatelskiej

Reintegracja społeczna to działalność mająca na celu odbudowę oraz umocowanie umiejętności uczestniczenia w życiu społecznym oraz pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania i pobytu. Reintegracja społeczna obejmuje działania, które mają na celu odbudowę lub nabycia umiejętności uczestniczenia w życiu społecznym oraz rehabilitację społeczną osób niepełnosprawnych.

Tabela nr 50. Dane dotyczące działań mające na celu wsparcie osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym na terenie powiatu szczycieńskiego.

REINTEGRACJA SPOŁECZNA			
ROK		LICZBA UCZESTNIKÓW OGÓŁEM	LICZBA UCZESTNIKÓW POSIADAJĄCYCH ORZECZENIE O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI
2021	REALIZOWANE PROJEKTY	161	26
	INNE DZIAŁANIA	388	344
	RAZEM	549	370
2022	REALIZOWANE PROJEKTY	332	67
	INNE DZIAŁANIA	50	21
	RAZEM	382	88
2023	REALIZOWANE PROJEKTY	294	69
	INNE DZIAŁANIA	166	38
	RAZEM	460	107
2024	REALIZOWANE PROJEKTY	75	9
	INNE DZIAŁANIA	147	33
	RAZEM	222	42

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Ośrodków Pomocy Społecznej

Kluczową rolę w życiu społeczności lokalnych odgrywają świetlice wiejskie. To właśnie w tych przestrzeniach spotykają się mieszkańcy, aby wspólnie organizować różne wydarzenia, wymieniać doświadczenia i integrować się. Świetlice zapewniają niezwykle ważne wsparcie i możliwości, które wzmacniają więzi w społecznościach wiejskich.

Tabela nr 51. Ilość świetlic wiejskich funkcjonujących na terenie powiatu szczycieńskiego.

ŚWIETLICE WIEJSKIE FUNKCJONUJĄCE NA TERENIE GMIN POWIATU SZCZYCIEŃSKIEGO	ROK			
	2021	2022	2023	2024
	105	105	113	113

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędów Gmin i Miasta

W wiejskich świetlicach odbywają się różnorodne wydarzenia i inicjatywy, które mają na celu integrację społeczną. Mieszkańcy organizują spotkania, warsztaty, wydarzenia kulturalne, warsztaty dla dzieci i młodzieży, wspólne projekty (min. wspólne przygotowywanie dekoracji, stroików i kartek).

W powiecie szczycieńskim funkcjonują dwa kluby seniora placówka typu Senior +. Poszczególne gminy i miasta realizują różnorodne działania dla seniorów. Organizowane są warsztaty rękodzielnicze, dietetyczne, sportowo-rekreacyjne, komputerowe, oraz psychologiczne. Ponadto realizowane są projekty oraz organizowane są wycieczki. Seniorzy często korzystają z możliwości jakie dają świetlice wiejskie.

W powiecie szczycieńskim odbywają się liczne działania mające na celu pobudzanie aktywności obywatelskiej. Poszczególne gminy i miasta realizują różnorodne animacje lokalne, działania z zakresu edukacji środowiskowej oraz działania aktywizujące mieszkańców w środowisku zamieszkania. każdego roku przybywa nowych działań. Samorządy lokalne prężnie działają w tym zakresie czyniąc środowiska lokalne coraz bardziej atrakcyjne dla ich mieszkańców.

Tabela nr 52. Dane dotyczące działań w zakresie pobudzania aktywności obywatelskiej w powiecie szczycieńskim.

	ROK			
	2021	2022	2023	2024
ANIMACJE LOKALNE np. pikniki, festyny, spotkania autorskie oraz teatralne	52	84	99	99
EDUKACJA ŚRODOWISKOWA np. szkolenia, pogadanki, spotkania, konferencje dla społeczności	26	24	26	29
DZIAŁANIA AKTYWIZUJĄCE W ŚRODOWISKU ZAMIESZKANIA np. warsztaty tematyczne, zawody sportowe, zbiórki, kiermasze, występy teatralne i kabaretowe	71	71	126	150
ŁĄCZNA LICZBA DZIAŁAŃ W ZAKRESIE POBUDZANIA AKTYWNOŚCI OBYWATELSKIEJ	149	179	251	278

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędów Gmin i Miasta

Ważną rolę w pobudzaniu aktywności obywatelskiej odgrywają organizacje pozarządowe. Są to podmioty, które nie są częścią struktur rządowych ani samorządowych,

a ich działalność nie jest nastawiona na osiąganie zysku. Działają z własnej inicjatywy i są zakładane przez osoby prywatne. Organizacje te mogą prowadzić działalność gospodarczą, z której dochody są przeznaczane na dalsze funkcjonowanie pomiotu. Liczba organizacji pozarządowych na terenie powiatu szczycieńskiego stopniowo wzrasta.

Tabel nr 53. Dane przestające liczbę organizacji pozarządowych działających na terenie powiatu szczycieńskiego.

	ROK			
	2021	2022	2023	2024
ORGANIZACJE POZARZĄDOWE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ SENIORÓW	5	5	7	7
ORGANIZACJE POZARZĄDOWE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	2	2	3	3
ORGANIZACJE POZARZĄDOWE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ DZIECI I MŁODZIEŻY	6	6	6	6
ORGANIZACJE POZARZĄDOWE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ RODZIN	11	11	14	19
POZOSTAŁE ORGANIZACJE POZARZĄDOWE (PROSZĘ WYMIENIĆ JAKIE)	24	26	26	26
ŁĄCZNA LICZBA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH	48	48	56	61

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędów Gmin i Miasta

Powyższe dane wskazują, że liczba organizacji pozarządowych na terenie powiatu szczycieńskiego stopniowo wzrasta. Nadmienić należy, że niektóre organizacje w tabeli wskazane zostały tylko raz, natomiast prowadzą one działania w różnych obszarach.

4.5.9 Kultura, kultura fizyczna i turystyka

Kultura, kultura fizyczna i turystyka stanowią istotny obszar rozwoju społecznego i gospodarczego powiatu szczycieńskiego, wpływając na jakość życia mieszkańców oraz atrakcyjność regionu. Działania podejmowane w tym zakresie sprzyjają integracji społecznej, rozwojowi aktywności lokalnej oraz kształtowaniu tożsamości kulturowej, a także promują zdrowy styl życia i aktywne formy spędzania czasu wolnego.

Powiat szczycieński, ze względu na swoje walory przyrodnicze, bogactwo dziedzictwa kulturowego oraz rozwiniętą infrastrukturę rekreacyjną, posiada duży potencjał w zakresie rozwoju turystyki oraz kultury fizycznej. Realizowane inicjatywy obejmują zarówno organizację wydarzeń kulturalnych i sportowych, jak i wspieranie działalności instytucji kultury, klubów sportowych oraz rozwój infrastruktury turystycznej.

W ramach niniejszej strategii obszar kultury, kultury fizycznej i turystyki traktowany jest jako ważny element zrównoważonego rozwoju powiatu, przyczyniający się do aktywizacji społecznej mieszkańców, promocji regionu oraz wzmacniania jego konkurencyjności. W dalszej części przedstawione zostaną najważniejsze działania oraz zasoby w tym zakresie na terenie powiatu szczycieńskiego.

Poniżej przedstawione zostaną dane dotyczące kultury, kultury fizycznej oraz turystyki za lata 2021–2024, pochodzące z różnych gmin powiatu oraz z poziomu powiatu, opracowane na potrzeby powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Powiatowe Centrum Sportu Turystyki i Rekreacji w Szczycie w analizowanym okresie działalności koncentrowała się na szeroko rozumianym upowszechnianiu sportu, turystyki oraz aktywnych form spędzania czasu wolnego. Jednym z głównych obszarów aktywności była organizacja i koordynacja różnorodnych wydarzeń o charakterze sportowym, rekreacyjnym i turystycznym, realizowanych w ramach corocznego kalendarza imprez. Istotnym elementem działań była także współpraca z licznymi instytucjami, organizacjami oraz stowarzyszeniami działającymi na rzecz sportu i rekreacji. Dzięki wspólnym inicjatywom możliwe było tworzenie atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty dla mieszkańców powiatu, obejmującej zarówno wydarzenia o charakterze rywalizacji sportowej, jak i inicjatywy promujące aktywny tryb życia. Priorytetem Centrum było stwarzanie dzieciom i młodzieży warunków sprzyjających rozwojowi zainteresowań sportowych oraz umożliwienie udziału w zawodach i wydarzeniach sportowych. Jednocześnie działania kierowane były do wszystkich grup wiekowych mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem promocji zdrowego stylu życia, aktywności

fizycznej oraz integracji społecznej. Podejmowane inicjatywy stanowiły atrakcyjną alternatywę dla biernych form spędzania czasu wolnego. Ich celem było nie tylko rozwijanie pasji sportowych, ale również przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym, takim jak uzależnienia czy wykluczenie społeczne. W działaniach tych podkreślano znaczenie sportu jako czynnika wpływającego pozytywnie na zdrowie, kondycję oraz jakość życia. Realizacja wydarzeń była możliwa dzięki ścisłej współpracy z wieloma partnerami, w tym jednostkami samorządowymi, placówkami oświatowymi, klubami sportowymi oraz organizacjami społecznymi. Współdziałanie to przyczyniło się do efektywnego wykorzystania dostępnych zasobów, a także umożliwiło ograniczenie kosztów organizacyjnych poprzez wsparcie w postaci udostępniania infrastruktury, sprzętu sportowego oraz fundowania nagród dla uczestników. W ramach swojej działalności Centrum organizowało wydarzenia o zróżnicowanym zasięgu – od lokalnych inicjatyw skierowanych do mieszkańców powiatu, po przedsięwzięcia o szerszym charakterze, angażujące uczestników z innych regionów. Wydarzenia te obejmowały zarówno zawody sportowe, jak i imprezy rekreacyjne oraz turystyczne, dostosowane do różnych grup odbiorców. Informacje o planowanych wydarzeniach były systematycznie przekazywane mieszkańcom za pośrednictwem mediów społecznościowych, lokalnej prasy oraz materiałów promocyjnych. W celu dotarcia do jak najszerszego grona odbiorców wykorzystywano także tradycyjne formy komunikacji, takie jak plakaty i ogłoszenia umieszczane w przestrzeni publicznej. Całokształt podejmowanych działań przyczynił się do zwiększenia zainteresowania aktywnością fizyczną wśród mieszkańców powiatu, a także do integracji lokalnej społeczności wokół inicjatyw sportowych i rekreacyjnych.

Dane udostępnione przez Miasto oraz Gminę Pasym

Lata	2021	2022	2023	2024
Liczba Ośrodków Kultury	2	2	2	2
Liczba imprez kulturalnych organizowanych na terenie gminy/miasta	3	8	7	8
Liczba miejsc wypoczynkowych funkcjonujących na terenie gminy/miasta	43	43	43	43
Liczba klubów sportowych	1	1	1	1

Dane udostępnione przez Gminę Świątajno

Lata	2021	2022	2023	2024
Liczba Ośrodków Kultury	1	1	1	1
Liczba imprez kulturalnych organizowanych na terenie gminy/miasta	10	9	8	8
Liczba miejsc wypoczynkowych funkcjonujących na terenie gminy/miasta	30	33	32	34
Liczba klubów sportowych	0	0	1	1

Dane udostępnione przez Gminę Szczytno

Lata	2021	2022	2023	2024
Liczba Ośrodków Kultury	4	4	4	4
Liczba imprez kulturalnych organizowanych na terenie gminy/miasta	1	2	2	2
Liczba miejsc wypoczynkowych funkcjonujących na terenie gminy/miasta	28	30	31	32
Liczba klubów sportowych	1	1	1	1

Dane udostępnione przez Gminę Jedwabno

Lata	2021	2022	2023	2024
Liczba Ośrodków Kultury	1	1	1	1
Liczba imprez kulturalnych organizowanych na terenie gminy/miasta	5	21	30	37
Liczba miejsc wypoczynkowych funkcjonujących na terenie gminy/miasta	29	29	29	29
Liczba klubów sportowych	1	1	1	1

Dane udostępnione przez Gminę Dźwierzuty

Lata	2021	2022	2023	2024
Liczba Ośrodków Kultury	1	1	1	1
Liczba imprez kulturalnych organizowanych na terenie gminy/miasta	8	10	11	11
Liczba miejsc wypoczynkowych funkcjonujących na terenie gminy/miasta	958	1001	1001	1001
Liczba klubów sportowych	0	1	1	1

Dane udostępnione przez Gminę/Miasto Wielbark

Lata	2021	2022	2023	2024
Liczba Ośrodków Kultury	1	1	1	1
Liczba imprez kulturalnych organizowanych na terenie gminy/miasta	2	2	2	2
Liczba miejsc wypoczynkowych funkcjonujących na terenie gminy/miasta	71	71	71	71
Liczba klubów sportowych	3	3	3	3

Dane udostępnione przez Miasto Szczytno

Lata	2021	2022	2023	2024
Liczba Ośrodków Kultury	2	2	2	2
Liczba imprez kulturalnych organizowanych na terenie gminy/miasta	48	63	68	90
Liczba miejsc wypoczynkowych funkcjonujących na terenie gminy/miasta	5	5	5	7
Liczba klubów sportowych	11	11	11	11

Dane udostępnione przez Gminę Rozogi

Lata	2021	2022	2023	2024
Liczba Ośrodków Kultury	1	1	1	1
Liczba imprez kulturalnych organizowanych na terenie gminy/miasta	6	8	16	20
Liczba miejsc wypoczynkowych funkcjonujących na terenie gminy/miasta	105	130	143	143
Liczba klubów sportowych	0	0	0	0

Analiza danych za lata 2021–2024 wskazuje na zróżnicowany, lecz w większości stabilny poziom rozwoju obszaru kultury, kultury fizycznej i turystyki w gminach powiatu.

W zakresie infrastruktury kulturalnej zauważalna jest wyraźna stabilizacja – liczba ośrodków kultury we wszystkich gminach pozostaje na niezmiennym poziomie w całym analizowanym okresie. Sugeruje to utrzymanie dotychczasowego potencjału instytucjonalnego, bez istotnych inwestycji w nowe placówki, ale także bez ich likwidacji.

W obszarze działalności kulturalnej widoczny jest natomiast trend wzrostowy w części gmin. W szczególności niektóre jednostki samorządowe znacząco zwiększyły liczbę organizowanych wydarzeń, co może świadczyć o rosnącej aktywności lokalnych społeczności oraz większym zaangażowaniu w rozwój oferty kulturalnej. W innych gminach poziom ten pozostaje stabilny lub ulega jedynie niewielkim wahaniom.

Sfera turystyki i rekreacji, mierzona liczbą miejsc wypoczynkowych, w większości gmin wykazuje stabilność lub umiarkowany wzrost. W niektórych przypadkach można zaobserwować wyraźne zwiększenie dostępnej bazy, co może świadczyć o rozwoju funkcji turystycznej tych obszarów oraz rosnącym zainteresowaniu wypoczynkiem na ich terenie.

W odniesieniu do kultury fizycznej sytuacja jest zróżnicowana. Część gmin utrzymuje stałą liczbę klubów sportowych, co wskazuje na stabilność lokalnych struktur sportowych. W pojedynczych przypadkach odnotowano ich wzrost, co może świadczyć o rozwoju aktywności sportowej mieszkańców. Jednocześnie w niektórych gminach nadal nie funkcjonują kluby sportowe, co może wskazywać na potrzebę wsparcia w tym obszarze.

Podsumowując, w analizowanym okresie widoczna jest ogólna stabilność infrastruktury przy jednoczesnym stopniowym ożywieniu działalności kulturalnej oraz umiarkowanym rozwoju funkcji turystycznej. Zauważalne dysproporcje pomiędzy gminami wskazują jednak

na potrzebę dalszych działań ukierunkowanych na wyrównywanie poziomu rozwoju w poszczególnych obszarach

4.5.10 Mieszkalnictwo

W 2024 roku w powiecie szczycieńskim oddano do użytku 334 mieszkania. Na każdych 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 5,03 nowych lokali. Jest to wartość znacznie większa od wartości dla województwa warmińsko-mazurskiego oraz nieznacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Całkowite zasoby mieszkaniowe w powiecie szczycieńskim to 24 936 nieruchomości. Na każdych 1000 mieszkańców przypada zatem 377 mieszkań. Jest to wartość mniejsza od wartości dla województwa warmińsko-mazurskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. 52,4% mieszkań zostało przeznaczonych na cele indywidualne 37,4% na sprzedaż lub wynajem, 5,4% jako lokale społeczne czynszowe, mieszkania komunalne (4,8%)¹⁵.

Tabela nr 54. Liczba zasobów mieszkaniowych w latach 2021-2024.

RODZAJ MIESZKAŃ	2021	2022	2023	2024
INDYWIDUALNE	1415	1434	1456	1463
SPÓŁDZIELCZE	1056	1037	1015	1008
KOMUNALNE	794	767	716	692
SOCJALNE	85	86	83	82
WSPOMAGANE	0	0	1	2
TRENINGOWE			3	3
OGÓŁEM	3383	3357	3307	3283

źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z OPS i Spółdzielni Mieszkaniowych z terenu Powiatu szczycieńskiego.

¹⁵ https://www.polskawliczbach.pl/powiat_szczycki#nieruchomosci

4.5.11 Ochrona środowiska

Ochrona środowiska w powiecie szczycieńskim stanowi jeden z kluczowych obszarów polityki rozwoju lokalnego, ukierunkowany na zachowanie i poprawę jakości środowiska przyrodniczego oraz racjonalne gospodarowanie jego zasobami. Działania podejmowane w tym zakresie mają na celu zapewnienie równowagi pomiędzy rozwojem społeczno-gospodarczym a potrzebą ochrony walorów przyrodniczych regionu, które stanowią istotny potencjał powiatu.

W tym kontekście podstawowym dokumentem planistycznym jest „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Szczycieńskiego do roku 2030”, który stanowi kompleksowe opracowanie diagnozujące aktualne problemy środowiskowe oraz wskazujące kierunki działań naprawczych i rozwojowych. Dokument ten identyfikuje tzw. „punkty zapalne” w środowisku, wynikające głównie z presji związanej z nie zrównoważonym rozwojem gospodarczym, a także określa hierarchię celów i zadań, co ma istotne znaczenie dla planowania budżetu oraz pozyskiwania środków zewnętrznych na działania proekologiczne¹⁶.

Program pełni jednocześnie funkcję informacyjną i promocyjną – przedstawia stan środowiska na terenie Powiatu szczycieńskiego, wskazuje podejmowane działania na rzecz jego ochrony, a także promuje walory przyrodnicze regionu. Wpisuje się tym samym w strategię rozwoju powiatu, w której ochrona środowiska stanowi jeden z istotnych elementów rozwoju społeczno-gospodarczego.

Zgodnie z założeniami dokumentu, jego głównym celem jest realizacja polityki ochrony środowiska na poziomie powiatu w sposób spójny z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla. Program integruje działania wszystkich podmiotów odpowiedzialnych za środowisko i stanowi podstawę systemu zarządzania środowiskiem na terenie powiatu.

Ochrona środowiska została w nim przedstawiona jako fundament zrównoważonego rozwoju, obejmującego ład ekologiczny, społeczny i ekonomiczny. Do najważniejszych kierunków działań zaliczono m.in. ochronę powietrza i ograniczanie hałasu, poprawę jakości wód oraz racjonalną gospodarkę wodno-ściekową, ochronę gleb i powierzchni ziemi, racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych, ochronę przyrody i zasobów leśnych, usprawnienie gospodarki odpadami, rozwój współpracy między jednostkami samorządu terytorialnego oraz prowadzenie edukacji ekologicznej mieszkańców.

¹⁶ Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Szczycieńskiego do roku 2030, Powiat Szczycieński, Szczycno 2021, s. 12–13 (dostęp online: <https://m.powiatszczycienski.pl/2021/12/program-ochrony-srodowiska-45876.pdf>).

Program ma charakter długofalowy i kompleksowy, obejmując zarówno cele strategiczne, jak i działania operacyjne w różnych obszarach ochrony środowiska. Realizacja jego założeń ma prowadzić do stopniowej poprawy stanu środowiska naturalnego oraz jakości życia mieszkańców powiatu szczycieńskiego, przy jednoczesnym zachowaniu jego walorów przyrodniczych dla przyszłych pokoleń.

W kontekście dalszego uszczegóławiania diagnozy środowiskowej należy podkreślić, że analiza zagadnień związanych z ochroną środowiska powinna zostać przeprowadzona również w układzie poszczególnych gmin wchodzących w skład powiatu szczycieńskiego.

Takie podejście pozwala na bardziej precyzyjne zidentyfikowanie lokalnych problemów ekologicznych, zróżnicowania presji środowiskowej oraz różnic w poziomie zagospodarowania przestrzeni.

Analiza na poziomie gminnym umożliwia również lepsze dopasowanie działań naprawczych i prewencyjnych do specyfiki danego obszaru, co zwiększa ich skuteczność. Jednocześnie pozwala na wskazanie obszarów szczególnie narażonych na degradację środowiska oraz tych, które wymagają priorytetowych działań inwestycyjnych i ochronnych.

Istotnym uzupełnieniem takiej analizy są również dane pochodzące z nadleśnictw funkcjonujących na terenie powiatu szczycieńskiego, które dostarczają szczegółowych informacji dotyczących stanu i struktury lasów, gospodarki leśnej oraz zagrożeń dla ekosystemów leśnych. Włączenie tych danych pozwala na pełniejsze przedstawienie sytuacji środowiskowej powiatu, szczególnie w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych i leśnych, które stanowią jeden z kluczowych elementów jego walorów ekologicznych.

1. Nadleśnictwo Korpele

Nadleśnictwo Korpele jest jednostką organizacyjną Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, działającą na podstawie ustawy o lasach. Podlega Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Olsztynie, która prowadzi nadzór i koordynuje działania na swoim terenie. Nadleśnictwo Korpele posiada 2 rezerваты przyrody, 1 ścieżkę edukacyjną oraz 6 kompleksów przyrodniczych¹⁷.

2. Nadleśnictwo Jedwabno

Nadleśnictwo Jedwabno jest jednostką organizacyjną Lasów Państwowych podległą Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Olsztynie. Siedziba nadleśnictwa znajduje się w Jedwabnie, w powiecie szczycieńskim. Rezerwat Orłowo Małe Nadleśnictwo Jedwabno położone jest w środkowej części województwa warmińsko-mazurskiego, swoim zasięgiem

¹⁷ Nadleśnictwo Korpele, informacja przekazana w piśmie urzędowym.

obejmuje tereny gmin: Janowo, Jedwabno, Nidzica, Olsztynek, Pasym, Purda, Wielbark. Lasy Nadleśnictwa wchodzi w skład Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej. W Nadleśnictwie Jedwabno aktualnie znajdują się 3 rezerваты przyrody, 2 ścieżki edukacyjne oraz 3 kompleksy przyrodnicze (Puszcza Napiwodzko-Ramucka, Ostoja Napiwodzko-Ramucka, Obszar Chronionego Krajobrazu Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej)¹⁸.

3. Nadleśnictwo Strzałowo

Nadleśnictwo Strzałowo – jednostka organizacyjna Lasów Państwowych podległa Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Olsztynie. Siedziba nadleśnictwa znajduje się w Strzałowie, w powiecie mrągowskim, w województwie warmińsko-mazurskim. Nadleśnictwo obejmuje część powiatów mrągowskiego, piskiego i szczycieńskiego. W Nadleśnictwie Strzałowo istnieje 1 rezerwat przyrody, 1 Mazurski Park Krajobrazowy oraz 1 Leśny Kompleks Promocyjny „Lasy Mazurskie”¹⁹.

4. Nadleśnictwo Wielbark

Nadleśnictwo Wielbark – jedno z 33 nadleśnictw podlegających w strukturze organizacyjnej Lasów Państwowych Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Olsztynie. Teren Nadleśnictwa to prawie 22,5 tys ha. W strukturze Nadleśnictwa wyodrębniono biuro, szkołę leśną oraz 14 leśnictw: Borki, Dąbrowa, Karolinka, Kipary, Mąciecie, Opaleniec, Przeżańsk, Róg, Róklas, Sawicz, Szymany, Trzcianka, Wesołowo, Wielbark. W Nadleśnictwie Wielbark funkcjonuje 1 ścieżka edukacyjna²⁰.

5. Nadleśnictwo Szczytno

Na terenie Nadleśnictwa Szczytno, obok istniejącego rezerwatu przyrody Galwica, utworzono w ostatnim czasie dwa nowe rezerваты – Łaźnica oraz Uroczysko Korea, a obszar ten obejmuje również Obszar Chronionego Krajobrazu Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej, trzy obszary Natura 2000 (Puszcza Napiwodzko-Ramucka, Puszcza Piska oraz Ostoja Napiwodzko-Ramucka), a także 26 pomników przyrody i pięć użytków ekologicznych.

Nadleśnictwo Szczytno dysponuje rozbudowaną infrastrukturą edukacyjno-rekreacyjną, obejmującą m.in. ścieżkę edukacyjną „Droga do przyrody” w Leśnictwie Lipnik, ścieżkę rowerową Single Track w Leśnictwie Gizewo oraz trasę Nordic Walking „Nowe Gizewo” również w Leśnictwie Gizewo. Na jego terenie znajdują się także miejsca ogniskowe w Leśnictwach Lipnik i Wesoły Grunt (okolice Lipowca), obiekt rekreacyjno-sportowy wyposażony w boiska do piłki nożnej i siatkowej, wiata edukacyjna oraz sala edukacyjna

¹⁸ Nadleśnictwo Jedwabno, informacja przekazana w piśmie urzędowym.

¹⁹ Nadleśnictwo Strzałowo, informacja przekazana w piśmie urzędowym.

²⁰ Nadleśnictwo Wielbark, informacja przekazana w piśmie urzędowym.

w siedzibie nadleśnictwa. Ponadto wyznaczono cztery miejsca przeznaczone na obozowiska harcerskie, a także obszar programu „Zanocuj w lesie” pod nazwą „Dziewięć jezior”, umożliwiający legalny biwak w warunkach leśnych²¹.

6. Nadleśnictwo Spychowo

Nadleśnictwo Spychowo – jednostka organizacyjna Lasów Państwowych podległa Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Olsztynie. Siedziba nadleśnictwa znajduje się w Spychowie, w powiecie szczycieńskim, w województwie warmińsko-mazurskim. Nadleśnictwo dysponuje 1 rezerwatem przyrody, 3 ścieżkami edukacyjnymi. Całe nadleśnictwo jest włączone w Leśny Kompleks Promocyjny "Lasy Mazurskie" a 200 ha Mazurskiego Parku znajduje się na terenie nadleśnictwa Spychowo²².

W latach 2021–2024 jednostki samorządu terytorialnego z terenu Powiatu szczycieńskiego realizowały szereg inwestycji i przedsięwzięć ukierunkowanych na ochronę środowiska oraz poprawę jakości życia mieszkańców. Działania te wynikały zarówno z obowiązków ustawowych, jak i z założeń lokalnych strategii rozwoju oraz programów ochrony środowiska, które kładą nacisk na zrównoważony rozwój i ograniczanie negatywnego wpływu działalności człowieka na środowisko przyrodnicze.

Realizowane inwestycje obejmowały różne obszary, w szczególności poprawę gospodarki wodno-ściekowej, modernizację systemów ciepłowniczych i energetycznych, rozwój odnawialnych źródeł energii, działania związane z termomodernizacją budynków użyteczności publicznej, a także przedsięwzięcia dotyczące gospodarki odpadami i ochrony powietrza. Istotnym elementem były również inwestycje związane z rozbudową infrastruktury zielonej oraz ochroną zasobów przyrodniczych.

Poniżej przedstawiono zestawienie najważniejszych inwestycji proekologicznych zrealizowanych przez gminy i miasta w latach 2021–2024 na terenie powiatu szczycieńskiego:

Gmina/Miasto Pasym- gmina miejsko-wiejska położona w zachodniej części powiatu szczycieńskiego, w województwie warmińsko-mazurskim. Graniczy z gminami: Szczytno, Dźwierzuty, Jedwabno oraz Purda (w powiecie olsztyńskim). Obszar gminy charakteryzuje się dużym udziałem terenów leśnych i jezior, co sprzyja funkcjom turystycznym i rekreacyjnym.

Gmina ma zróżnicowany charakter – obejmuje zarówno obszar miejski (miasto Pasym) jak i tereny wiejskie o funkcji rolniczo-turystycznej. Istotnym elementem jej krajobrazu są liczne jeziora, w tym Jezioro Kalwa, które stanowi ważny walor przyrodniczy i rekreacyjny regionu.

²¹ Nadleśnictwo Szczytno, informacja przekazana w piśmie urzędowym.

²² Nadleśnictwo Spychowo, informacja przekazana w piśmie urzędowym.

Nastąpiła budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Tylkowie i Michałkach, Pasymiu, przebudowa stacji uzdatniania wody w Tylkowie, rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej na terenie Miasta Pasym, inwestycje te obejmowały lata 2021-2024²³.

Gmina Jedwabno- położona jest w województwie warmińsko-mazurskim, w Powiecie szczycieńskim. Opisywany teren zajmuje powierzchnię 312 km² (31 190 ha). Gmina Jedwabno graniczy z następującymi gminami: od północy z gminą Pasym, od zachodu z gminą Szczytno (gmina wiejska), od południowego- wschodu z gminą Wielbark, od południa z gminą Janowo, od południowego- zachodu z gminą Nidzica, od zachodu z gminą Olsztynek, od północnego- zachodu z gminą Purda. W latach 2021-2024 gmina Jedwabno podejmowała szereg inwestycji mających na celu ochronę środowiska takie jak budowa sieci wodociągowej, zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego, budowa Gminnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Jedwabnie, modernizacja przepompowni ścieków P5 w Witowie, zagospodarowanie terenu rekreacyjnego nad jeziorem w Nartach, przebudowa źródeł ciepła w budynku SP i hali sportowej w Jedwabnie, budowa Gminnej Stacji Uzdatniania Wody²⁴.

Gmina Dźwierzuty- jest gminą wiejską położoną w południowej części województwa warmińsko-mazurskiego, w północnej części Powiatu szczycieńskiego. Gmina podzielona jest na 19 sołectw. Powierzchnia gminy wynosi 263 km² (26 334 ha)

Gmina graniczy od zachodu z gminą Pasym (Powiat szczycieński), Purda i Barczewo (powiat olsztyński), od południa z gminą Szczytno i Świętajno (powiat szczycieński), od wschodu z gminą Piecki i Sorkwity (powiat mrągowski), od północy z gminą Biskupiec (powiat olsztyński),

Gmina Dźwierzuty realizowała budowę oraz rozbudowę sieci kanalizacji w latach 2021-2024 w msc. Śledzie, Miętkie, Orzyny, obr. Jeleniowo, Linowo²⁵.

Gmina Świętajno- jest gminą wiejską położoną w południowo-wschodniej części powiatu szczycieńskiego, w województwie warmińsko-mazurskim.

Graniczy z gminami: Szczytno, Rozogi, Jedwabno oraz Wielbark, a także z gminami z sąsiednich powiatów. Jej obszar charakteryzuje się dużą lesistością oraz występowaniem licznych jezior, co nadaje mu typowo mazurski krajobraz.

Gmina ma charakter rolniczo-leśny, a istotną rolę w jej strukturze przestrzennej odgrywają kompleksy leśne oraz tereny wodne. Przez jej obszar przebiegają również lokalne szlaki komunikacyjne łączące ją z pozostałymi częściami powiatu szczycieńskiego.

²³ Urząd Miasta i Gminy Pasym informacja przekazana w piśmie urzędowym.

²⁴ Urząd Gminy Jedwabno, informacja przekazana w piśmie urzędowym.

²⁵ Urząd Gminy Dźwierzuty, informacja przekazana w piśmie urzędowym.

Gmina Świętajno w latach 2021-2024 przeprowadzała budowę sieci kanalizacji sanitarnej w Piasutnie, budowę przyłącza do sieci ciepłowniczej mieszkania chronionego przy ul. Mazurskiej 12 w Spychowie, budowę instalacji ciepłej wody użytkowej w budynku ośrodka zdrowia w Świętajnie oraz Szkole Podstawowej, rozbudowę oczyszczalni ścieków w Świętajnie (część I etapu)²⁶.

Gmina/Miasto Wielbark- miasto w Polsce położone w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie szczycieńskim, w gminie Wielbark, której jest siedzibą. Położony jest przy ujściu rzeki Sawicy do Omulwi, w otoczeniu lasów. Znajduje się tu stacja kolejowa (linia PKP Ostrołęka – Olsztyn, Wielbark – Nidzica), przystanek PKS, apteka, ośrodek zdrowia, poczta, sklepy, karczma, stacja paliw; dawniej istniało kino. Zespół szkół w Wielbarku Wielbark leży w południowej części Mazur, w historycznych Prusach Górnych, na obszarze dawnej ziemi Sasinów. Status miasta odzyskał z dniem 1 stycznia 2019²⁷.

W mieście/gminie Wielbark nastąpiła rozbudowa kanalizacji, modernizacja kotłowni w Szkole Podstawowej i GOK, modernizacja oświetlenia drogowego²⁸.

Miasto Szczytno- leży na Mazurach, w historycznych Prusach Górnych, na obszarze dawnej Galindii. Położone jest nad jeziorami Długim i Domowym Małym, na granicy dwóch pojezierzy: olsztyńskiego i mrągowskiego. Według danych GUS z 1 stycznia 2024 r. Szczytno ma obszar 9,97 km²²⁹. W Mieście Szczytno w 2022 r. nastąpiła modernizacja przepompowni ścieków, a w roku 2024 modernizacja budynku wielorodzinnego przy ul. Mrongowiusza³⁰.

Gmina Rozogi- położona jest w południowo-wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego, przy szlaku komunikacyjnym Warszawa – Mazury, w regionie Zielonych Płuc Polski, na pograniczu mazursko-kurpiowskim. Od północy sąsiaduje z gminą Świętajno, od wschodu z gminami Ruciane-Nida i Pisz, od zachodu z gminami Szczytno i Wielbark, zaś od południa i południowego wschodu z gminami typowo kurpiowskimi: Myszyniec i Łyse, położonymi w województwie mazowieckim. W Gminie Rozogi przeprowadzono rozbudowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w Rozogach, budowę sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej, budowę PSZOK w Rozogach, nastąpiła poprawa gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Rozogi³¹.

²⁶ Urząd Gminy Świętajno, informacja przekazana w piśmie urzędowym.

²⁷ Tomasz Darmochwał, Marek Jacek Rumiński: Warmia Mazury. Przewodnik, Białystok: Agencja TD, 1996. s. 177.

²⁸ Urząd Miejski w Wielbarku, informacja przekazana w piśmie urzędowym.

²⁹ Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2024 roku [online], Główny Urząd Statystyczny, 22 lipca 2024 [dostęp 2024-10-23].

³⁰ Urząd Miasta Szczytno, informacja przekazana w piśmie urzędowym.

³¹ Urząd Gminy Rozogi, informacja przekazana w piśmie urzędowym.

Przedstawione dane wskazują, że zarówno nadleśnictwa funkcjonujące na terenie powiatu szczycieńskiego, jak i gminy oraz miasta realizują szeroki zakres działań związanych z ochroną środowiska i kształtowaniem lokalnej polityki ekologicznej. W przypadku nadleśnictw szczególny nacisk kładziony jest na ochronę zasobów przyrodniczych, rozwój obszarów chronionych (rezerваты, Natura 2000, parki krajobrazowe), a także tworzenie infrastruktury edukacyjnej i rekreacyjnej, sprzyjającej podnoszeniu świadomości ekologicznej mieszkańców.

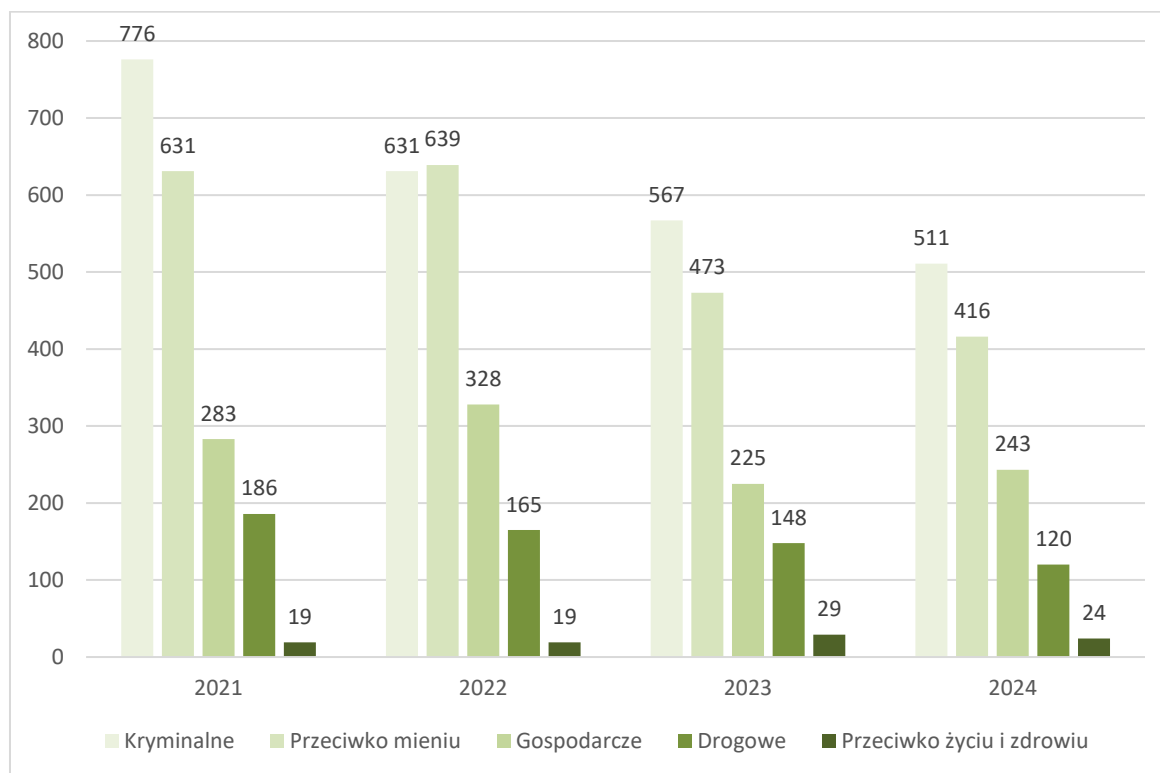
Z kolei jednostki samorządu terytorialnego w latach 2021–2024 koncentrowały się głównie na inwestycjach infrastrukturalnych, takich jak rozbudowa sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, modernizacja oczyszczalni ścieków, poprawa gospodarki odpadami, termomodernizacja budynków oraz rozwój odnawialnych źródeł energii. Ważnym elementem były również działania w zakresie poprawy jakości powietrza i efektywności energetycznej.

Podsumowując, działania realizowane zarówno przez nadleśnictwa, jak i gminy oraz miasta powiatu szczycieńskiego, tworzą spójny system ochrony środowiska, łączący ochronę przyrody z inwestycjami infrastrukturalnymi i edukacją ekologiczną, co wpisuje się w założenia zrównoważonego rozwoju regionu.

4.5.12 Bezpieczeństwo publiczne

W 2024 roku w powiecie szczycieńskim stwierdzono 950 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 14,31 przestępstw. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa warmińsko-mazurskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w powiecie szczycieńskim wynosi 69,80% i jest mniejszy od wskaźnika wykrywalności dla województwa warmińsko-mazurskiego oraz porównywalny do wskaźnika dla całej Polski. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców powiatu szczycieńskiego najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 7,70 (wykrywalność 71%) oraz przeciwko mieniu - 6,27 (wykrywalność 43%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa o charakterze gospodarczym – 3,66 (44%) drogowe – 1,81 (96%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu – 0,36 (95%) ³².

³² https://www.polskawliczbach.pl/powiat_szczycki#poziom-przestepczosci

Wykres 10. Liczba odnotowanych przestępstw na terenie powiatu szczycieńskiego w latach 2021-2024

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Tabela nr 55. Dane ze spraw prowadzonych z art. 207 §1 Kodeksu Karnego na terenie powiatu szczycieńskiego w latach 2021-2024

	2021	2022	2023	2024
LICZBA WSZCZĘTYCH POSTĘPOWAŃ	66	63	51	67
LICZBA PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH/WYDANE AKTY OSKARŻENIA	23	16	16	23
WNIOSEK O WYROK SKAZUJĄCY	6	2	2	3
INNE ROZSTRZYGNIĘCIA (umorzenia, zawieszenia, odmowa wszczęcia, inne zakończenia)	32	43	36	32
OGÓŁEM	127	124	105	125

źródło: dane spraw pozyskano z Prokuratury Rejonowej w Szczytnie

Tabela nr 55. Liczby działań profilaktycznych (programy, kampanie) prowadzone przez KPP na terenie powiatu szczycieńskiego w latach 2021-2024.

	2021	2022	2023	2024
ZJAWISKO CYBERPRZEMOCY	4	4	4	4
ZJAWISKO NIEWŁĄCZIWEGO KORZYSTANIA Z INTERNETU PRZEZ DZIECI/MŁODZIEŻ	2	2	4	3
ZJAWISKO PRZEMOCY I AGRESJI DOMOWEJ	2	2	2	3
ZJAWISKO PRZEMOCY I AGRESJI RÓWIEŚNICZEJ	3	4	4	4
OGÓŁEM	11	12	14	14

Tabela nr 56. Liczba przeprowadzonych przez KPP spotkań profilaktycznych, dotyczących realizowanych programów/kampanii na terenie powiatu szczycieńskiego w latach 2021-2024.

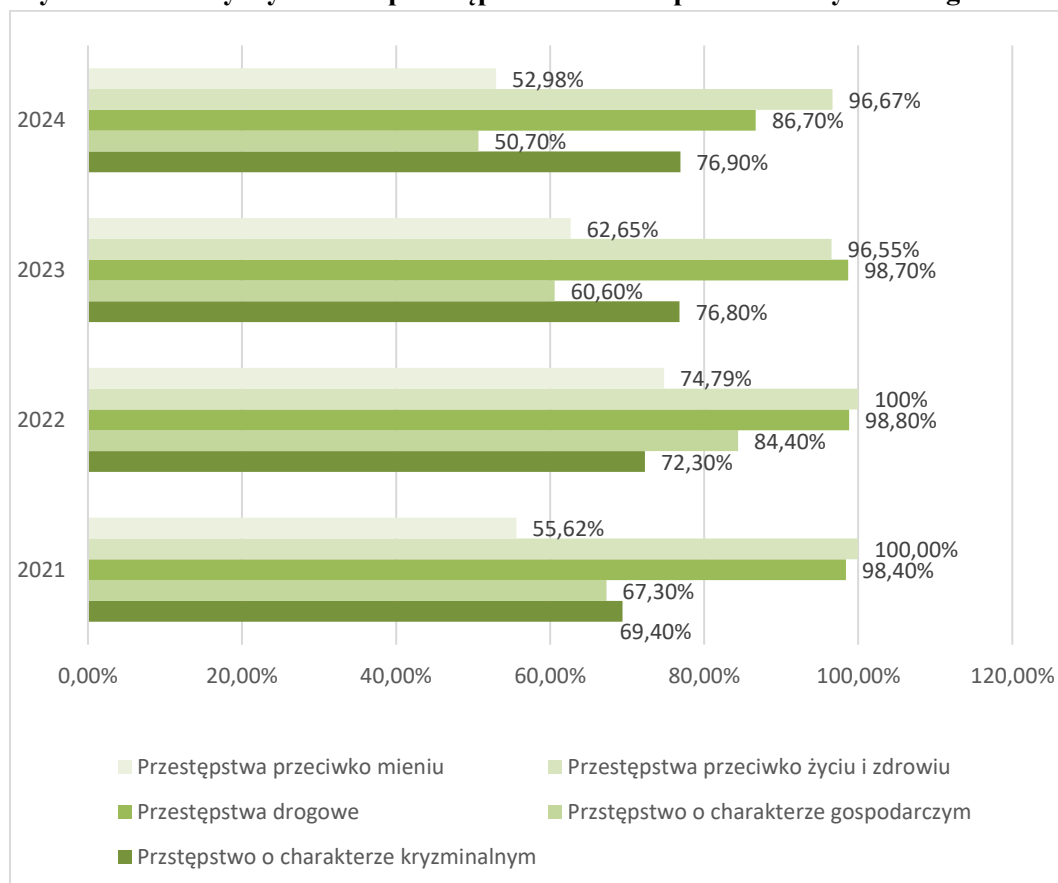
	2021	2022	2023	2024
Z DZIEĆMI I MŁODZIEŻĄ	69	112	122	89
Z RODZICAMI	0	4	13	8
Z GRONEM PEDAGOGICZNYM	0	0	2	1
I WYSTĄPIENIA PUBLICZNE (KONFERENCJE, PRELEKCJE, SZKOLENIA)	2	1	2	6
OGÓŁEM	71	119	138	104

Komenda Powiatowa Policji w Szczycie przeprowadziła spotkania, debaty, konferencje oraz działania profilaktyczne na przełomie lat 2021-2024 o tematach „Hejt w sieci, a ty co na to”, „Szanuj, nie hejtuj”, „Dzień bezpiecznego Internetu”, „Zabieram dziecko z sieci”, „Dzieci i rodzice w sieci”, „Tydzień pomocy ofiarom przestępstw”, „Agresja rówieśnicza”, debaty: „Żyję bez przemocy”, „Przeciwdziałanie przemocy domowej”, konferencje: „Dzieciństwo bez przemocy”, „Cyberprzestępczość”, „Hejt w sieci”, warsztaty: „Przeciwdziałanie hejtowi”. Ogółem spotkań, debat, konferencji i innych działań odbyło się na terenie powiatu szczycieńskiego na przełomie lat 2021-2024 łącznie 51. Przeprowadzone zostały także spotkania profilaktyczne w ramach programów z dziećmi i młodzieżą, rodzicami gronem pedagogicznym oraz zorganizowano wystąpienia publiczne, prelekcje, konferencje, szkolenia przez okres wskazanych lat łącznie 432.

Tabela nr 57. Liczba wydanych nakazów i zakazów wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej na terenie powiatu szczycieńskiego w latach 2021-2024.

	2021			2022			2023			2024		
	K	M	RAZEM	K	M	RAZEM	K	M	RAZEM	K	M	RAZEM
NAKAZ I ZAKAZ	0	0	4	0	0	2	0	0	3	0	0	20
ZAKAZ ZBLIŻANIA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	65
ZAKAZ KONTAKTOWANIA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	62
ZAKAZ WSTĘPU	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	29
ogółem	0	0	4	0	0	2	0	0	3	0	0	176

Z tabeli nr 57 na przestrzeni lat 2021-2024 wynika, że znacznie wzrosły nakazy i zakazy w roku 2024 wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej z terenu powiatu szczycieńskiego

Wykres nr 10. Wykrywalność przestępstw na terenie powiatu szczycieńskiego w latach 2021-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Szczycie.

Wykres nr 10 przedstawia, że na przełomie lat 2021- 2024 wykrywalność przestępstw na terenie powiatu szczycieńskiego niektóre przestępstwa maleją np. o charakterze gospodarczym, przeciwko mieniu.

Tabela nr 59. Liczba interwencji policji dotyczących zjawiska przemocy domowej, zakończonych wszczęciem procedury „Niebieskiej Karty” odnotowanych na terenie powiatu szczycieńskiego w latach 2021-2024

	2021		2022		2023		2024		Liczba interwencji zakończonych wszczęciem procedury „Niebieskiej Karty”	
	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M
MIASTO SZCZYTNO	21	2	10	1	6	0	16	1	53	4
GMINA SZCZYTNO	8	2	6	0	6	3	8	2	28	7
GMINA ROZOZI	2	0	4	0	4	0	5	0	15	0
GMINA ŚWIĘTAJNO	1	0	1	0	5	0	6	1	13	1

GMINA JEDWABNO	2	1	1	0	1	0	1	0	5	1
GMINA DŹWIERZUTY	2	0	4	0	2	0	4	1	12	1
MIASTO-GMINA WIELBARK	2	1	2	0	1	0	5	1	10	2
MIASTO-GMINA PASYM	1	1	1	0	0	0	0	0	2	1
OGÓŁEM	39	7	29	1	25	3	45	6	138	17

Źródło: opracowano na podstawie pozyskanych danych z Komendy Powiatowej Policji w Szczytnie z terenu powiatu szczycieńskiego

Powyższa tabela nr 59 na przestrzeni lat 2021-2024 wykazuje, że interwencja policji dot. przemocy domowej zakończona wszczęciem procedury "Niebieskiej Karty" w dużej mierze zakładano kobietom na terenie powiatu szczycieńskiego.

Tabela nr 60. Wskaźnik zatrudnienia funkcjonariuszy w KPP na terenie powiatu szczycieńskiego w latach 2021-2024

	2021			2022			2023			2024		
	K	M	RAZEM	K	M	RAZEM	K	M	RAZEM	K	M	RAZEM
LICZBA ZATRUDNIONYCH FUNKCJONARIUSZY	30	114	147	33	115	148	33	103	136	34	108	138
STAN ETATOWY	0	0	148	0	0	149	0	0	149	0	0	151
WAKATY	0	0	1	0	0	1	0	0	13	0	0	13

Źródło: opracowano na podstawie pozyskanych danych z Komendy Powiatowej Policji w Szczytnie z terenu powiatu szczycieńskiego

Struktury organizacyjna Komendy Powiatowej Policji w Szczytnie na terenie Powiatu szczycieńskiego

I. Wydział Kryminalny

1. Referat Dochodzeniowo-Śledczy I

a) Zespół dw. Z Przestępczością Gospodarczą i Korupcyjną

2. Referat Dochodzeniowo-Śledczy II

3. Zespół Techniki Kryminalistycznej

4. Zespół Operacyjno-Rozpoznawczy

5. Zespół Poszukiwań i Identyfikacji Osób
6. Zespół ds. z Przestępczością Narkotykową

II. Wydział Prewencji

1. Referat Patrolowo-Interwencyjny
2. Rewir Dzielnicowy
3. Zespół Dyżurnych
4. Zespół Wykroczeń
5. Zespół Profilaktyki Społecznej
6. Jednoosobowe Stanowisko ds. Zarządzania Kryzysowego i Organizacji Służby

III. Wydział Ruchu drogowego

- a) Jednoosobowe stanowisko ds. Organizacji Służby

IV. Posterunek Policji w Świątajnie

- a) Zespół ds. Prewencji

V. Posterunek Policji w Wielbarku

- a) Zespół ds. Prewencji

VI. Zespół ds. Kadr i Szkolenia

VII. Zespół ds. Ochrony Informacji

VIII. Zespół Wspomagający

IX. Jednoosobowe Stanowisko ds. Dyscyplinarnych, Skarg i Wniosków

X. Jednoosobowe Stanowisko ds. Prasowo-Informacyjnych

XI. Jednoosobowe Stanowisko ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy

XII. Jednoosobowe Stanowisko ds. Prezydialnych

Funkcjonujące w strukturze jednostki i posterunku zakresem działania obejmują:

Posterunek Policji w Świątajnie- gmina Świątajno i gmina Rozogi,

Posterunek Policji w Wielbarku- gmina Wielbark i gmina Dźwierzuty.

Tabela nr 61. Wskaźnik zatrudnienia funkcjonariuszy w KPSP na terenie powiatu szczycieńskiego w latach 2021-2024

	2021			2022			2023			2024		
	K	M	RAZEM	K	M	RAZEM	K	M	RAZEM	K	M	RAZEM
LICZBA ZATRUDNIONYCH FUNKCJONARIUSZY	2	47	49	2	46	48	2	45	47	1	44	45
STAN ETATOWY	0	0	49	0	0	49	0	0	49	0	0	49
WAKATY	0	0	0	0	0	1	0	0	2	0	0	4

Źródło: opracowano na podstawie pozyskanych danych z Komendy Powiatowej Policji w Szczycie z terenu powiatu szczycieńskiego

Z powyższej tabeli nr 61 wynika, że zatrudnienie funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Straży Pożarnej z terenu powiatu szczycieńskiego w latach 2021-2024 nie uległa zmianie.

Tabela nr 62. Liczba jednostek ochotniczej straży pożarnej na terenie powiatu szczycieńskiego w latach 2021-2024

GMINA	2021	2022	2023	2024	Liczba jednostek włączonych do krajowego systemu gaśniczego
MIASTO SZCZYTNO	1	1	1	1	1
GMINA SZCZYTNO	7	7	7	7	4
GMINA ROZOGI	5	5	5	5	3
GMINA ŚWIĘTAJNO	4	4	4	4	2
GMINA JEDWABNO	4	4	4	4	2
GMINA DŹWIERZUTY	7	7	7	7	3
MIASTO-GMINA WIELBARK	3	3	3	3	3
MIASTO-GMINA PASYM	3	3	3	3	1
OGÓŁEM	34	34	34	34	19

Na terenie powiatu szczycieńskiego funkcjonuje 19 jednostek ochotniczej straży pożarnej.

W powiecie szczycieńskim na przestrzeni lat 2021- 2023 działało 28 zakładów leczniczych dla zwierząt w tym 21 gabinetów weterynaryjnych i 7 przychodni weterynaryjnych. Kolejne lata wykazały tendencje spadkową w liczbie istniejących gabinetów i przychodni. Z pozyskanych danych wynika, że w roku 2024 zmalała liczba gabinetów weterynaryjnych o 5 natomiast przychodni o 1 stosunku do roku 2021.

5. Analiza SWOT, wnioski

Analiza SWOT jest narzędziem strategicznym służącym do oceny sytuacji danej organizacji, instytucji, projektu lub obszaru działania. Jej nazwa pochodzi od pierwszych liter angielskich słów: Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse) oraz Threats (zagrożenia). Metoda ta pozwala na uporządkowanie informacji dotyczących zarówno czynników wewnętrznych (mocne i słabe strony), jak i zewnętrznych (szanse i zagrożenia), które mają wpływ na funkcjonowanie analizowanego podmiotu³³.

Celem analizy SWOT jest wsparcie procesu planowania strategicznego poprzez identyfikację kluczowych obszarów wymagających wzmocnienia oraz wskazanie potencjalnych kierunków rozwoju. Dzięki niej możliwe jest lepsze zrozumienie aktualnej sytuacji oraz podejmowanie bardziej świadomych decyzji, które zwiększają efektywność działań i minimalizują ryzyko niepowodzeń.

Analiza SWOT jest powszechnie wykorzystywana w administracji publicznej, biznesie, edukacji oraz w planowaniu projektów i strategii rozwojowych.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Rozbudowany system pomocy społecznej, w tym placówki wsparcia dziennego, rodzinnego i interwencyjnego. • Dobra dostępność do usług zdrowotnych i rozwój infrastruktury medycznej w powiecie. • Aktywność instytucji publicznych i organizacji pozarządowych w działaniach społecznych i profilaktycznych. • Funkcjonowanie Akademii Policji i innych instytucji edukacyjnych przyciągających studentów z całej Polski. • Wzrost świadomości społecznej i duże zainteresowanie wolontariatem wśród młodzieży. • Wykorzystywanie środków PFRON na rzecz osób z niepełnosprawnościami, poprawa dostępności i aktywizacji.	• Spadek liczby mieszkańców, ujemny przyrost naturalny, migracje młodych ludzi. • Wysoka stopa bezrobocia i ograniczona liczba atrakcyjnych ofert pracy. • Rosnąca liczba przypadków przemocy domowej i problemów wychowawczych. • Niewystarczająca liczba mieszkań komunalnych i socjalnych. • Duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałych problemów życiowych. • Problemy zdrowotne mieszkańców, w tym rosnąca liczba osób z niepełnosprawnościami i chorobami przewlekłymi.
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Rozwój edukacji, w tym kierunków studiów związanych z bezpieczeństwem, administracją i pomocą społeczną.	• Pogłębianie się problemów demograficznych i starzenie się społeczeństwa. • Utrzymująca się wysoka stopa bezrobocia i emigracja zarobkowa.

³³ ANALIZA SWOT, W: Krzysztof B. Matusiak: Innowacje i transfer technologii. Słownik pojęć. Warszawa: Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, 2011, s. 16–17.

• Możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych (UE, PFRON, programy rządowe) na rozwój usług społecznych, zdrowotnych i infrastrukturalnych. • Wzrost znaczenia ekonomii społecznej i przedsiębiorczości społecznej. • Rozwój turystyki, kultury i rekreacji jako potencjału gospodarczego regionu. • Rosnąca aktywność obywatelska i zaangażowanie mieszkańców, szczególnie młodzieży. • Cyfryzacja usług publicznych i rozwój nowoczesnych form wsparcia (e-usługi, telemedycyna, edukacja online)	• Wzrost kosztów utrzymania i inflacja wpływające na sytuację materialną mieszkańców. • Nasilenie problemów społecznych, w tym przemocy domowej, uzależnień i kryzysów psychicznych. • Zmiany klimatyczne i degradacja środowiska naturalnego. • Ograniczone zasoby finansowe samorządu w kontekście rosnących potrzeb społecznych.
---	--

MOCNE STRONY

Powiat szczycieński dysponuje stosunkowo stabilnym i wielowymiarowym systemem instytucjonalnym, obejmującym kluczowe obszary polityki społecznej, bezpieczeństwa publicznego, edukacji oraz ochrony zdrowia. Funkcjonujące jednostki organizacyjne, takie jak ośrodki pomocy społecznej, powiatowe centrum pomocy rodzinie, placówki oświatowe, instytucje rynku pracy oraz służby porządkowe, tworzą spójny system wsparcia mieszkańców w sytuacjach kryzysowych oraz w codziennym funkcjonowaniu.

Istotnym atutem powiatu jest relatywnie niski poziom przestępczości w porównaniu do średnich wartości wojewódzkich i krajowych. Pomimo występowania określonych problemów społecznych, takich jak przemoc domowa czy cyberprzemoc, ogólny poziom zagrożeń bezpieczeństwa publicznego pozostaje na poziomie umiarkowanym. Dodatkowo system bezpieczeństwa wzmacniany jest przez rozbudowane działania profilaktyczne realizowane przez Policję, obejmujące zarówno dzieci i młodzież, jak i osoby dorosłe.

Na uwagę zasługuje również rozwój infrastruktury ochrony zdrowia, utworzenie Zakładu Opiekuńczo Leczniczego przy Szpitalu Powiatowym w Szczytnie, poszerzanie oferty diagnostycznej, specjalistycznej oraz opieki długoterminowej. Wzrost dostępności świadczeń zdrowotnych oraz realizacja działań profilaktycznych wpływają pozytywnie na jakość życia mieszkańców i zwiększają bezpieczeństwo zdrowotne w regionie.

W obszarze społecznym istotnym zasobem jest funkcjonowanie zróżnicowanego systemu wsparcia rodzin, obejmującego świadczenia rodzinne, dodatki socjalne, pomoc materialną oraz wsparcie instytucjonalne. Dodatkowo rozwijający się system poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz wzrost liczby diagnoz i opinii dla dzieci świadczy o rosnącej dostępności specjalistycznego wsparcia dla rodzin.

Pozytywnym zjawiskiem jest także rozwój budownictwa mieszkaniowego, szczególnie w sektorze indywidualnym, co świadczy o aktywności mieszkańców oraz stabilności części procesów osadniczych. Równocześnie funkcjonuje zróżnicowany zasób mieszkaniowy, obejmujący mieszkania komunalne, spółdzielcze, socjalne oraz wspomagane, co stanowi podstawę do dalszego rozwoju polityki mieszkaniowej.

Ważnym elementem kapitału społecznego jest rosnące zaangażowanie mieszkańców, szczególnie młodzieży, w działania wolontariackie oraz inicjatywy społeczne. W połączeniu z intensyfikacją działań profilaktycznych w szkołach oraz rozwijającą się ofertą kulturalną i turystyczną, tworzy to podstawy do budowania aktywnej i zintegrowanej społeczności lokalnej.

Istotnym atutem powiatu szczycieńskiego jest stabilny i dobrze funkcjonujący system wsparcia osób z niepełnosprawnościami, oparty na wykorzystaniu środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Finansowanie to stanowi kluczowy element lokalnej polityki społecznej, umożliwiający realizację szerokiego katalogu działań o charakterze rehabilitacyjnym, społecznym oraz zawodowym.

Mocną stroną systemu jest przede wszystkim możliwość finansowania likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się, co realnie zwiększa dostępność przestrzeni publicznej oraz prywatnej dla osób z niepełnosprawnościami. Dzięki temu poprawia się poziom samodzielności tych osób oraz ich funkcjonowanie w życiu codziennym.

Ważną również mocną stroną jest możliwość uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w turnusach rehabilitacyjnych, które nie tylko wspierają proces leczenia i rehabilitacji, ale także pełnią funkcję integracyjną i społeczną, przeciwdziałając izolacji tej grupy mieszkańców.

Istotnym elementem jest również szeroki dostęp do dofinansowań w zakresie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, ortopedycznego oraz środków pomocniczych. Wsparcie to ma bezpośredni wpływ na poprawę stanu zdrowia, komfortu życia oraz możliwości aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym osób z niepełnosprawnościami.

Dużym atutem jest także rozwój form aktywizacji społecznej i zawodowej finansowanych ze środków PFRON, obejmujących m.in. dofinansowania do podjęcia pracy, wyposażenia stanowisk pracy, szkoleń oraz staży. Działania te sprzyjają zwiększaniu niezależności ekonomicznej osób z niepełnosprawnościami oraz ich integracji z rynkiem pracy.

Na uwagę zasługuje także rozwój działań w obszarze sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób z niepełnosprawnościami, co wpływa na poprawę jakości życia oraz wzmacnia

ich aktywność społeczną. Działania te sprzyjają budowaniu bardziej inkluzyjnej społeczności lokalnej.

Silną stroną systemu jest również profesjonalna realizacja zadań przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczycie, które zapewnia sprawną obsługę środków PFRON, doradztwo oraz bezpośredni kontakt z mieszkańcami, co zwiększa dostępność i efektywność wsparcia.

SŁABE STRONY

Pomimo szeregu pozytywnych aspektów, powiat szczycieński zmaga się z istotnymi problemami strukturalnymi, które w znacznym stopniu wpływają na jego rozwój społeczno-gospodarczy. Jednym z najpoważniejszych wyzwań jest systematyczny spadek liczby mieszkańców, wynikający zarówno z ujemnego przyrostu naturalnego, jak i procesów migracyjnych. Zmiany te prowadzą do stopniowego starzenia się społeczeństwa oraz osłabienia potencjału demograficznego powiatu.

Równocześnie obserwuje się niekorzystne zmiany w strukturze rodzin, w tym spadek liczby zawieranych małżeństw oraz wzrost liczby rozwodów, co może świadczyć o osłabieniu trwałości relacji rodzinnych oraz zwiększeniu liczby gospodarstw domowych wymagających wsparcia instytucjonalnego.

Istotnym problemem pozostaje sytuacja na lokalnym rynku pracy, który charakteryzuje się ograniczoną liczbą atrakcyjnych ofert zatrudnienia oraz niską konkurencyjnością wynagrodzeń w stosunku do innych regionów. W połączeniu z niedopasowaniem kwalifikacji zawodowych mieszkańców do potrzeb pracodawców prowadzi to do utrwalania się zjawiska bezrobocia strukturalnego.

W obszarze społecznym widoczny jest wzrost liczby osób korzystających z systemu pomocy społecznej, co wskazuje na narastanie problemów o charakterze ekonomicznym i społecznym. Dodatkowo wzrost liczby „Niebieskich Kart” świadczy o nasilaniu się zjawiska przemocy domowej, które stanowi istotne wyzwanie dla instytucji pomocowych.

System pieczy zastępczej, mimo swojej stabilności organizacyjnej, wykazuje ograniczenia w zakresie dostępności miejsc, szczególnie w rodzinach zawodowych i niezawodowych. Dominacja rodzin spokrewnionych powoduje ograniczenie elastyczności systemu i utrudnia zabezpieczenie potrzeb wszystkich dzieci wymagających opieki.

Dodatkowym problemem jest ograniczona dostępność mieszkań komunalnych i społecznych, co w połączeniu z relatywnie niskim udziałem mieszkań wspomaganych

utrudnia realizację polityki mieszkaniowej skierowanej do osób o niższych dochodach oraz grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

SZANSE

Pomimo istniejących ograniczeń, powiat szczycieński posiada istotny potencjał rozwojowy w wielu obszarach polityki społecznej. Jedną z kluczowych szans jest rozwój mieszkalnictwa społecznego oraz wspomagane, które mogłoby znacząco poprawić dostępność mieszkań dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Rozwój tego segmentu może również przyczynić się do ograniczenia wykluczenia społecznego oraz stabilizacji sytuacji rodzin.

Istotnym kierunkiem rozwoju jest również wzmacnianie systemu aktywizacji zawodowej mieszkańców, w szczególności osób długotrwale bezrobotnych, młodych oraz osób starszych. Rozwój instrumentów rynku pracy oraz ekonomii społecznej może stanowić skuteczne narzędzie przeciwdziałania bezrobociu strukturalnemu.

Duży potencjał rozwojowy posiada także obszar edukacji i profilaktyki społecznej. Intensyfikacja działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, cyberprzemocy oraz problemom wychowawczym wśród dzieci i młodzieży może przyczynić się do ograniczenia skali zjawisk kryzysowych w przyszłości. W tym kontekście istotną rolę odgrywają szkoły, poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz instytucje wsparcia rodziny.

Szansą rozwojową jest również rosnące zaangażowanie społeczne mieszkańców, w tym rozwój wolontariatu oraz inicjatyw lokalnych, które mogą wzmacniać kapitał społeczny i poprawiać integrację środowisk lokalnych.

Dodatkowym czynnikiem rozwojowym może być rozwój infrastruktury zdrowotnej oraz dalsze zwiększanie dostępności usług medycznych i profilaktycznych, co bezpośrednio wpływa na jakość życia mieszkańców.

Mocną stroną jest funkcjonowanie Środowiskowych Domów Samopomocy w powiecie Szczycieńskim, ich zadaniem jest zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami i zaburzeniami psychicznymi dziennego wsparcia, terapii i aktywizacji społecznej, co ogranicza ich wykluczenie oraz odciąża rodziny i system opieki całodobowej.

Dodatkowo istnieją Warsztaty Terapii Zajęciowej (WTZ) w powiecie które zapewniają wsparcie osób z niepełnosprawnościami w rozwijaniu umiejętności społecznych i zawodowych poprzez rehabilitację i terapię zajęciową, co zwiększa ich samodzielność i szanse na aktywizację na rynku pracy oraz w życiu społecznym.

ZAGROŻENIA

Najpoważniejszym zagrożeniem dla rozwoju powiatu szczycieńskiego pozostaje pogłębiający się kryzys demograficzny, obejmujący spadek liczby ludności, starzenie się społeczeństwa oraz osłabienie struktury rodzin. Proces ten może prowadzić do zmniejszenia potencjału rozwojowego oraz zwiększenia obciążenia systemów społecznych i opiekuńczych.

Istotnym zagrożeniem jest również utrzymujące się bezrobocie strukturalne, wynikające z niedopasowania kwalifikacji mieszkańców do potrzeb rynku pracy oraz ograniczonej liczby atrakcyjnych ofert zatrudnienia. W dłuższej perspektywie może to prowadzić do emigracji młodych osób oraz dalszego osłabienia lokalnego rynku pracy.

W obszarze społecznym obserwuje się ryzyko dalszego wzrostu skali przemocy domowej oraz problemów wychowawczych, co może skutkować przeciążeniem instytucji pomocowych oraz zwiększeniem liczby interwencji kryzysowych. Jednocześnie rosnące koszty funkcjonowania systemu pomocy społecznej i bezpieczeństwa publicznego mogą stanowić dodatkowe obciążenie dla budżetu powiatu.

Zagrożeniem jest także niedostateczna liczba mieszkań komunalnych i społecznych, co może pogłębiać problemy osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. W połączeniu z nierównomiernym rozwojem gmin może to prowadzić do pogłębiania się różnic społeczno-terytorialnych w obrębie powiatu.

WNIOSKI STRATEGICZNE

Przeprowadzona analiza sytuacji społeczno-gospodarczej powiatu szczycieńskiego wskazuje na jednoczesne występowanie zjawisk o charakterze rozwojowym oraz problemowym, które w istotny sposób determinują kierunki dalszej polityki społecznej, edukacyjnej, mieszkaniowej oraz rynku pracy. Wnioski wynikające z analizy SWOT oraz danych statystycznych pozwalają na określenie kluczowych obszarów wymagających interwencji oraz wskazanie kierunków działań strategicznych.

Jednym z najważniejszych wniosków jest konieczność wzmocnienia działań przeciwdziałających niekorzystnym trendom demograficznym. Spadek liczby mieszkańców, niski przyrost naturalny oraz migracje młodych osób stanowią długofalowe zagrożenie dla stabilności społecznej i gospodarczej powiatu. W związku z tym rekomenduje się intensyfikację działań prorodzinnych, obejmujących zarówno wsparcie finansowe, jak i rozwój usług społecznych, w tym opieki nad dziećmi, mieszkalnictwa oraz dostępu do usług zdrowotnych i edukacyjnych. Kluczowe znaczenie ma również tworzenie warunków sprzyjających

pozostawianiu młodych osób w regionie oraz zachęcanie do osiedlania się nowych mieszkańców.

W obszarze rynku pracy konieczne jest podjęcie działań ukierunkowanych na zmniejszenie bezrobocia strukturalnego oraz poprawę dopasowania kwalifikacji mieszkańców do potrzeb pracodawców. Należy rozwijać system szkoleń, przekwalifikowań oraz aktywizacji zawodowej, ze szczególnym uwzględnieniem osób długotrwale bezrobotnych, młodzieży wchodzącej na rynek pracy oraz osób po 50. roku życia. Rekomenduje się także dalszy rozwój ekonomii społecznej oraz wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy o charakterze lokalnym, w tym w sektorze usług społecznych, opiekuńczych i środowiskowych.

Istotnym kierunkiem działań powinno być wzmocnienie systemu wsparcia rodzin i przeciwdziałania przemocy domowej. Wzrost liczby „Niebieskich Kart” oraz rosnąca skala problemów wychowawczych wskazują na potrzebę dalszej intensyfikacji działań profilaktycznych, edukacyjnych i interwencyjnych. Zaleca się rozwój współpracy międzyinstytucjonalnej, obejmującej szkoły, policję, sądy, ośrodki pomocy społecznej oraz organizacje pozarządowe, w celu zapewnienia kompleksowego wsparcia osobom doświadczającym przemocy oraz skuteczniejszej pracy z osobami stosującymi przemoc.

W zakresie systemu pieczy zastępczej rekomenduje się dalszy rozwój rodzinnych form opieki, w szczególności rodzin niezawodowych i zawodowych, w celu ograniczenia dominacji rodzin spokrewnionych oraz zwiększenia dostępności miejsc dla dzieci wymagających natychmiastowej opieki. Niezbędne jest również wzmacnianie działań rekrutacyjnych i promocyjnych mających na celu pozyskiwanie nowych kandydatów na rodziny zastępcze, a także zwiększenie wsparcia dla już funkcjonujących rodzin poprzez szkolenia, poradnictwo i pomoc specjalistyczną.

W obszarze mieszkalnictwa wskazane jest zwiększenie zasobów mieszkań komunalnych, socjalnych oraz wspomaganych, które stanowią kluczowy element wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Rozwój tego segmentu powinien być powiązany z lokalną polityką społeczną oraz działaniami integrującymi, tak aby zapewnić stabilne warunki życia osobom w trudnej sytuacji materialnej oraz wspierać proces ich usamodzielniania.

W zakresie bezpieczeństwa publicznego oraz profilaktyki społecznej rekomenduje się kontynuację i rozwój działań edukacyjnych, szczególnie w obszarze cyberprzemocy, przemocy rówieśniczej oraz przemocy domowej. Wysoki poziom aktywności Policji w zakresie działań profilaktycznych powinien być utrzymany i wzmacniany poprzez współpracę z placówkami oświatowymi oraz instytucjami lokalnymi. Jednocześnie należy uwzględnić rosnące znaczenie problemów związanych z funkcjonowaniem dzieci i młodzieży w środowisku cyfrowym.

W obszarze ochrony zdrowia i wsparcia osób niepełnosprawnych rekomenduje się dalsze rozwijanie dostępności usług medycznych, rehabilitacyjnych oraz społecznych, a także konsekwentne usuwanie barier architektonicznych i komunikacyjnych. Istotne znaczenie ma również kontynuacja wykorzystania środków PFRON oraz rozwój działań aktywizujących osoby z niepełnosprawnościami, zarówno w wymiarze społecznym, jak i zawodowym.

W zakresie rozwoju lokalnego kapitału społecznego wskazane jest dalsze wspieranie wolontariatu, inicjatyw obywatelskich oraz działań integrujących społeczność lokalną. Wzrost zaangażowania mieszkańców, szczególnie młodzieży, stanowi istotny potencjał rozwojowy, który powinien być systematycznie wzmacniany poprzez działania edukacyjne, kulturalne i sportowe.

Podsumowując, kluczowym wyzwaniem strategicznym powiatu szczycieńskiego jest konieczność równoczesnego przeciwdziałania problemom demograficznym i społecznym przy jednoczesnym wzmacnianiu potencjału rozwojowego w obszarze rynku pracy, mieszkalnictwa oraz usług społecznych. Skuteczna realizacja powyższych rekomendacji wymaga zintegrowanego podejścia, współpracy międzyinstytucjonalnej oraz stabilnego finansowania działań publicznych w perspektywie wieloletniej.

6. Cele strategii

Celem głównym strategii jest podniesienie jakości życia mieszkańców powiatu szczycieńskiego poprzez budowę zintegrowanego, sprawnego i dostępnego systemu usług społecznych, który skutecznie zapobiega wykluczeniu, wspiera samodzielność obywateli oraz wzmacnia kapitał społeczny regionu.

Cele strategiczne

1. Wzmocnienie systemu opieki nad dzieckiem i wsparcia rodziny.
2. Aktywizacja, deinstytucjonalizacja i kompleksowa integracja osób z niepełnosprawnościami.
3. Rozwój usług opiekuńczych w odpowiedzi na procesy demograficzne (wsparcie seniorów).
4. Ograniczanie zjawisk ubóstwa, bezrobocia i bezdomności.
5. Dostosowanie powiatowej oświaty do wyzwań społecznych i potrzeb rynku pracy.
6. Poprawa dostępności i jakości publicznej ochrony zdrowia oraz profilaktyki.
7. Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałanie zagrożeniom.
8. Rozwój dostępnego mieszkalnictwa i infrastruktury mieszkaniowej o charakterze społecznym.
9. Profesjonalizacja i rozwój partnerskiej współpracy instytucjonalnej.

ZAŁOŻONE CELE, KIERUNKI DZIAŁAŃ, REALIZATORZY, WSKAŹNIKI ORAZ ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Cel strategiczny 1	Wzmocnienie systemu opieki nad dzieckiem i wsparcia rodziny		
Cel operacyjny 1.1:	Zwiększenie liczby rodzinnych form pieczy zastępczej.		
Kierunki działań:	Realizatorzy:	Wskaźniki:	Źródła finansowania:
Kampanie promocyjne promujące rodzicielstwo zastępcze w gminach powiatu; organizacja szkoleń dla kandydatów; zwiększenie wsparcia psychologicznego i finansowego dla istniejących rodzin zastępczych.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR) w Szczycie, organizacje pozarządowe (NGO).	• liczba nowych rodzin zastępczych (szt.), • odsetek dzieci umieszczonych w pieczy rodzinnej zamiast instytucjonalnej (%).	środki własne powiatu, Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS / EFS+), programy celowe MRPiPS.
Cel operacyjny 1.2:	Szybka interwencja i specjalistyczne wsparcie rodzin w kryzysie opiekuńczym.		
Kierunki działań:	Realizatorzy:	Wskaźniki:	Źródła finansowania:
Rozwijanie sieci punktów poradnictwa psychologiczno-prawnego; organizacja lokalnych grup wsparcia dla rodziców; wdrożenie procedur wczesnego reagowania na zaniedbania.	PCPR w Szczycie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Szczycie, Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej (OPS/MOPS/CUS) z terenu powiatu, organizacje pozarządowe (NGO)	• liczba rodzin objętych wsparciem asystenckim lub specjalistycznym (rodziny), • liczba udzielonych porad specjalistycznych (porady).	budżet państwa (dotacje celowe Wojewody), Fundusze Norweskie, budżet powiatu.
Cel operacyjny 1.3:	Szybka interwencja i ochrona dzieci przed skutkami przemocy domowej i zaniedbania		
Kierunki działań:	Realizatorzy:	Wskaźniki:	Źródła finansowania:
Rozwój sieci placówek i punktów specjalistycznego poradnictwa; wdrożenie procedury „Standardów Ochrony Małoletnich” we wszystkich placówkach oświatowych,	PCPR w Szczycie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Szczycie, Komenda Powiatowa Policji (KPP) w Szczycie (dzielnicowi, wydział ds. nieletnich i patrol interwencyjne),	• liczba dzieci objętych natychmiastowym wsparciem kryzysowym lub specjalistycznym w ciągu roku (osoby), • liczba udzielonych interdyscyplinarnych porad specjalistycznych (psychologicznych, prawnych, pedagogicznych) dla dzieci i ich opiekunów (porady),	budżet państwa – (dotacje celowe Wojewody Warmińsko-Mazurskiego); środki własne JST – budżet powiatu szczycieńskiego oraz budżety

opiekuńczych i pomocowych podległych powiatowi oraz systematyczny monitoring ich przestrzegania, organizowanie interdyscyplinarnych szkoleń (łączyjących pracowników oświaty, pomocy społecznej, zdrowia i policji) z zakresu wczesnego rozpoznawania symptomów krzywdzenia dzieci, prowadzenie programów edukacyjno-profilaktycznych dla rodziców, w tym szkół dla rodziców, promujących wychowanie bez przemocy oraz radzenie sobie ze stresem i kryzysami rodzicielskimi.	Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej (OPS/MOPS/CUS) z terenu powiatu, Podmioty lecznicze (lekarze POZ, personel Szpitala Powiatowego w Szczytnie), organizacje pozarządowe (NGO)	• liczba przedstawicieli służb lokalnych przeszkolonych z zakresu wczesnego wykrywania przemocy wobec dzieci (osoby), • odsetek placówek podległych powiatowi, które skutecznie wdrożyły i audytują Standardy Ochrony Małoletnich (%), • liczba zorganizowanych warsztatów i spotkań profilaktycznych dla rodziców na terenie powiatu (szt.).	gmin partnerskich współfinansujących działania osłonowe; Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego; programy rządowe i resortowe – np. środki z Programu Operacyjnego Przeciwdziałanie Przemocy Domowej, Funduszu Sprawiedliwości
Cel strategiczny 2:	Aktywizacja, deinstytucjonalizacja i integracja osób z niepełnosprawnościami		
Cel operacyjny 2.1:	Zapewnienie stabilnego dostępu do usług Asystenta Osobistego Osoby z Niepełnosprawnością (AOON).		
Kierunki działań:	Realizatorzy:	Wskaźniki:	Źródła finansowania:
Systematyczny nabór i szkolenia dla asystentów; Finansowanie i koordynacja godzin asystenckich dla mieszkańców powiatu szczycieńskiego	PCPR w Szczytnie, Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej (OPS/MOPS/CUS) z terenu powiatu NGO działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami.	• liczba osób z niepełnosprawnościami objętych stałą usługą asystencką (osoby), • liczba zrealizowanych godzin usług asystenckich (godz.).	Państwowy Fundusz Solidarnościowy (program resortowy MRPiPS), FERS (EFS+).
Cel operacyjny 2.2:	Likwidacja barier architektonicznych i rozwój rehabilitacji zawodowej.		
Kierunki działań:	Realizatorzy:	Wskaźniki:	Źródła finansowania:
Likwidacja barier architektonicznych w obiektach	Starostwo Powiatowe, PCPR, urzędy gmin, jednostki	• liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem,	PFRON, budżet państwa, budżet powiatu,

publicznych i miejscu zamieszkania dostosowanie przestrzeni publicznej i infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami; dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się; zwiększenie dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej; rozwój rehabilitacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami; organizacja szkoleń, kursów i doradztwa zawodowego; wspieranie pracodawców w zatrudnianiu osób z niepełnosprawnościami, dofinansowanie wyposażenia i przystosowania stanowisk pracy; wspieranie aktywizacji zawodowej uczestników WTZ i innych placówek; promowanie samozatrudnienia i przedsiębiorczości osób z niepełnosprawnościami, pozyskiwanie środków zewnętrznych na poprawę dostępności i rehabilitację.	organizacyjne powiatu i gmin, zarządcy budynków, PFRON, organizacje pozarządowe, ośrodki pomocy społecznej (OPS/CUS), PUP, placówki rehabilitacyjne, WTZ, podmioty lecznicze, instytucje szkoleniowe, pracodawcy	• liczba zlikwidowanych barier architektonicznych, • liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, • liczba osób korzystających z rehabilitacji, • liczba osób objętych rehabilitacją zawodową, • liczba osób uczestniczących w szkoleniach i stażach, • liczba dostosowanych/wyposażonych stanowisk pracy, • liczba osób z niepełnosprawnościami, które podjęły zatrudnienie, • liczba pracodawców korzystających z instrumentów wsparcia, • wartość środków PFRON i środków zewnętrznych przeznaczonych na realizację celu.	budżety gmin, fundusze UE, programy rządowe, Fundusz Pracy, NFZ, środki własne NGO, programy krajowe i europejskie
---	---	--	---

Cel strategiczny 3:	Rozwój usług opiekuńczych w odpowiedzi na procesy demograficzne (wsparcie seniorów)		
Cel operacyjny 3.1:	Rozwój zdeinstytucjonalizowanych form opieki w środowisku zamieszkania seniora.		
Kierunki działań:	Realizatorzy:	Wskaźniki:	Źródła finansowania:
Rozwój usług opiekuńczych i sąsiedzkich w domach seniorów; organizacja opieki wytechnieniowej dla rodzin.	OPS/CUS (współpraca gminna), PCPR, podmioty lecznicze, NGO.	Liczba seniorów objętych usługami opiekuńczymi w domu (osoby)	Program "Senior+", FERS, budżety gmin i powiatu.
Cel operacyjny 3.2:	Rozbudowa sieci placówek wsparcia dziennego.		
Kierunki działań:	Realizatorzy:	Wskaźniki:	Źródła finansowania:
Tworzenie oraz doposażanie nowych Klubów Seniora oraz Dziennych Domów Pobytu; organizacja zajęć aktywizacyjnych (ruchowych, cyfrowych, kulturalnych).	samorządy gminne powiatu szczycieńskiego, Starostwo Powiatowe.	- liczba nowo utworzonych lub zmodernizowanych placówek dziennych (szt.), - liczba stałych uczestników zajęć (osoby).	RPO Warmii i Mazur, Program wieloletni "Senior+", środki własne JST.
Cel strategiczny 4:	Ograniczanie zjawisk ubóstwa, bezrobocia i bezdomności		
Cel operacyjny 4.1:	Aktywizacja społeczno-zawodowa osób długotrwale bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem.		
Kierunki działań:	Realizatorzy:	Wskaźniki:	Źródła finansowania:
rozwój poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy; podnoszenie i zmiana kwalifikacji zawodowych poprzez szkolenia, kursy i przekwalifikowanie; organizowanie staży i przygotowania	PUP Szczecno, OPS/CUS, PCPR, NGO, instytucje szkoleniowe, szkoły, pracodawcy, CIS/KIS, podmioty ekonomii społecznej, sołectwa,	- liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych aktywizacją; - liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych wsparciem; - liczba osób uczestniczących w szkoleniach i kursach; - liczba osób, które uzyskały nowe kwalifikacje lub kompetencje;	Fundusz Pracy, Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+), budżet państwa, budżet powiatu, budżety gmin i miast powiatu szczycieńskiego

zawodowego dla osób mających trudności z wejściem lub powrotem na rynek pracy; wspieranie zatrudnienia subsydiowanego – prace interwencyjne, roboty publiczne i inne formy zatrudnienia wspieranego; aktywizacja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem; wspieranie osób długotrwale bezrobotnych w powrocie do zatrudnienia; wspieranie samozatrudnienia i przedsiębiorczości osób pozostających bez pracy; wspieranie pracodawców w tworzeniu miejsc pracy dla osób długotrwale bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem; rozwój ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych jako formy aktywizacji osób oddalonych od rynku pracy; aktywizacja osób z terenów wiejskich i osób mających utrudniony dostęp do rynku pracy;		• liczba osób skierowanych na staże; • liczba osób podejmujących zatrudnienie po zakończeniu udziału w programie; • liczba osób podejmujących samozatrudnienie; • liczba osób objętych reintegracją społeczną i zawodową; • liczba utworzonych miejsc pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem; • wskaźnik efektywności zatrudnieniowej – odsetek uczestników działań aktywizacyjnych, którzy podjęli zatrudnienie.	Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS), PFRON, programy i konkursy krajowe, środki Unii Europejskiej, środki własne organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej, środki pracodawców i przedsiębiorców.
--	--	---	--

monitoring sytuacji osób długotrwale bezrobotnych i ocena skuteczności działań.			
Cel operacyjny 4.2:	Skuteczna pomoc osłonowa i interwencyjna dla osób w kryzysie bezdomności.		
Kierunki działań:	Realizatorzy:	Wskaźniki:	Źródła finansowania:
zapewnienie miejsc w schroniskach przy współpracy z gminami; programy streetworkingu i podstawowej pomocy medycznej; prowadzenie treningów samodzielności dla osób wychodzących z bezdomności.	OPS/MOPS/CUS, organizacje pozarządowe (np. Caritas, Monar),	• Liczba osób objętych indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności (osoby).	Środki własne gmin, programy dedykowane MRPiPS.
Cel strategiczny 5:	Dostosowanie powiatowej oświaty do wyzwań społecznych i potrzeb rynku pracy		
Cel operacyjny 5.1:	Wdrożenie standardów edukacji włączającej oraz systemowego wsparcia psychologicznego.		
Kierunki działań:	Realizatorzy:	Wskaźniki:	Źródła finansowania:
doposażenie szkół ponadpodstawowych w sprzęt specjalistyczny dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE), zatrudnianie asystentów ucznia, zwiększenie liczby etatów psychologów i pedagogów w szkołach powiatu.	Wydział Edukacji Starostwa, Szkoły Ponadpodstawowe, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Szczycie.	• Liczba szkół dostosowanych do edukacji włączającej (szt.), • liczba uczniów objętych stałą opieką psychologiczną w szkołach (uczniowie).	zwiększona subwencja oświatowa, środki własne powiatu.
Cel operacyjny 5.2:	Modernizacja i dostosowanie szkolnictwa zawodowego do lokalnego rynku pracy.		
Kierunki działań:	Realizatorzy:	Wskaźniki:	Źródła finansowania:
tworzenie klas patronackich we współpracy z	Szkoły ponadpodstawowe w	• Liczba podpisanych umów partnerskich z pracodawcami (szt.),	RPO Warmii i Mazur (EFS+ /

lokalnymi przedsiębiorcami ze Szczytna i okolic, organizacja płatnych staży zawodowych; modernizacja pracowni kształcenia zawodowego.	powiecie, PUP, lokalni pracodawcy.	• liczba uczniów uczestniczących w certyfikowanych stażach (osoby).	EFRR), Fundusz Pracy.
Cel strategiczny 6:	Poprawa dostępności i jakości publicznej ochrony zdrowia oraz profilaktyki		
Cel operacyjny 6.1:	Modernizacja bazy leczniczej i rozwój opieki długoterminowej.		
Kierunki działań:	Realizatorzy:	Wskaźniki:	Źródła finansowania:
doposażenie Szpitala Powiatowego w Szczytnie w nowoczesny sprzęt diagnostyczny zgodnie z zapotrzebowaniem, rozbudowa Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego (ZOL), tworzenie warunków stypendialnych dla pozyskiwania młodej kadry medycznej.	Szpital Powiatowy w Szczytnie, Zarząd Powiatu Szczycieńskiego.	• Wartość zakupionego sprzętu medycznego (PLN), • liczba dostępnych łóżek w opiece długoterminowej i geriatrycznej (szt.).	KPO (Komponent Zdrowie), budżet państwa, środki własne szpitala i powiatu.
Cel operacyjny 6.2:	Wdrożenie systemowych programów profilaktyki zdrowotnej i zdrowia psychicznego.		
Kierunki działań:	Realizatorzy:	Wskaźniki:	Źródła finansowania:
organizacja powiatowych akcji profilaktycznych z bezpłatnymi badaniami przesiewowymi; kampanie edukacyjne dotyczące zdrowego stylu życia i przeciwdziałania depresji.	Szpital Powiatowy, Sanepid w Szczytnie, organizacje zdrowia	• liczba mieszkańców przebadanych w programach profilaktycznych (osoby), • liczba przeprowadzonych kampanii edukacyjnych (szt.).	NFZ (programy profilaktyczne), budżet powiatu, Narodowy Program Zdrowia (NPZ).
Cel strategiczny 7:	Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałanie zagrożeniom		
Cel operacyjny 7.1:	Skuteczne zwalczanie przemocy domowej i izolacja sprawców.		

Kierunki działań:	Realizatorzy:	Wskaźniki:	Źródła finansowania:
Sprawną koordynacja procedury "Niebieskiej Karty" na poziomie powiatowym, prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej dla ofiar, organizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy.	Komenda Powiatowa Policji (KPP) w Szczycie, PCPR, Zespoły Interdyscyplinarne w gminach.	- Liczba osób, którym zapewniono bezpieczne schronienie w ośrodku (osoby), - liczba sprawców objętych programami korekcyjnymi (osoby).	Budżet Państwa (Wojewoda), Środki własne Powiatu.
Cel operacyjny 7.2: Poprawa bezpieczeństwa fizycznego i cyfrowego mieszkańców.			
Kierunki działań:	Realizatorzy:	Wskaźniki:	Źródła finansowania:
doświadczenie przejść dla pieszych na drogach powiatowych; modernizacja infrastruktury drogowej, warsztaty z cyberbezpieczeństwa dla seniorów i młodzieży szkół średnich.	KPP w Szczycie, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej (KP PSP), Powiatowy Zarząd Dróg (PZD), Szkoły.	- Liczba zmodernizowanych i bezpiecznych przejść dla pieszych (szt.), - liczba uczestników szkoleń z zakresu cyberbezpieczeństwa (osoby).	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, budżet powiatu, programy celowe MSWiA.
Cel strategiczny 8: Rozwój dostępnego mieszkalnictwa i infrastruktury o charakterze społecznym			
Cel operacyjny 8.1: Tworzenie i rozwój sieci mieszkań treningowych oraz wspomaganych.			
Kierunki działań:	Realizatorzy:	Wskaźniki:	Źródła finansowania:
adaptacja i remonty lokali z zasobów samorządowych na cele mieszkań wspomaganych; zapewnienie opieki trenera/asystenta dla osób usamodzielnianych (np. opuszczających pieczę zastępczą).	Starostwo Powiatowe, PCPR, Urzędy Gmin i Miast (Szczycie, Pasym, Wielbark).	- Liczba nowo utworzonych lokali o charakterze treningowym/wspomaganych (szt.), - liczba osób korzystających z tych mieszkań (osoby).	Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK - Fundusz Dopłat), RPO Warmii i Mazur (EFRR), budżet powiatu.

Cel operacyjny 8.2:	Wsparcie modernizacji zasobu mieszkaniowego i eliminacja barier technicznych.		
Kierunki działań:	Realizatorzy:	Wskaźniki:	Źródła finansowania:
likwidacja barier w lokalach mieszkalnych osób z niepełnosprawnościami; budowa tanich mieszkań czynszowych na terenie powiatu (formuła SIM).	PCPR (środki PFRON), Gminy powiatu szczycieńskiego	- Liczba mieszkań objętych dofinansowaniem do likwidacji barier technicznych (szt.), - liczba lokali oddanych do użytku w formule SIM (szt.).	PFRON, BGK, Krajowy Zasób Nieruchomości, partycypacja gmin.
Cel strategiczny 9:	Profesjonalizacja i rozwój partnerskiej współpracy instytucjonalnej		
Cel operacyjny 9.1:	Budowanie sieci współpracy międzysektorowej (JST-NGO-Biznes).		
Kierunki działań:	Realizatorzy:	Wskaźniki:	Źródła finansowania:
regularne zlecanie zadań publicznych organizacjom pozarządowym w trybie pożytku publicznego.	Starostwo Powiatowe w Szczycie, NGO.	- Liczba zadań publicznych zleconych NGO (szt.), - wartość środków przekazanych dla sektora pozarządowego (PLN).	budżet powiatu, Programy Funduszu Inicjatyw Obywatelskich
Cel operacyjny 9.2:	Podnoszenie kompetencji i wsparcie kadr systemu pomocy i integracji społecznej.		
Kierunki działań:	Realizatorzy:	Wskaźniki:	Źródła finansowania:
organizacja regularnych superwizji pracy socjalnej dla pracowników PCPR i OPS/CUS, szkolenia z zakresu asysty osobistej, interwencji kryzysowej i przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu.	PCPR w Szczycie, OPS/MOPS, wyspecjalizowane podmioty szkoleniowe.	- liczba pracowników, którzy ukończyli certyfikowane szkolenia specjalistyczne (osoby), - liczba przeprowadzonych sesji superwizyjnych (szt.).	FERS (EFS+), budżet powiatu, ustawowe środki na rozwój kadr JST.

7. System wdrażania strategii

System wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Szczycieńskim na lata 2026-2031 będzie odbywać się poprzez realizację określonych w niej celów i działań, z wykorzystaniem dostępnych środków finansowych, w tym środków własnych oraz funduszy zewnętrznych, poprzez określone podmioty odpowiedzialne za jej realizację. Wdrażanie Strategii oparte będzie na zasadach współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze polityki społecznej, monitoringu oraz oceny stopnia osiągnięcia założonych celów. Realizacja Strategii będzie prowadzona przez powiat oraz jego jednostki organizacyjne, we współpracy z samorządami gminnymi, instytucjami pomocy społecznej, organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami zaangażowanymi w rozwiązywanie problemów społecznych.

Postępy w realizacji Strategii będą podlegały bieżącemu monitoringowi, a ocena podejmowanych działań będzie prowadzona w oparciu o przyjęte wskaźniki oraz dostępne dane dotyczące sytuacji społecznej mieszkańców powiatu szczycieńskiego. Wyniki monitoringu i ewaluacji będą stanowiły podstawę do oceny skuteczności realizowanych działań oraz w razie potrzeby, ich modyfikacji i aktualizacji. Strategia będzie miała charakter otwarty i będzie mogła być dostosowywana do zmieniających się potrzeb społecznych, uwarunkowań prawnych i możliwości finansowych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Szczycieńskim na lata 2026-2031 zostanie przyjęta w drodze uchwały Rady Powiatu w Szczytnie, co nada jej charakter dokumentu wyznaczającego kierunki działań powiatu w zakresie lokalnej polityki społecznej. Po przyjęciu Strategii uchwałą będzie ona stanowiła podstawę do planowania i realizacji działań na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców oraz wzmacniania systemu wsparcia społecznego na terenie powiatu szczycieńskiego.

8. Sposoby monitorowania i finansowania strategii

Monitorowanie realizacji strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Szczycieńskim na lata 2026-2031 będzie prowadzone w sposób systematyczny, w celu oceny stopnia realizacji przyjętych celów i działań oraz skuteczności podejmowanych przedsięwzięć. Monitoring będzie opierał się na analizie danych i informacji przekazywanych przez podmioty zaangażowane w realizację Strategii, w szczególności jednostki organizacyjne

powiatu, instytucje pomocy społecznej, samorządy gminne oraz inne podmioty realizujące zadania z zakresu polityki społecznej. Ocenie będą podlegały przede wszystkim postępy w realizacji poszczególnych działań, osiąganie założonych wskaźników oraz zmiany zachodzące w sytuacji społecznej mieszkańców powiatu szczycieńskiego.

Monitoring Strategii będzie prowadzony w oparciu o dostępne dane statystyczne i administracyjne, sprawozdania oraz informacje dotyczące realizowanych programów i projektów. W miarę możliwości wykorzystywane będą dane pochodzące m.in. z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szczytnie, jednostek organizacyjnych powiatu, gmin, ośrodków pomocy społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy w Szczytnie, Głównego Urzędu Statystycznego oraz innych instytucji i podmiotów realizujących działania na rzecz mieszkańców. Wyniki monitoringu będą stanowiły podstawę do oceny skuteczności Strategii, identyfikowania obszarów wymagających dodatkowego wsparcia oraz podejmowania decyzji o ewentualnej modyfikacji lub aktualizacji zaplanowanych działań.

Realizacja Strategii będzie finansowana z wykorzystaniem różnych dostępnych źródeł finansowania, w zależności od rodzaju i zakresu podejmowanych działań. Podstawowym źródłem finansowania będą:

- środki budżetu powiatu szczycieńskiego
- środki pozostające w dyspozycji jednostek realizujących poszczególne zadania
- środki budżetu państwa,
- środki budżetów gmin,
- środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki Funduszu Pracy, funduszy europejskich,
- środki programów rządowych oraz innych funduszy i programów wspierających działania z zakresu polityki społecznej.

Uzupełniającym źródłem finansowania mogą być środki pozyskiwane przez organizacje pozarządowe i inne podmioty realizujące zadania publiczne, w tym środki pochodzące z dotacji, grantów oraz programów krajowych i europejskich. Wysokość środków przeznaczanych na realizację poszczególnych działań będzie uzależniona od możliwości finansowych powiatu i innych podmiotów zaangażowanych we wdrażanie Strategii, a także od dostępności zewnętrznych źródeł finansowania. Szczegółowe finansowanie poszczególnych działań będzie określone w ramach rocznych budżetów, programów i planów finansowych właściwych podmiotów.

9. Zakończenie

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Szczycieńskim na lata 2026–2031 stanowi podstawowy dokument wyznaczający kierunki działań samorządu powiatowego oraz jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w zakresie przeciwdziałania problemom społecznym, wspierania mieszkańców oraz wzmocnienia lokalnego systemu pomocy i integracji społecznej. Jej opracowanie wynika z potrzeby dostosowania prowadzonej polityki społecznej do aktualnej sytuacji demograficznej, społecznej i gospodarczej powiatu, a także do zmieniających się potrzeb mieszkańców.

Przeprowadzona w ramach Strategii diagnoza sytuacji społecznej powiatu szczycieńskiego pozwoliła na określenie najważniejszych problemów i wyzwań, z którymi mierzą się mieszkańcy poszczególnych gmin. Analiza danych wskazuje, że działania podejmowane w obszarze polityki społecznej powinny mieć charakter kompleksowy i długofalowy, a jednocześnie uwzględniać zróżnicowanie potrzeb poszczególnych grup mieszkańców. Szczególnego znaczenia nabierają kwestie związane ze zmianami demograficznymi, sytuacją rodzin, wspieraniem dzieci i młodzieży, rozwojem pieczy zastępczej, przeciwdziałaniem przemocy domowej, wsparciem osób z niepełnosprawnościami, problemami osób starszych, dostępem do mieszkań, przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu oraz zapewnieniem bezpieczeństwa mieszkańców.

Realizacja Strategii wymaga przede wszystkim współpracy wielu podmiotów funkcjonujących na terenie powiatu. Skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych nie jest bowiem możliwe wyłącznie poprzez działania jednej instytucji. Konieczne jest współdziałanie samorządu powiatowego, gmin, powiatowych i gminnych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, placówek oświatowych, instytucji rynku pracy, organizacji pozarządowych, Policji, ochrony zdrowia, sądów, podmiotów działających w obszarze pieczy zastępczej oraz innych instytucji i organizacji zaangażowanych w działania na rzecz mieszkańców. Istotną rolę odgrywa również aktywność samych mieszkańców, ich rodzin i lokalnych społeczności.

Strategia ma charakter otwarty. Oznacza to, że w okresie jej obowiązywania możliwe będzie dostosowywanie podejmowanych działań do zmieniających się warunków oraz pojawiających się nowych potrzeb społecznych. Sytuacja społeczno-gospodarcza może ulegać zmianom pod wpływem czynników, których nie sposób w pełni przewidzieć na etapie opracowywania dokumentu. Dlatego też realizacja Strategii powinna być systematycznie monitorowana, a uzyskiwane rezultaty analizowane pod kątem skuteczności podejmowanych

działań. W przypadku wystąpienia nowych problemów lub zmian w zakresie obowiązujących przepisów prawa możliwe będzie odpowiednie modyfikowanie sposobu realizacji poszczególnych celów i kierunków działań.

Szczególnego znaczenia nabiera podejście oparte nie tylko na reagowaniu na już występujące problemy, ale również na ich zapobieganiu. Działania profilaktyczne, edukacyjne i aktywizujące powinny stanowić ważny element lokalnej polityki społecznej. Wczesne rozpoznawanie trudności występujących w rodzinach, wspieranie osób znajdujących się w sytuacjach kryzysowych, rozwijanie kompetencji społecznych i wychowawczych, przeciwdziałanie przemocy oraz wzmacnianie samodzielności osób i rodzin mogą ograniczać ryzyko pogłębiania się problemów i konieczności korzystania z bardziej intensywnych form pomocy.

Ważnym kierunkiem działań na najbliższe lata powinno być również wzmacnianie rodziny jako podstawowego środowiska funkcjonowania człowieka. Wsparcie rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji, rozwój pieczy zastępczej, zapewnienie odpowiedniej pomocy dzieciom i młodzieży oraz podejmowanie działań służących powrotowi dzieci do rodzin biologicznych, wszędzie tam, gdzie jest to możliwe i zgodne z ich dobrem, powinny pozostawać istotnymi elementami polityki społecznej powiatu. Równie ważne jest wspieranie rodzin zastępczych i osób podejmujących się pełnienia funkcji związanych z pieczą zastępczą.

Jednym z istotnych wyzwań pozostaje również starzenie się społeczeństwa i związana z tym konieczność rozwijania systemu wsparcia osób starszych. Podejmowane działania powinny służyć jak najdłuższemu utrzymaniu samodzielności osób starszych, przeciwdziałaniu ich izolacji społecznej oraz zapewnieniu dostępu do odpowiednich usług i form pomocy. Podobne znaczenie ma tworzenie warunków umożliwiających osobom z niepełnosprawnościami możliwe pełne uczestnictwo w życiu społecznym, zawodowym i rodzinnym.

Realizacja celów Strategii powinna również uwzględniać potrzebę ograniczania zjawiska wykluczenia społecznego i ekonomicznego. Istotne jest wspieranie mieszkańców w odzyskiwaniu samodzielności, aktywizacji zawodowej oraz korzystaniu z dostępnych instrumentów pomocy. Pomoc społeczna powinna w możliwie największym stopniu prowadzić do wzmacniania potencjału osób i rodzin, a nie tylko do łagodzenia skutków występujących trudności. Wymaga to indywidualnego podejścia, odpowiednio dobranych form wsparcia oraz współpracy instytucji działających w różnych obszarach.

Niezwykle ważnym elementem realizacji Strategii będzie zapewnienie odpowiednich zasobów organizacyjnych, kadrowych i finansowych. Możliwość osiągnięcia zakładanych

celów będzie w dużej mierze zależała od dostępności środków własnych samorządów, środków budżetu państwa, funduszy celowych oraz funduszy europejskich i innych źródeł finansowania. Istotne będzie zatem aktywne poszukiwanie możliwości pozyskiwania dodatkowych środków oraz wykorzystywanie dostępnych programów i instrumentów wsparcia.

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2026–2031 powinna być traktowana nie tylko jako dokument planistyczny, ale przede wszystkim jako narzędzie służące organizowaniu i koordynowaniu działań na rzecz mieszkańców powiatu szczycieńskiego. Jej skuteczność będzie zależała od konsekwencji w realizacji przyjętych celów, współpracy pomiędzy poszczególnymi podmiotami oraz gotowości do reagowania na zmieniające się potrzeby lokalnej społeczności.

Ostatecznym celem podejmowanych działań jest tworzenie warunków do możliwie pełnego i samodzielnego uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym, wzmacnianie rodzin i lokalnych więzi społecznych, ograniczanie skali wykluczenia oraz zapewnienie osobom znajdującym się w trudnej sytuacji dostępu do adekwatnego i skutecznego wsparcia. Realizacja tych założeń powinna przyczyniać się do poprawy jakości życia mieszkańców oraz budowania spójnej, bezpiecznej i solidarnej społeczności lokalnej.

Lata 2026–2031 będą okresem wymagającym dalszego rozwoju i doskonalenia lokalnego systemu polityki społecznej. Powiat Szczycieński, wykorzystując potencjał swoich instytucji, organizacji i mieszkańców, powinien dążyć do tworzenia systemu wsparcia opartego na współpracy, dostępności, odpowiedzialności i poszanowaniu godności człowieka. Przyjęta Strategia wyznacza w tym zakresie kierunki działań, które – poprzez ich konsekwentną realizację i bieżące monitorowanie – mogą stanowić podstawę dalszego rozwoju społecznego Powiatu Szczycieńskiego i poprawy warunków życia jego mieszkańców.

10. Spis tabel

Tabela 1. Małżeństwa i rozwody w powiecie szczycieńskim w latach 2021–2024.

Tabela 2. Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne, usługi dla rodzin z dziećmi, pomoc prawna, spotkania w celu wymiany doświadczeń oraz zapobiegania izolacji osób dorosłych i dzieci przebywających na terenie powiatu szczycieńskiego w latach 2021–2024.

Tabela 3. Przyznane zasiłki rodzinne i dodatki dla mieszkańców powiatu szczycieńskiego w latach 2021–2024.

Tabela 4. Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny na terenie gmin i miast powiatu szczycieńskiego w latach 2021–2024.

Tabela 5. Liczba osób korzystających z funduszu alimentacyjnego na terenie gmin i miast powiatu szczycieńskiego w latach 2021–2024.

Tabela 6. Liczba rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka.

Tabela 7. Liczba dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w danym roku.

Tabela 8. Liczba dzieci umieszczonych w danym roku w rodzinnej pieczy zastępczej.

Tabela 9. Przyczyny rotacji dzieci w pieczy zastępczej.

Tabela 10. Świadczenia pieniężne związane z pobytem dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.

Tabela 11. Kadra pieczy zastępczej.

Tabela 12. Średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka/osoby pełnoletniej w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Tabela 13. Liczba dzieci/osób pełnoletnich, które opuściły instytucjonalną pieczę zastępczą.

Tabela 14. Liczba osób oraz rodzin korzystających z pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej na terenie powiatu szczycieńskiego.

Tabela 15. Powody przyznania pomocy przez OPS w powiecie szczycieńskim w latach 2021–2024.

Tabela 16. Rodzaje świadczeń, z jakich korzystają mieszkańcy powiatu szczycieńskiego.

Tabela 17. Liczba usług opiekuńczych przyznawanych na terenie powiatu szczycieńskiego z uwzględnieniem płci.

Tabela 18. Dane dotyczące prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” na terenie powiatu szczycieńskiego.

Tabela 19. Rodzaje przemocy zgłaszanej przez osoby doznające przemocy domowej na terenie powiatu szczycieńskiego.

Tabela 20. Kadra ośrodków pomocy społecznej na terenie powiatu szczycieńskiego oraz wykazane zapotrzebowanie kadrowe.

Tabela 21. Liczba asystentów rodziny i pracowników socjalnych zatrudnionych w poszczególnych miastach i gminach przez ośrodki pomocy społecznej oraz liczba rodzin, z którymi pracują.

Tabela 22. Informacje dotyczące funkcjonowania Domu Pomocy Społecznej w Szczytnie z filią w Spychowie w latach 2021–2024.

Tabela 23. Informacje dotyczące funkcjonowania Środowiskowego Domu Samopomocy w Szczytnie z filią w Piasutnie w latach 2021–2024.

Tabela 24. Informacje dotyczące funkcjonowania Środowiskowego Domu Samopomocy w latach 2021–2024.

Tabela 25. Wykaz poradni podstawowej opieki zdrowotnej w powiecie szczycieńskim.

Tabela 26. Wykaz aptek znajdujących się w powiecie szczycieńskim.

Tabela 27. Liczba wydanych orzeczeń dla osób powyżej 16. roku życia z określeniem stopnia niepełnosprawności wśród mieszkańców powiatu szczycieńskiego w latach 2021–2024.

Tabela 28. Liczba wydanych orzeczeń dla osób poniżej 16. roku życia wśród mieszkańców powiatu szczycieńskiego w latach 2021–2024.

Tabela 29. Liczba wydanych orzeczeń według przyczyn niepełnosprawności wśród osób powyżej 16. roku życia z terenu powiatu szczycieńskiego w latach 2021–2024.

Tabela 30. Liczba wydanych kart parkingowych dla mieszkańców powiatu szczycieńskiego w latach 2021–2024.

Tabela 31. Informacje dotyczące przyznanych i wydatkowanych środków na poszczególne zadania w latach 2021–2024.

Tabela 32. Informacje dotyczące przyznanych i wydatkowanych środków na poszczególne zadania w latach 2021–2024.

Tabela 33. Informacje dotyczące przyznanych i wydatkowanych środków z programu „Opieka wytchnieniowa” w latach 2021–2024.

Tabela 34. Informacje dotyczące przyznanych i wydatkowanych środków z programu „Asystent osoby niepełnosprawnej” w latach 2021–2024.

Tabela 35. Informacje dotyczące złożonych i rozpatrzonych wniosków na poszczególne zadania w latach 2021–2024.

Tabela 36. Informacje dotyczące złożonych i rozpatrzonych wniosków na poszczególne zadania w latach 2021–2024.

Tabela 37. Informacje dotyczące realizacji programu „Opieka wytchnieniowa” w latach 2021–2024.

Tabela 38. Informacje dotyczące realizacji programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego w latach 2021–2024.

Tabela 39. Wolontariat na terenie szkół powiatu szczycieńskiego w latach 2021–2024.

Tabela 40. Aktualne problemy wśród uczniów szkół na terenie powiatu szczycieńskiego w latach 2021–2024.

Tabela 41. Liczba placówek oświatowych funkcjonujących na terenie powiatu szczycieńskiego w latach 2021–2024.

Tabela 42. Liczba studentów w Akademii Policji w latach 2021–2024.

Tabela 43. Liczba dzieci z terenu powiatu szczycieńskiego uczęszczających na zajęcia do specjalistów w latach 2021–2024.

Tabela 44. Liczba wydanych opinii dla dzieci z terenu powiatu szczycieńskiego w latach 2021–2024.

Tabela 45. Liczba wydanych orzeczeń dla dzieci z terenu powiatu szczycieńskiego w latach 2021–2024.

Tabela 46. Liczba osób bezrobotnych na terenie powiatu szczycieńskiego w latach 2021–2024.

Tabela 47. Realizowane projekty i kampanie mające na celu wsparcie osób wykluczonych zawodowo lub społecznie oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym lub zawodowym na terenie powiatu szczycieńskiego w latach 2021–2024.

Tabela 48. Realizowane projekty i kampanie mające na celu wsparcie osób wykluczonych zawodowo lub społecznie oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym lub zawodowym przez gminy z terenu powiatu szczycieńskiego w latach 2021–2024.

Tabela 49. Liczba spółdzielni socjalnych funkcjonujących na terenie poszczególnych gmin w powiecie szczycieńskim.

Tabela 50. Dane dotyczące działań mających na celu wsparcie osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym na terenie powiatu szczycieńskiego.

Tabela 51. Liczba świetlic wiejskich funkcjonujących na terenie powiatu szczycieńskiego.

Tabela 52. Dane dotyczące działań w zakresie pobudzania aktywności obywatelskiej w powiecie szczycieńskim.

Tabela 53. Liczba organizacji pozarządowych działających na terenie powiatu szczycieńskiego.

Tabela 54. Dane ze spraw prowadzonych z art. 207 § 1 Kodeksu karnego na terenie powiatu szczycieńskiego w latach 2021–2024.

Tabela 55. Liczba działań profilaktycznych (programów i kampanii) prowadzonych przez KPP na terenie powiatu szczycieńskiego w latach 2021–2024.

Tabela 56. Liczba przeprowadzonych przez KPP spotkań profilaktycznych dotyczących realizowanych programów i kampanii na terenie powiatu szczycieńskiego w latach 2021–2024.

Tabela 57. Liczba wydanych nakazów i zakazów wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej na terenie powiatu szczycieńskiego w latach 2021–2024.

Tabela 58. Wykrywalność przestępstw na terenie powiatu szczycieńskiego w latach 2021–2024.

Tabela 59. Liczba interwencji Policji dotyczących zjawiska przemocy domowej, zakończonych wszczęciem procedury „Niebieskie Karty”, odnotowanych na terenie powiatu szczycieńskiego w latach 2021–2024.

Tabela 60. Wskaźnik zatrudnienia funkcjonariuszy w KPP na terenie powiatu szczycieńskiego w latach 2021–2024.

Tabela 61. Wskaźnik zatrudnienia funkcjonariuszy w KPSP na terenie powiatu szczycieńskiego w latach 2021–2024.

Tabela 62. Liczba jednostek ochotniczej straży pożarnej na terenie powiatu szczycieńskiego w latach 2021–2024.

11. Spis wykresów

Wykres 1. Liczba ludności w powiecie szczycieńskim w latach 2021-2024

Wykres 2. Liczba ludności powiatu szczycieńskiego z podziałem na gminy w latach 2021–2024

Wykres 3. Przyrost naturalny w powiecie szczycieńskim w latach 2021–2024

Wykres 4. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie szczycieńskim w latach 2021–2024

Wykres 5. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie szczycieńskim w latach 2021–2024

Wykres 6. Schemat pieczy zastępczej

Wykres 7. Liczba dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej

Wykres 8. Liczba dzieci/osób pełnoletnich przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w ciągu roku, w tym z terenu powiatu szczycieńskiego oraz innych powiatów

Wykres 9. Liczba odnotowanych przestępstw na terenie powiatu szczycieńskiego w latach 2021–2024

Wykres 10. Liczba odnotowanych przestępstw na terenie powiatu szczycieńskiego w latach 2021–2024

12. Bibliografia

Akty prawne

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, tekst jedn.: Dz.U. z 2026 r. poz. 639 z późn. zm.
3. Ustawa z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia, Dz.U. z 2025 r. poz. 620.

Literatura

4. Darmochwał T., Rumiński M. J., Warmia i Mazury. Przewodnik, Agencja TD, Białystok 1996.
5. Matusiak K. B., Innowacje i transfer technologii. Słownik pojęć, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2011.
6. Pacholski M., Słaboń A., [Słownik pojęć socjologicznych], 2010.
7. Sztumski J., [Wstęp do metod i technik badań społecznych], 2010.

Dokumenty i źródła internetowe

8. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Szczycieńskiego do roku 2030, Powiat Szczycieński, Szczytno 2021, s. 12–13, dostęp online: <https://m.powiatszczycienski.pl/2021/12/program-ochrony-srodowiska-45876.pdf> [dostęp: 20.08.2026].
9. Główny Urząd Statystyczny, Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2024 roku, 22.07.2024, dostęp online [dostęp: 20.08.2026].
10. Powiat Szczycieński, Powiat, dostęp online: <https://powiatszczycienski.pl/powiat> [dostęp: 20.08.2026].

11. Powiat szczycieński (warmińsko-mazurskie) w liczbach – dane demograficzne, dostęp online:
https://www.polskawliczbach.pl/powiat_szczycki#dane-demograficzne
[dostęp: 20.08.2026].
12. Powiat szczycieński – informacje ogólne, Wikipedia, dostęp online:
https://pl.wikipedia.org/wiki/Powiat_szczycki%C5%84ski [dostęp: 20.08.2026].